

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

İZMİR
KALKINMA
AJANSI

2016 YILI MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMI

ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORU

2016 YILI MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMI
ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORU

KASIM 2021

Yayın Sahibi

İzmir Kalkınma Ajansı
Megapol Çarşı Kule, Halkapınar Mahallesi,
1203/11. Sk. No: 5-7, Kat: 19
35170 Konak/İzmir
Tel : 0232 489 81 81
Faks : 0232 489 85 05
E-posta: info@izka.org.tr

Grafik Tasarım

Orçun ANDIÇ

© 2021, İZKA. Tüm hakları saklıdır. Bu eserin tamamı ya da bir bölümü, 4110 sayılı Yasa ile değişik 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca, kullanılmazdan önce hak sahibinden 52. maddeye uygun yazılı izin alınmadıkça, hiçbir şekil ve yöntemle işlenmek, çoğaltılmak, çoğaltılmış nüshaları yayılmak, satılmak, kiralanmak, ödünç verilmek, temsil edilmek, sunulmak, telli/telsiz ya da başka teknik, sayısal ve/veya elektronik yöntemlerle iletilmek suretiyle kullanılamaz.

Hazırlanmış olan çalışmanın tüm hakları İzmir Kalkınma Ajansı'na aittir. Bu İZKA eserinden kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**İZMİR
KALKINMA
AJANSI**

2016 YILI MESLEKİ EĞİTİM® MALİ DESTEK PROGRAMI

ETKİ DEĞERLENDİRME RAPORU

İÇİNDEKİLER

	YÖNETİCİ ÖZETİ	4
BÖLÜM 1.	GİRİŞ	6
1.1.	Arka Plan	6
1.2.	Mesleki Eğitim	8
1.3.	İZKA Mesleki Eğitim Mali Destek Programı	9
1.4.	Etki Değerlendirmesi Yapılan Projelerin Genel Özellikleri	11
1.5.	Kavramsal Çerçeve	13
BÖLÜM 2.	YÖNTEM	15
2.1.	Etki Değerlendirme Yönteminin Belirlenmesi	15
2.2.	Etki Değerlendirme Göstergelerin Belirlenmesi	16
2.3.	Veri Toplama ve Analiz	18
2.3.1.	Nicel Veri Toplama	18
2.3.2.	Nicel Veri Analizi	18
2.3.3.	Nitel Veri Toplama ve Analiz	19
2.4.	Riskler ve Limitler	19
BÖLÜM 3.	BULGULAR	21
3.1.	2016 Yılı Müdahale Grubu Mesleki Eğitimi Projelerinin Etki Değerlendirmesi	22
3.1.1.	Projelerin Genel Özellikleri	22
3.1.2.	Hazırlık Sürecindeki Faaliyetler	24
3.1.3.	Uygulama Süreçlerindeki Faaliyetler	29
3.1.4.	Yaygınlaştırma	33
3.1.5.	Sürdürülebilirlik	36
3.2.	2016 Yılı Müdahale ve Kontrol Grubu Mesleki Eğitimi Projelerinin Etki Değerlendirmesi	41
3.2.1.	Medyan Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi	41
3.2.2.	Farkların Farkı Yöntemi ile Etki Analizi	45
BÖLÜM 4.	SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	54
4.1.	Müdahale Grubunun Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler	55
4.2.	Müdahale ve Kontrol Grubunun Karşılaştırmalı Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler	60
4.3.	Etki Değerlendirme Araştırma Yöntemi ile ilgili Sonuç Tartışma ve Öneriler	61
4.4.	İZKA Tarafından Mali Destek Sağlanan Projelerin Etki Değerlendirilmesi İçin Model Önerisi	62
	KAYNAKÇA	65

KISALTMALAR

AB	Avrupa Birliği
BKA	Bölgesel Kalkınma Ajansı
İZBP	İzmir Bölge Planı
İZKA	İzmir Kalkınma Ajansı
KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KAYS	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi
MDP	Mali Destek Programı
ME	Mesleki Eğitim
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
OSB	Organize Sanayi Bölgesi
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İZKA tarafından uygulanan Mali Destek Programı (MDP) kapsamında mesleki eğitimde kaliteli ve yenilikçi yöntemler geliştirmesine yönelik projelere mali destek sağlanmıştır. Bu bağlamda İzmir (TR31) bölgesinde İzmir'in işgücü piyasasının gereksinim duyduğu mesleklere yönelik mesleki eğitimin yenilikçi yaklaşımlar yoluyla güçlendirilmesi amacıyla 2016 yılında İZKA tarafından, gerçekleştirilen toplam 19 Mesleki ve Teknik Eğitim projesi için mali destek sağlanmıştır. Mali destek sağlanan Mesleki Eğitim (ME) projelerinin etkisini değerlendirmek amacıyla, Karma Araştırma Yönteminden yararlanılmış, nicel ve nitel veriler Karşıt Durum Etki Analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. İZKA desteğiyle projelerini gerçekleştiren kurumlardan oluşan Müdahale Grubunda (MG) yürütülen projeler değerlendirildikten sonra, İZKA desteğine başvurmuş, ancak destek alamamış kurumlardan oluşan Kontrol Grubundaki (KG) kurumların durumu ve İZKA desteği olmadan farklı kaynaklarla yürüttükleri projeler değerlendirilerek karşılaştırmalı etki analizi yapılmıştır.

Müdahale Grubunda Öncelik 1 kapsamında yürütülen projelerde, ağırlıklı olarak yeni teknolojilerin satın alındığı bu nedenle Öncelik 1'in kısmen etkili olduğu görülmüştür. Öncelik 2'ye ilişkin proje gerçekleştirenlerin oranı oldukça düşük olduğu için "dezavantajlı gruplara yönelik mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi" amacı göz önüne alındığında projelerin etkisinin sınırlı olduğu tespit edilmiştir. Projelerde genellikle güçlendirilmiş altyapı konusu ile ilgili çalışmalara odaklanıldığı söylenebilir. Yaralanıcıların statülerine bakıldığında onda dokuzunun kamu kurumlarından oluştuğu görülmektedir. Projelere katılımda sivil toplum örgütlerinin çok düşük düzeyde yer aldığı ve özel sektörün katılımının sağlanmadığı görülmüştür. Yaralanıcıların statüleri ve proje hedef kitlesinin çeşitlendirilmesine yönelik alınacak önlemler ayın zamanda projeye paydaş olarak katılanların statülerinin de değişmesine yardımcı olacaktır.

Proje uygulama aşamasında karşılaştıkları sorunlara yanıt verenler; bürokratik işlemler ve proje takviminde belirlenen süreçlerin farklı nedenlerle uygulanamayışını sorun olarak belirtmişlerdir. Ortaya çıkan sorunların tekrarlanmaması için proje başvuru formları, önceliklerin kapsamı, amaçları ve projelerin uygulama sürecinde gerçekleştirilen ara denetim ve izleme mekanizmalarının yeniden düzenlenmesi projelerin etkisini artıracaktır. Eğitim programına erişim için katılımcıların daha fazla teşvik ve desteğe ihtiyacı olduğu görülmektedir. Eğitim programının ve öğretim materyallerinin tasarlanmasından ve uygulanmasından sorumlu olan öğretmenlerin bu süreçlerde çok verimli oldukları ve program uygulamalarının etkili olduğu söylenebilir.

İZKA'nın proje uygulama sürecinde, tasarlanan ve uygulanan programların tutarlılığını ve sürdürülebilirliğini daha yakından izleyerek değerlendirmesi yararlı olacaktır. Proje ile ilgili yaygınlaştırma çalışmaları kapsamında en etkili işlevler "yenilikçi çalışmalar, mevcut eğitimlerin sürdürülmesi ve mesleki yeterlikler" konularıyla ilgili başlıklar altında toplanmıştır. Projelerin web sitesi aracılığı ile yaygınlaştırılması etkili olmuştur. Ancak sürdürülebilirlik boyutunda yaygınlaştırmanın etkili olduğunun söylenebilmesi için yapılan yaygınlaştırma çalışmasının sürdürülebilirliğinin de tam olarak sağlanması gerekmektedir. Sürdürülebilirliğin en önemli göstergesi proje kapsamında verilen eğitimlere devam edilmesi ve verilen eğitimlerle projede öngörülen yeterliklerin kazandırılmasıdır.

Uygulama aşamasında gerçekleştirilen 1. Ve 2. Öncelik kapsamında kazandırılan yeterliklerin sürdürülebilirlik aşamasında devam ettirilmesi projenin etkisini artırmaya katkı sağlayacaktır. Projelerin en önemli boyutu olan yenilikçi yöntemlerin uygulanmasının sürdürülebilirlik aşamasında etkisi görülmemektedir. Sürdürülebilirlik bağlamında mali destek sağlanan eğitim projelerinin en zayıf yanı ortada önceden tasarlanmış bir eğitim programı olmadan eğitimlerin

gerçekleştirilmiş olmasıdır. Sürdürülebilirlikle ilgili gerçekleştirilen faaliyetler, raporlar ve belirtilen görüşler değerlendirildiğinde projelerin sürdürülebilirlik boyutunun etkisinin düşük olduğu görülmüştür.

Yedi temel gösterge ve 31 alt gösterge kapsamında Müdahale ve Kontrol Grupları karşılaştırıldığında; Müdahale Grubu'nun proje öncesindeki mevcut durumunda yer alan istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği göstergelerinde projenin bitimine kadar geçen sürede artış görülmektedir. Yine Müdahale Grubunda, bu dört gösterge (istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği) ve ana göstergelere bağlı 10 alt göstergede ortaya çıkan artışa bakılarak mali destek sağlanan projelerin sadece alt göstergeler açısından orta düzey etki oluşturduğu, 7 temel göstergeden geriye kalan 3 temel göstergede (eğitim programı, sosyal hizmetler ve gelir) ise etkinin zayıf olduğu görülmektedir.

Kontrol Grubunda ise; istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği, eğitim programı, sosyal hizmetler ve gelir konusunda projelerin etkisinin çok zayıf olduğu tespit edilmiştir. Müdahale grubunda yer alan, bazı göstergelerde orta düzeyde gerçekleşen etkinin, Kontrol Grubuna göre daha yüksek olması, İZKA tarafından sağlanan mali desteklerin etkisini gösterir niteliktedir. Mesleki Eğitime yönelik alt yapı ve ekipmanların alınması ve kapasitenin arttırılmasını İZKA'nın sağladığı proje mali destekleri olumlu yönde etkilemiştir.

İZKA tarafından ilerde yapılacak etki değerlendirme çalışmalarına katkı getirilmesi ve yol gösterilmesi amacıyla özgün bir etki değerlendirmesi sürecinin oluşturulmasına destek olacak görüşler "*İZKA Tarafından Mali Destek Sağlanan Projelerin Etki Değerlendirilmesi için Model Önerisi*" başlıkları altında açıklanmıştır. Bu modelde "*İleriye Yönelik Etki Değerlendirme Yaklaşımı*" esas alınarak sürdürülebilir projelerin gerçekleştirilmesine katkı sağlanabilir.

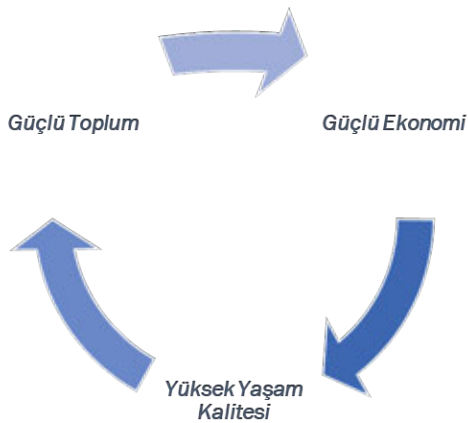
BÖLÜM 1.

GİRİŞ

1.1. Arka Plan

İZBP, Onuncu Kalkınma Planı ve ilgili üst ölçekli ulusal planlara uygun olarak hazırlanan ve Kalkınma Bakanlığı tarafından 02.07.2013 tarihinde alınan 1041 No'lu karar doğrultusunda resmî gazetede yayımlanmıştır.² İZBP'deki 2023 hedefleri bağlamında “Güçlü Ekonomi, Yüksek Yaşam Kalitesi ve Güçlü Toplum” gibi üç temel gelişme eksen belirlenmiştir. Bu üç temel gelişim eksen Şekil’de görülmektedir.

ŞEKİL 1. 2014-2023 İzmir Bölge Planı Vizyonunun Gelişme Eksen

İZBP’de bölgede gerçekleşen ekonomik ve sosyal faaliyetleri destekleyecek şekilde, yaşayanların memnuniyetini artırmak, çevreye duyarlı, insan yaşamına saygılı, sürdürülebilir bir şehir gelişimini sağlamak amaçlanmıştır. Bu amaçları gerçekleştirmek için eğitim ve istihdam koşullarını ve sosyal hizmetler, sağlık, kentleşme, ulaşım, kurumsal karar mekanizmaları gibi diğer toplumsal süreçleri geliştirerek bireylerin ve tüm toplumsal kesimlerin bütünleşmesini sağlamak ve böylece güçlü bir toplum çerçevesi oluşturmak anlayışı benimsenmiştir.

2014-2023 İZBP’nin vizyonu “Bilgi, Tasarım ve Yenilik Üreten, Akdeniz’in Çekim Merkezi İzmir” olarak belirlenmiştir.¹ İZBP belirlenen bu vizyona ulaşılırken temel alınacak ilkeleri de açıklamıştır. Bu vizyonu oluşturacak temel ilkelerin²;

- Sosyal İçerme
- Sürdürülebilirlik
- Katılımcılık
- Yenilikçilik

olduğu görülmektedir. Bu ilkeler kısaca aşağıda açıklanmıştır.

Sosyal İçerme: Sosyal içerme ilkesi, bireylerin mevcut toplumsal düzende eğitim, sağlık, kültür, istihdam gibi alanlara erişimi ve fırsat eşitliği çerçevesinde bu

1 İzmir Bölge Planı 2014-2023, 2014, 26

2 İzmir Bölge Planı 2014-2023, 2014, 203

alanlarda kendilerini etkin biçimde var edebilmeleri koşulunu ifade eder. Sosyal içermeye yönelik uygulamalar, toplumsal alandaki çeşitli dezavantajların (engellilik, yoksulluk, vb.) tetiklediği ayrımcılığı ve sosyal dışlanmayı ortadan kaldıracak politikaları kapsar. İZBP öngördüğü öncelik ve hedefler kapsamında tüm süreçlerde sosyal içermeyi genel bir ilke olarak benimsemektedir.

Sürdürülebilirlik: Sürdürülebilirlik insan yaşamının gereksinimleri ve doğal kaynakların mevcudiyeti arasında bir denge kurarak ekonomik, çevresel ve toplumsal boyutlarıyla bugünden geleceğe uyumlu bir planlama ve programlama yapılmasını amaçlayan bütünsel bir yaklaşımdır. İZBP kapsamında her eksen, öncelik ve hedef, bölgesel kalkınmayı sürdürülebilir kılacak bütünsellikte ele alınmıştır.

Katılımcılık: Toplumsal diyalog ve katılımcılık güçlendirilerek toplumsal katkı ve sahiplenmenin sağlanması esastır. Bu yüzden vatandaşın memnuniyeti ve karar alma süreçlerine dahil edilmesi önem taşımaktadır. İZBP, İzmir Kalkınma Ajansı koordinasyonunda, İzmir'deki kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının katkılarıyla hazırlanmıştır. Bu çerçevede, yüz yüze görüşmeler, tematik ve sektörel çalıştaylar, vatandaş toplantısı, kalkınma çalıştay, çalışma ziyaretleri gibi araçlarla her düzeyde katkı sağlanmış olup, ayrıca İZBP'nin uygulama sürecinde de katılımcılık esas alınmıştır.

Yenilikçilik: Yenilikçilik ilkesi bölge planının hazırlık ve uygulama sürecindeki çalışmaların etkinliğini artırmaya yönelik yeni bakış açısı, farklı yöntem ve mekanizmaların ortaya konulmasını esas almaktadır. Bu ilkeye dayanarak planlama döneminde tüm süreçlerde analiz, strateji geliştirme, uygulama aşamalarında etkililik ve etkinlik sağlayacak yeniliklerin gerçekleştirilmesi önem taşımaktadır.

Bölgesel Kalkınma Ajanslarının (BKA) ilk örneği, 1933 yılında ABD'de 1950'li yıllarda ise Avrupa'da gündeme gelmiştir. Türkiye'de ise 2006 yılında kurulan Bölgesel Kalkınma Ajansları (BKA) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde kamu kurumu olarak kurulmuşlardır. Bulundukları bölgelerde ulusal plarlarda yer alan hedeflere uygun olarak faaliyetler gösteren BKA'lar, Bölgesel Kalkınmayı hızlandırmak üzere kamu-özel kesim aktörlerinin iş birliğinde kurulan yerel

kalkınma örgütlerdir (Çelik 2017).

BKA'lar, Mali Destek Programları (MDP) aracılığıyla Bölgesel Kalkınmaya katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla geliştirilen yöntemlerden biri, "etki değerlendirme"si'dir. OECD'ye göre etki, "bir kalkınma müdahalesi sonucu ortaya çıkan ekonomik, sosyal, kurumsal, çevresel ve teknolojik değişiklikler"dir. Dünya Bankası'na göre ise, etki değerlendirmesi, "bireylerin refah seviyesinde meydana gelen ve müdahaleye atfedilen değişiklikler"dir. Değerlendirmenin amacı, müdahale öncesi ve sonrası durumu ortaya koyarak, müdahalenin etkisini; dolayısıyla, başarısını belirlemektir (Çelik, 2017, 60).

Etki değerlendirmesi; "programın çıktıları bağlamında etki nedir veya nedensel etki nedir?" Sorusuna yanıt aramak üzere yapılan araştırmalardır. Etki değerlendirme çalışmaları; değerlendirilecek projeler veya program ile ilgili çalışmalar yürüten, politikalar belirleyen veya karar alıcıların dahil olmadığı dış uzmanlar tarafından gerçekleştirilebilecek çok teknik bir araştırma ve değerlendirme türüdür (Perrin, 2012, 17).

İzmir işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu mesleklere yönelik mesleki eğitimin yenilikçi yaklaşımlar yoluyla güçlendirilmesi amacıyla 09 Aralık 2015 tarihinde Mesleki Eğitim Mali Destek Programı (MDP) başlatılmıştır. İzmir Bölge Planında yer alan "herkes için eğitim" stratejik önceliği kapsamında İzmir'de mesleki eğitimin kalitesinin artırılması, hayat boyu öğrenme hizmetlerinin yaygınlaştırılması, Mesleki Eğitim programlarının ihtiyaca yönelik olarak tasarlanması, yenilikçi model ve yöntemler kullanımıyla, Mesleki Eğitim kalitesinin uluslararası standartlara eriştirilmesi amaçlarına yönelik projeler başlatılmıştır (İZKA, 2015).

Bu çalışmada, 2016 yılında Mesleki Eğitim (ME) için sağlanan MDP'nin etkisi, karşıt durum etki değerlendirme yöntemi ile analiz edilmiştir. Projelerine İZKA tarafından mali destek sağlanan müdahale gurubunu oluşturan kurum/kuruluşlar ile İZKA tarafından mali destek sağlanmayan Kontrol Grubunda yer alan kurum/kuruluşlar, belirlenen performans ve etki göstergeleri kapsamında karşılaştırılarak İZKA'nın desteğinin kurum/kuruluşların yapılarında doğrudan bir etkisi olup olmadığının tespit edilmesi amaçlanmıştır.

1.2. Mesleki Eğitim

Mesleki ve Teknik Eğitim kavramının herkesin üzerinde uzlaşacağı ortak bir tanımını yapmak çok zordur. Bu kavramın tanımı Mesleki ve Teknik Eğitime yönelik farklı bakış açılarına dayalı olarak farklı biçimde yapılmaktadır. Mesleki ve Teknik Eğitim kavramının tanımı çoğunlukla Mesleki ve Teknik Eğitimin işlevlerine dayalı olarak yapılmaktadır. “Mesleki ve Teknik Eğitim bireyler, işletmeler ve toplumlar açısından çok yönlü işleve sahiptir. Birey açısından Mesleki Eğitim; teorik eğitim ile işyeri ortamı arasında köprü kurarak bireyi işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda donatır, istihdam edilebilirliğini sağlar ve çalışma hayatına hazırlar” (TÜSİAD, 2013, 1). Mesleki ve Teknik Eğitim kavramına eğitim açısından bakıldığında ise bireyin tercih ettiği bir mesleki alandaki faaliyetleri etkili bir şekilde yürütebilmesi için gerekli bilgi, beceri ve tavırlarla ilgili kabiliyetlerinin geliştirilmesini amaç edinen eğitim şekli” (Alkan, Doğan ve Sezgin, 1976, 2) olarak tanımlanmış olduğu görülmektedir. Moodie (2002)’e göre mesleki ve teknik eğitimin en önemli özelliği uygulanabilir bilim ve bilgi kavramına dayalı olmasıdır. Bu nedenle Mesleki ve Teknik Eğitim alanında, bilginin geliştirilmesi ve uygulanması sürecinde toplumun ihtiyaç duyduğu orta düzey meslekler için gerekli olan becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

İşgücü piyasasının daha vasıflı işgücü talep etmesi, genel ortaöğretim ve yüksek öğretim sistemi aracılığı ile talep edilen işgücünün yetiştirilmemesi mesleki ve teknik eğitime olan ihtiyacı artırmıştır. Mesleki ve Teknik Eğitim sadece işgücü piyasası açısından değil bireysel girişimcilik ve tercihler açısından da yeni arayışlara yanıt vermeye yönelik eğitimlerin yapılmasını öngörmektedir. Mesleki ve Teknik Eğitimin odağında bireylerin belli becerilerle donatılarak mesleki faaliyetlerde bulunulması için verilmesi gereken eğitimler yer almaktadır. Bu nedenle Mesleki ve Teknik Eğitim aracılığı ile istihdam ve ticaretin geliştirilmesi amaçlanmaktadır (Agrawa, 2013).

İZKA mali destek proje başvurusunda Mesleki ve Teknik Eğitim Programlarını, uygulanma biçimine

göre iki farklı başlık altında açıklamıştır.

Örgün Mesleki ve Teknik Eğitim: Orta öğretim düzeyinde diplomaya götüren Mesleki ve Teknik Eğitim ile belgeye götüren çıraklık eğitimidir (İZKA, 2013, 4).

Yaygın Mesleki ve Teknik Eğitim: Örgün Mesleki ve Teknik Eğitimin yanında veya dışında uygulanan programlarla bireyleri bir mesleğe hazırlayan, bir meslek sahibi olanların mesleklerinde gelişmelerine ve yeni mesleklere uyumlarına olanak sağlayan, ayrıca bireylerin günlük yaşamlarında ilgi, istek ve gereksinimlerine uygun eğitimlerle sertifikaya ve belgeye götüren eğitimidir (İZKA, 2013, 4).

Örgün Mesleki Eğitim lise ve yükseköğretim seviyesinde belli bir alana yönelik mesleki beceri kazandırmayı amaçlayan diploma programlarından oluşmaktadır. Yaygın Mesleki Eğitim programları ise Çıraklık Eğitim Merkezleri, Organize Sanayi Bölgeleri, Halk Eğitim Merkezleri ya da bazı kurumların bünyesinde verilen beceri eğitimlerinden oluşmaktadır.

İZKA Mali Destek Programı Mesleki ve Teknik Eğitim kavramı kullanılırken gerek proje başvurularında gerekse bitmiş projelerin sonuç raporlarında Mesleki ve Teknik Eğitim kavramı yerine sadece Mesleki Eğitim kavramı kullanılmış olduğu saptanmıştır. Proje sürecinde ve yazışmalarda “Mesleki Eğitim” kavramı kullanıldığı için gerek nicel gerekse nitel veri toplama sürecinde ve bu projelerin etki değerlendirme raporlama sürecinde dil birliğinin sağlanması adına Mesleki Eğitim kavramının kullanılmasına karar verilmiştir. Bu rapor içinde kullanılan Mesleki Eğitim kavramı ile “Mesleki ve Teknik Eğitim” kavramı kastedilmiştir.

Mesleki ve Teknik Eğitimin tarihçesi insanlık tarihi kadar eskidir. 18. yüzyıla kadar meslek sahibi olan ustaların yanında çalışan çıraklara usta çırak ilişkisi biçiminde verilen eğitimler iken sanayi devrimi ile birlikte Mesleki Eğitim konusu eğitimcilerin ilgilendiği bir alan olmaya başlamıştır. J. Dewey’nin 1890 yıllarda ABD’de kurduğu “İş Okulları” ile bireylere belli mesleki beceriler kazandırılmaya başlanmıştır. Mesleki ve Teknik Eğitim toplumdaki ekonomik ve endüstriyel

gelişmeler temelinde geliştirilen programlardan oluşmaktadır. Mesleki ve Teknik Eğitimin Türkiye eğitim tarihindeki yeri incelendiğinde, Cumhuriyet öncesi dönemde Mesleki ve Teknik Eğitim, 12. yüzyıldan 18. yüzyıl sonuna kadar geleneksel usullerle esnaf ve sanatkâr teşkilatlarınca yürütülmüştür. Selçuk'lularda "Ahilik" adıyla kurulan esnaf ve sanatkâr teşkilatı, daha sonra Osmanlılar döneminde de bir süre devam etmiş daha sonra "Lonca" ve "Gedik" teşkilatlarına dönüşmüştür. Mesleki ve Teknik Eğitim, 1927 yılında Milli Eğitim Bakanlığının görev ve hizmet alanı kapsamına alınmış, 1934 yılında nitelikli eleman ihtiyacının karşılanması için akşam sanat okulları ve kısa süreli kurslar açılmasına ve çırak okulları, sanat ve orta sanat okulları, tekniker okulları, mühendis okulları ile gezici köy kursları açılması öngörülmüştür (MEB; 2018, 15). 1960 yılında Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü, Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü ve Ticaret Öğretimi Genel Müdürlüğü olarak yeniden teşkilatlandırılmıştır. 1977 yılında çıkartılan 2089 Sayılı Kanun ile çıraklık eğitimi Mesleki Eğitim sistemine dahil edilmiştir (MEB; 2018, 16).

1992 yılında yayımlanan 3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile yeniden yapılandırılan Mesleki ve Teknik Eğitim 2011 yılında yayımlanan 652 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Milli Eğitim Bakanlığında Mesleki ve Teknik Eğitimin yürütülmesinden sorumlu altı birim Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü (MTEGM) adı altında birleştirilmiştir. Yaygın Mesleki Eğitim ile açık öğretim kurumları da Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM) bünyesinde toplanmıştır (MEB; 2018, 17).

MEB tarafından yayımlanan raporda Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Mesleki Eğitim Merkezlerinin üretime katkısı ortaya konulmuştur. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi ve Mesleki Eğitim Merkezleri döner sermayeler aracılığı ile faaliyetlerini gerçekleştirmektedirler olup bunların 774'ünde döner sermaye kapsamında üretim yapıldığı ve hizmet sunduğu görülmektedir. Türkiye genelinde en çok döner sermaye elde eden 50 lise sırlamasında İzmir'den "İzmir Buca Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" 32 sırada ve "İzmir

Konak Çınarlı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" ise 33. Sırada yer aldığı görülmektedir (MEB; 2018, 43). "İzmir Buca Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi" 2016 yılında İZKA MDP kapsamında proje yapmış okullardan birisidir.

1.3. İZKA Mesleki Eğitim Mali Destek Programı

İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) ülkemizde ilk kurulan iki kalkınma ajansından birisidir. Vizyonu "Sürdürülebilir yerel kalkınmada öncü ve etkin, uluslararası tanınırlığa sahip bir Ajans olmak", misyonu ise "İzmir'in sürdürülebilir kalkınması için bütüncül bir yaklaşım ile yerel potansiyeli harekete geçirecek katılımcı araçlar geliştirmek ve uygulamak" şeklinde belirlenmiştir (İZKA, 2018,16).

2014-2023 dönemi bölge planına uygun olarak Mesleki Eğitim projeleri için 2 öncelik ve 15 performans göstergesi belirlenmiştir. Belirlenmiş olan öncelikler ve göstergeler aşağıda açıklanmıştır.

Öncelik 1: Mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin Mesleki Eğitim sürecinde uygulanmasıdır.

2016 yılında gerçekleştirilen "Mesleki Eğitim" mali destek programının birinci önceliği eğitimde yenilikçi yöntemlerin uygulanması ve eğitim ortamlarının modernizasyonu yoluyla İzmir'de mesleki eğitimin kalitesinin artırılmasını amaçlamaktadır. Programın yenilikçilik boyutuyla; mesleki eğitimde bilgi aktarımına dayalı geleneksel eğitim yaklaşımı yerine öğrencileri yaratıcı, eleştirel ve analitik düşünmeye sevk eden yenilikçi eğitim yaklaşımının güçlendirilmesi

amaçlanmaktadır. Eğitimde değişik ekipman ve materyallerin kullanılması, farklı aktivitelerin gerçekleştirilmesi ve alternatif tekniklerin uygulanması sonucu, öğrenciler okul saatleriyle sınırlı kalmayan, öğrenme süreçlerinin aktif öznelere haline gelerek akademik başarılarını artıracak, mesleki ve yaşamsal becerilerini geliştirebileceklerdir. Böylece eğitimde yenilikçi yöntemlerin uygulanmasıyla öğrencilerin araştırmacı, sorgulayıcı, çözüm odaklı, özgüveni yüksek, alternatif düşünebilen bireyler olarak yetiştirmelerine; doğru meslek seçimi ve kariyer planlaması yapabilmelelerine ve girişimcilik becerilerinin gelişmesine katkı sağlanabilecektir.

Mesleki Eğitim projeleri için belirlenmiş olan birinci öncelik İZBP'nın "Yenilikçilik" ilkesinin gerçekleştirilmesine yönelik tanımlanmış olan önceliklidir.

Öncelik 2: Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi

2014-2023 İzmir Bölge Planı'nın "Güçlü Ekonomi, Yüksek Yaşam Kalitesi ve Güçlü Toplum" eksenine bağlamında öncelikle eğitim, istihdam, üretim, yenilikçilik, katılımcılık, kalkınma ve sürdürülebilirlik konularının sosyal içermeyi ve eşitliği güçlendirecek hizmetlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. İZKA tarafından 2016 yılında desteklenen "Mesleki Eğitim" mali destek projelerinin ikinci önceliği ile "Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi" olarak belirlenmiş olması İzmir'de

Mesleki Eğitim yoluyla hem "Sosyal İçerme" hem de "Sürdürülebilirlik" ilkesinin hayata geçirilmesi olduğu açıkça görülmektedir.

TABLO 1. 2016 Projeleri için Öngörülen Performans Göstergeleri

Performans Göstergeleri	
1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı
2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Kadın
3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Engelli
4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Genç
5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı-Mesleki Eğitim Alanlar
6	Eğitim Sayısı
7	Eğitime Katılan Kişi Sayısı
8	Eğitilen Engelli Sayısı
9	Eğitilen Kadın Sayısı
10	Eğitilen Genç Sayısı
11	Merkez/Atölye Sayısı (Genç)
12	Merkez/Atölye Sayısı (Kadın)
13	Merkez/Atölye Sayısı (Engelli)
14	Geçici İstihdam
15	Sürekli istihdam

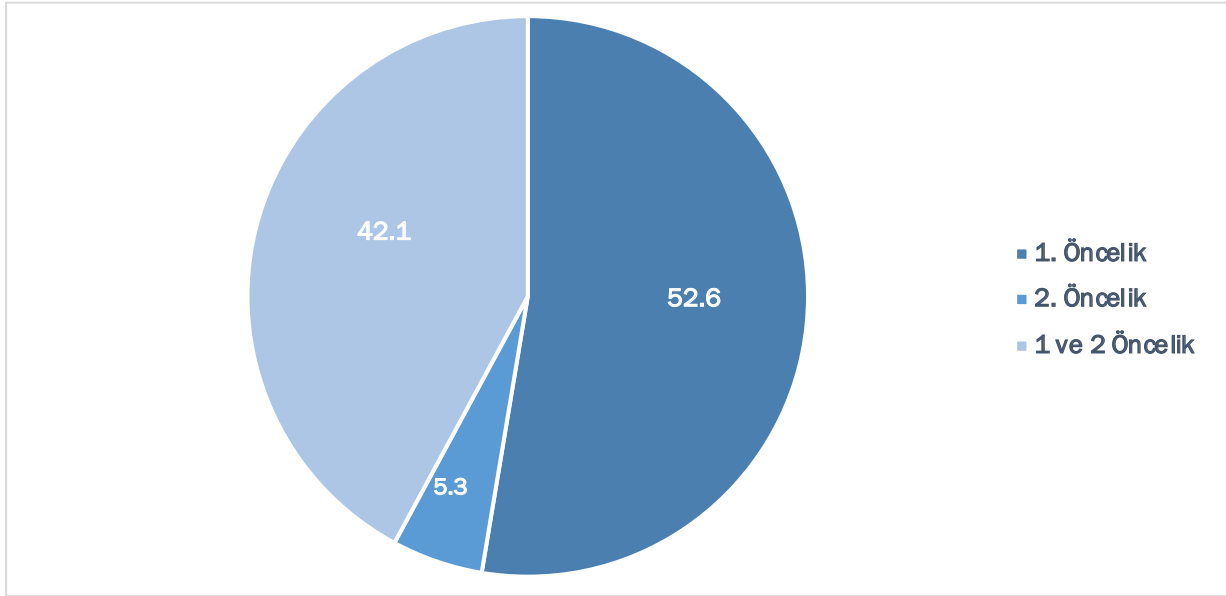
Yukarıdaki Tabloda yer alan 15 performans göstergesi 2016 yılında mali destek sağlanan Mesleki Eğitim Programları için ortak olan göstergelerdir. Her bir projenin hangi önceliğe ve performans göstergesine odaklanacağı proje başvurularında açıkça yer almıştır. Desteklenen projelerin ara ve sonuç değerlendirmeleri için kriter oluşturan öncelikler ve göstergelerin gerçekleştirilme düzeyleri, proje sonuç raporlarında yer almaktadır.

1.4. Etki Değerlendirmesi Yapılan Projelerin Genel Özellikleri

İZBP'nin temel ilkelerinin hayata geçirilmesi amacıyla İZKA tarafından belirlenmiş olan ortak öncelikler, amaçlar, stratejiler ve performans göstergelerine göre kabul edilen ve uygulanan program kapsamında 2016 yılında toplam 19 Mesleki ve Teknik Eğitim Projesi için mali destek sağlanmıştır. Proje hazırlayan kurumlar proje çağrısında yer alan öncelikler, amaçlar

ve stratejiler ve performans göstergelerinden hangilerini benimseyeceklerine karar vererek projelerini hazırlamış ve İZKA'ya sunmuşlardır. Nihai raporlardan elde edilen sonuçlara göre proje performans göstergelerinden elde edilen verilere göre, projelerin temel özelliklerine göre dağılımları Şekil 2, 3, 4 ve 5'te gösterilmektedir.

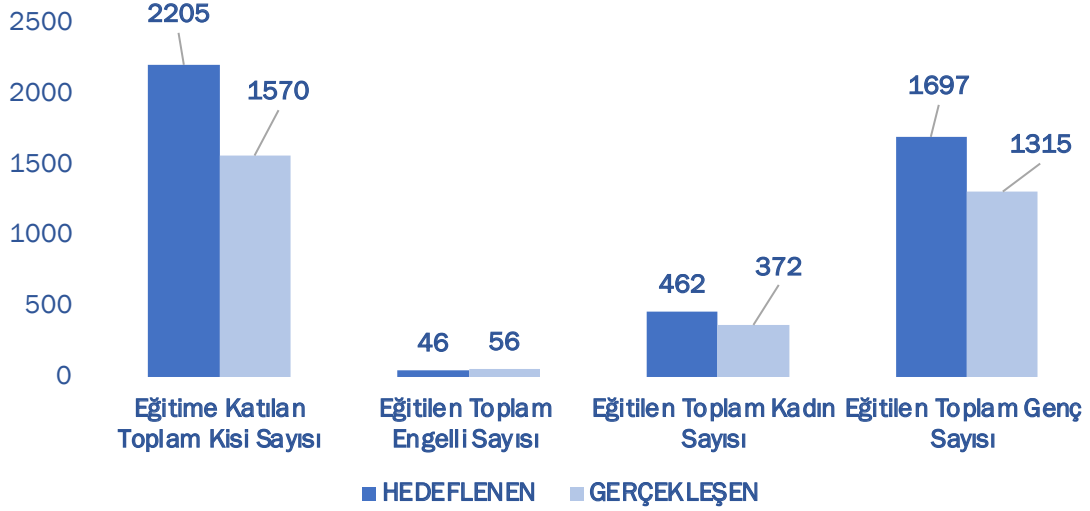
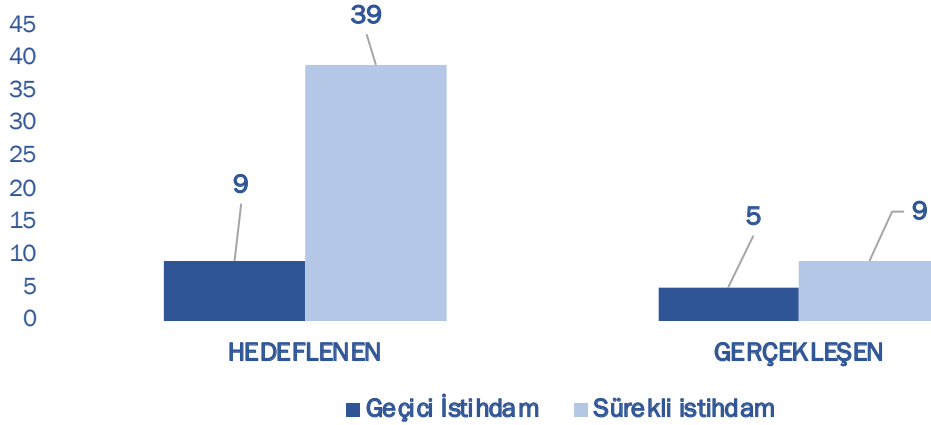
ŞEKİL 2. Program Geneline 2016 yılı Mesleki Eğitim Müdahale Grubu Projelerinin Önceliklerine Göre Dağılımı (%)

Şekil 2'de görüldüğü üzere projelerin yarısından fazlasını (%52,6) 1. Öncelik kapsamında yürütülen projeler oluşturmaktadır. Projelerin %42,2'si 2. Öncelik kapsamında yürütülürken, %5,3'ü her iki önceliği kapsamaktadır.

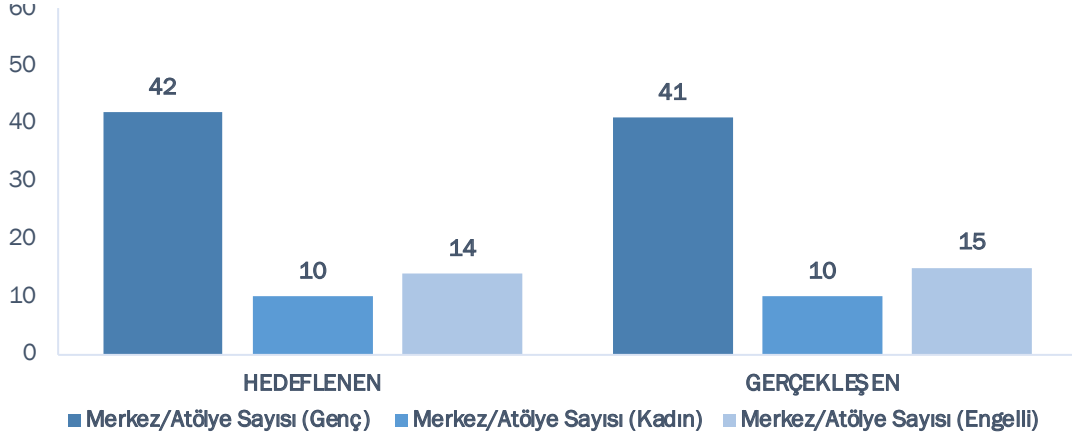
ŞEKİL 3. Program Genelinde 2016 Yılı Mesleki Eğitim Müdahale Grubu Projelerinde Verilen Eğitim Sayısı

Program genelinde verilen eğitim sayıları incelendiğinde dezavantajlı grupların eğitimi toplam verilen eğitim sayısının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu konuya ilişkin değerlendirmeler ve analizler Bulgular bölümünde tartışılmaktadır.

ŞEKİL 4. Program Genelinde 2016 Yılı Mesleki Eğitim Müdahale Grubu Projelerindeki Hedeflenen ve Gerçekleşen İstihdam Sayıları

Proje raporlarından derlenen verilere göre hedeflenen ve gerçekleşen eğitim sayıları Şekil 4'te görülmektedir. Program genelinde hedeflenenden daha düşük düzeyde geçici ve sürekli istihdam gerçekleştirilmiştir. Programın istihdama etkisi hem proje öncesi ve sonrası için, hem de projenin günümüzdeki sürdürülebilirlik durumları için *Bulgular* bölümünde sunulmaktadır.

ŞEKİL 5. Program Genelinde 2016 Yılı Mesleki Eğitim Müdahale Grubu Projelerindeki Merkez Laboratuvar ve Atölye Sayıları

İstihdamla kıyaslandığında projelerin altyapının geliştirilmesine yönelik hedeflerini gerçekleştirme durumlarında daha yüksek bir etki saptanmıştır. Proje formlarında belirlenen atölye sayılarına yönelik

hedefleri incelendiğinde tamamına yakınının hedeflerini gerçekleştirdiği görülmektedir (Şekil 5). Etkinin proje bitimindeki ve günümüzdeki durumları *Bulgular bölümünde tartışılmaktadır.*

1.5. Kavramsal Çerçeve

Etki değerlendirme analizi; bir politika, program, girişim veya hizmetin etkisinin tespit edilmesi ve mevcut yapıda bir dönüşüm gerçekleşmesi adına karar alıcılara sunulan önerileri içeren bir araştırmadır. Müdahaleli durum ile müdahalesiz durum arasındaki fark etkiyi göstermektedir. Bu çalışmada, kalkınma ajanslarının uyguladıkları mali destek programlarında (MDP) **karşıt durum etki değerlendirme yöntemi** benimsenmiştir (Meydan, 2014). Araştırmada, İZKA Mali Destek Programı aracılığıyla bir müdahaleye tabi olan **Müdahale Grubu** ile Mali Destek Programı'ndan faydalanmamış dolayısıyla bir müdahalede bulunulmayan **Kontrol Grubu** arasında gözlemlenen farklar analiz edilmiştir. Bu çalışmada Müdahale Grubunu İZKA'nın MDP kapsamında onaylanmış, finansmanı gerçekleştirilmiş ve projelerini tamamlamış olan proje faydalanıcıları oluştururken, Kontrol Grubunu ise İZKA MDP'ye başvurmuş ancak çeşitli sebeplerle başvurusu olumsuz yönde sonuçlanan projeler oluşturmaktadır. Kontrol Grubu proje başvuru sahipleri, İZKA'nın MDP'sine başvurmuş ve proje başvurularının

İZKA tarafından değerlendirilmiş olması nedeniyle Müdahale Grubuna yapısal olarak en yakın olarak değerlendirilebilecek bir örneklem teşkil etmektedir. Kontrol Grubu proje başvuru sahiplerinden bazıları, projeleri İZKA tarafından desteklenmediği halde başka kaynaklar aracılığıyla projelerini gerçekleştirme imkânı bulmuşlardır.

Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında uygulanan projelerin çıktıları analiz edilerek programın müdahale ve kontrol grubunun değerlendirilmesi yapılırken iki tür gösterge kullanılmıştır. Bunlardan ilki; ME Program Rehberi'nde belirtilen performans göstergeleri ile İZBP'si incelenerek araştırmacılar tarafından oluşturulan göstergelerdir. Bu göstergelere dayalı olarak nicel ve nitel veriler toplanmıştır. İkinci tür gösterge ise; proje faydalanıcılarının proje öncesi ve sonrası durumlarını 1 ile 5 arasında puanlayarak değerlendirdiği etki göstergeleridir. Bu göstergelerin tümü 7 temel boyut kapsamında sınıflandırılmıştır. Bu raporda etki analizi için kullanılan boyut ve boyutları oluşturan göstergelerin Tablo 2'de yer almaktadır.

TABLO 2. 2016 Mesleki Eğitim Müdahale ve Kontrol Grubu Etki Değerlendirmesi

Altyapı Durumuna Etki	Eğitim Programı Yeterliliklerine Etki	Eğitim Niteliğine Etki	İstihdam Edilebilirliğe Etki	Kurumlar Arası İşbirliğinin Güçlenmesine Etki	Sosyal Hizmetlerin İyileştirilmesine Etki	Gelire Etki
Genel fiziksel alt yapı durumuna etki (merkez/ laboratuvar ve atölye)	Eğitim materyallerinin yeterliği	Eğitim alanlarının sektör ihtiyaçlarına karşılık vermesi	Eğitim alanların istihdam edilebilmesinin etkisi	Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile Kamu kurumları ve işletmeler arasındaki iş birliği	Sosyal hizmetlere etkisi	Kırsal alanlarında yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve istihdam edilebilirlik
Teknolojik alt yapı durumuna etki	Eğitici yeterlilikleri	Proje alanı ile geliştirilen eğitim program sayısı	Dezavantajlı grupların istihdama katılım etkisi	Sektörle iş birliği sayısı	İyileştirilen sosyal hizmet program sayısı	Proje ile ilgili alanda istihdama bağlı gelir artışı
Modernize edilen atölye/ Laboratuvar sayısı	Eğitim programının yeterliliği	Proje alanlar ile ilgili uygulanan eğitim programı sayısı	Kurum içi geçici istihdam edilen sayı	STK'larla ilgili iş birliği sayısı		Projeden elde edilen yaklaşık gelir
Yeni kurulan atölye/ Laboratuvar Sayısı	Eğitim yönteminin yeterliliği	Proje alanı ile ilgili eğitim verilen kurum içi eğitmen sayısı	Kurum içi sürekli istihdam edilen kişi sayısı	Üniversitelerle iş birliği sayısı		
		Proje ile ilgili alanda verilen eğitim sertifikası sayısı	Kurum dışı geçici istihdam edilen kişi sayısı	Kamu kurumları ile iş birliği sayısı		
		Proje ile ilgili alanda eğitime katılan sayısı	Kurum dışı sürekli istihdam edilen kişi sayısı			
		Proje ile ilgili gerçekleştirilen program sayısı				

BÖLÜM 2.

YÖNTEM

Çalışmanın yöntemini oluşturan bu bölümünde çalışma aşamalarına ilişkin etki değerlendirme yönteminin belirlenmesi, etki değerlendirme için göstergelerin belirlenmesi ve veri toplama teknikleri ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

2.1. Etki Değerlendirme Yönteminin Belirlenmesi

İZKA Mali Destek Programı kapsamında yer alan 2016 yılı Mesleki Eğitim Programlarının etkisini değerlendirmek amacıyla, Karma Yöntem kullanılarak, Karşıt Durum Etki Analizi perspektifiyle Müdahale Grubu ile Kontrol Grubunun yürüttüğü projelerin etki değerlendirilmesi yapılmasına karar verilmiştir. Gerçekleştirilen çalışma, 2016 yılına ait “Mesleki Eğitim (Kar Amacı Gütmeyen) Mali Destek Programlarının Etkisinin Değerlendirmesi” ve elde edilen sonuçlarla nedensellik ilişkisini araştırmaya yöneliktir.

Karşıt Durum Etki Değerlendirmesi perspektifine göre etkinin boyutunu anlamak için etki görülmesi beklenen grubun yanı sıra müdahalesiz grubun durumu da analiz edilmelidir (Aran, M. A., 2017). Bu

bağlamda, Mesleki Eğitim Mali Destek kapsamındaki programda yer alan proje başvurusu kabul edilerek projelerini başarıyla tamamlayan (Müdahale Grubu) ve Mesleki Eğitim Mali Destek kapsamındaki programda yer alan proje gerekliliklerini yerine getiremeyen veya yedek listeye alınan (Kontrol Grubu) kurum/kuruluşlarla ilgili elde edilen gösterge verileri karşılaştırılarak analiz edildiğinde program etkisi ile ilgili güvenilir kanıtlar sağlanabilir. Böylece Müdahale Grubu ile Kontrol Grubu açısından programa ait uygunluk özellikleri, proje içeriklerinin genel özellikleri ve proje içeriğindeki göstergeleri karşılaştırmak için, güvenilir bir temel yapı oluşturarak sebep sonuç ilişkisi sağlanabilecektir.

2.2. Etki Değerlendirme Göstergelerin Belirlenmesi

Etki değerlendirmesi araştırması kapsamına giren ve yukarıda açıklanan eğitim projelerinin etki değerlendirme çerçevesi Şekil 6'da görüldüğü gibi belirlenmiştir. Etki değerlendirilmesi için gerekli olan değerlendirme göstergeleri dört kaynağa dayalı olarak oluşturulmuştur.

Şekil 6'da görülen kaynaklara dayalı olarak belirlenen temel göstergeler ve alt göstergeler önce uzman kanısına sunulmuş daha sonra ise alanda ön denemeleri yapılmıştır. Ölçme araçlarının geliştirilmesi çalışmaları elde edilen sonuçlar dikkate alınarak düzeltilmiş olan ölçme araçları etki değerlendirmesi araştırmasında uygulanarak araştırma verileri toplanmıştır.

ŞEKİL 6. Göstergelerin Oluşmasında Yer Alan Esas Kaynaklar

Etki değerlendirme araştırması kapsamında, temel göstergeler ve alt göstergeler Tablo 3'te verilmiştir.

TABLO 3. Anket Soru Formlarının Hazırlanmasında ve Müdahale Grubunun Sonuçlarının Değerlendirilmesinde Esas Alınan Temel Boyutlar ve Alt Göstergeler

Temel Göstergeler	Alt Göstergeler
İstihdam	1. İş bulma/İş başlama 2. İşe alma 3. İstihdam edilebilme olasılığı
Güçlendirilmiş Altyapı	1. İnsan kaynağı 2. Fiziksel alt yapı 3. Üretimi geliştirme 4. Ekonomik gelişim
Ara eleman ihtiyaçları gözetilerek mesleki eğitimin geliştirilmesi	1. Sertifika verilmesi 2. Ara elemanlar için mesleki eğitim 3. Piyasadaki ara eleman taleplerini karşılaması
Eğiticilerin yeterlikleri	1. Eğiticilerin alan bilgisi 2. Eğitici formasyonu becerisi 3. İletişim becerileri 4. Yöntem ve teknik kullanım 5. Teknoloji ve laboratuvar kullanımı

Temel Göstergeler	Alt Göstergeler
Okul öncesi eğitim ve mesleki eğitimin desteklenmesi/ sürdürülmesi	1. Uygulanan program alan ilişkisi 2. Uygulanan programdan memnun kalma 3. Programın uygulama ile ilişkisi
Erişim ve kalite desteklenerek eğitim hizmetlerinin etkinliğinin artırılması	1. Katılımın ilgililere duyurulması 2. Eğitime katılımın sağlanması 3. Eğitimin herkese açık olması 4.Sektörün eğitime katılımı desteklenmesi 5.Katılımı artıracak önemlerin alınması
Eğitim materyalleri	1. Görsel işitsel materyaller 2. Kitap, rapor, broşür 3. Web sayfası vb. 4. e-öğrenme
Kazandırılan yeterlikler	1. Bilgilerin kazanılması 2.Becerilerin kazanılması 3.Tutum ve değerlerin kazanılması 4. Teknolojik beceri kazanımı 5.Eğitim teknolojilerinin kullanımı
Geliştirilen yenilikçi yöntemler	1.Yeni geliştirilmiş yöntemler nelerdir?
Uygulanan yenilikçi yöntemler	1. Gösterip Yaptırma 2. Problem Çözme 3. Rol Oynama 4. Örnek Olay 5. Proje 6. Simülasyon 7. Benzetim 8. İşbirlikli Öğrenme 9. Laboratuvar 10. Yaratıcı Drama 11. Gezi-Gözlem 12. Deney 13. Monterssor
Modernize edilen teknik alt yapı	1. Yeni teknolojik donanım 2. Teknolojik ortamlar 3.Meslek ve Teknoloji entegrasyonu
Geliştirilen yenilikçi yöntemlerin öğrenmeye etkisi	1. Yaratıcılık 2.Eleştirel düşünme 3.Birlikte iş yapma 4.Analitik düşünme 5.Araştırmacı 6.Sorgulayıcı 7.Çözüm odaklı 8.Özgüven 9.Alternatif düşünme 10.Meslek seçimi ve kariyer planlaması 11.Girişimcilik becerilerinin gelişmesi
Uygulanan yenilikçi yöntemlerin öğrenmeye etkisi	1. Yaratıcılık 2.Eleştirel düşünme 3.Birlikte iş yapma 4.Analitik düşünme 5.Araştırmacı 6.Sorgulayıcı 7.Çözüm odaklı 8.Özgüven 9.Alternatif düşünme 10.Meslek seçimi ve kariyer planlaması 11.Girişimcilik becerilerinin gelişmesi
Süreklilik	1.Görünürlük/yaygınlaştırma, hedef kitleler tanıtım 2.Piyasa ihtiyaçlarına uygunluk 3.Bölgesel ihtiyaçlara uygunluk 4.İstidam edilme/olanaklarına etkisi 5.Ekonomik gelir artışı 6.İlgili eğitim alanına etkisi 7.Proje sonucunun kurumsal etki
Tazeleme Eğitimleri	1. Tamamlanmış eğitimlerle ilgili ihtiyaç duyulabilecek tazeleme eğitimleri 2. Sertifika geçerlik kriterleri 3. Alandaki yeni gelişmeler
Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliğinin güçlendirilmesi	Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliğinin ve ortak çalışmalar
Dezavantajlı grupların işgücüne katılımının artırılması	1. Özel eğitim ihtiyacı olanlar 2. Hükümlüler 3. Kadınlar
Sosyal hizmetlerin iyileştirilmesi	
Kırsal alanlarda yaşam koşulları ve istihdamın geliştirilmesi	1. Kooperatif 2. Birlik 3. Vakıf
Etki izleme çalışmaları	1.Projenin sürdürülebilirliği 2. Proje bitiminde itibaren beş yıl için projenin sürdürülebilirliği ile ilgili yapılanlar 3. Yapılan izlem çalışmaları 4. İlgili kurumlar ile kurulan iletişim

2.3. Veri Toplama ve Analiz

Özellikle son yıllarda bilimsel çalışmaların çoğunluğunda hem nicel hem de nitel verilerin toplanması ve birlikte değerlendirilmesi için karma araştırma yöntemleri kullanılmaktadır. Karma araştırma; tek bir çalışmanın ya da çalışmalar içerisindeki nitel ve nicel araştırma verilerinin toplanmasını, analiz edilmesini ve yorumlanmasını içermektedir (Leech ve Onwuegbuzie, 2009, s.266). Üçüncü bir araştırma paradigması olarak karma yöntemin, nitel ve nicel araştırma arasında bir köprü kurulmasına yardımcı olduğu da belirtilmektedir (Onwuegbuzie ve Leech, 2004). Bu çalışmada nicel ve nitel verilerin toplandığı karma yöntemden yararlanılmıştır.

2.3.1. Nicel Veri Toplama

Nicel veri toplama yöntemi aracılığıyla Müdahale Grubunda ve Kontrol gruplarında yer alan yararlanıcılarla yüz yüze ve telefon görüşmeleri ile anket uygulaması gerçekleştirilerek, anket sorularına alınan yanıtlar sonucunda elde edilen verilerle proje göstergelerine daha geniş bir perspektiften bakarak mevcut projelere ilişkin ayrıntılı bilgiler elde edilmeye çalışılmıştır.

Mesleki Eğitim Mali Destek Programlarına yönelik Etki Analizi için Müdahale ve Kontrol Grubu olmak üzere iki ayrı soru formu hazırlanmıştır. Müdahale Grubunda, proje başvurusu kabul edilerek projelerini başarıyla tamamlayan 19 kurum/kuruluşun erişim sağlanabilen 18 tanesine anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Kontrol Grubunda proje gerekliliklerini yerine getiremeyen veya yedek listeye alınan 92 kurum/kuruluştan Müdahale Grubu kapsamında uygulanan anket sayıları tutarlı olması için 18 kurum/kuruluşa ulaşılması hedeflenmiş, ancak 15'ine erişim sağlanabilmiş ve anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Müdahale Grubu anket soru formunda;

- Kurumsal yapı ve projeler içeriğine yönelik açık uçlu, yarı açık uçlu,
- Hazırlık sürecindeki faaliyetlere yönelik kapalı uçlu, yarı açık uçlu,

- Uygulama süreçlerindeki faaliyetlere yönelik kapalı uçlu, ölçek grup,
- Proje tamamlandıktan sonraki faaliyetlere (sürdürülebilirlik) yönelik kapalı uçlu, ölçek grup,
- Proje faaliyetlerinin yaygınlaştırmasına yönelik kapalı uçlu, yarı açık uçlu, açık uçlu ve ölçek grup
- Proje göstergelerine yönelik olarak proje öncesi, proje sonrası ve 2019 yılı itibarıyla projenin gelişimi tespit amacıyla ölçek sorular yöneltilmiştir.

Kontrol Grubu anket soru formunda;

- Kurumsal yapı ve sunulan projelerin içeriğine yönelik kapalı ve yarı açık uçlu,
- Teklif verilen projeyi gerçekleştirilme nedenleri, farklı kaynaklarla gerçekleştirilebilme olanağı olup olmadığına yönelik yarı açık uçlu, açık uçlu
- Projelerini farklı kaynaklarla gerçekleştirilebilen yararlanıcıların proje öncesinde, proje bitiminde ve proje etkisiyle yapılan yeniliklerin 2019 yılı sonu itibarı ile mevcut durumunu tespit etmeye yönelik ölçek sorular yöneltilmiştir.

2.3.2. Nicel Veri Analizi

Özet İstatistik (Descriptive Statistics) Analizleri

Nicel çalışmalardan elde edilen verilerin analizleri öncesi, soru formlarında yer alan kapalı uçlu ve yarı açık uçlu sorular kontrolden geçirilmiş, kontrolden geçirilen soru formlarında mevcut açık uçlu sorular için bir master (CODE-BOOK) hazırlanarak bulgular bu formata uygun olarak değerlendirilmiştir. Kodlaması tamamlanan veriler bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra hazırlanan veri tabanı programı üzerinden İstatistik paket programı ile özetleyici istatistikler (Descriptive Statistics), frekans, yüzde tabloları ve grafikler elde edilmiştir.

Etki Değerlendirme Analizleri

Verideki gözlem sayısının az olması ve verinin sıralı kategorik olması nedeniyle parametrik olmayan medyan değerinin kullanılarak analiz yapılması daha güçlü sonuçlar verir. Belirlenen referans noktalarına

verilen yanıtların medyanı alınmış ve her bir gösterenin medyan değerleri arasında çıkartma işlemi yapılmıştır. Çıkartma işlemi sonucunda elde edilen Müdahale Grubunun medyan değerleri Kontrol Grubu medyan değerlerinden çıkartılarak **Farkların Farkı yöntemi gerçekleştirilmiştir. Pozitif çıkan değerlerde**, Müdahale Grubunda Kontrol Grubuna kıyasla daha fazla artış olduğu görülmüştür. Elde edilen bu pozitif değerler, MDP'nin **Karşıt Durum Etki Değerlendirilmesinin** gerçekleştirilmesinde birincil faktör olarak ele alınmıştır.

Aynı veriye ait iki farklı referans noktası arasındaki müdahalenin anlamlı bir etkiye sahip olup olmadığı Medyan Testi ile **ölçülebilmektedir**. Bu analizde, Müdahale Grubundaki projelerin Kontrol Grubuna kıyasla etki artış miktarının daha fazla olduğu göstergelere MDP'nin doğrudan etkisinin olup olmadığını tespit etmek için **Medyan Testi** kullanılmıştır.

2.3.3. Nitel Veri Toplama ve Analiz

Nicel verilerin boyutlarının geliştirilmesi ve çalışmadaki nedenselliği desteklemek ve anlamlandırmak amacıyla proje Müdahale ve Kontrol Gruplarından onay alınan yararlanıcılar ile Zoom üzerinden

çevrimiçi derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış soru formları kullanılmıştır. Ayrıca nicel çalışmada yer alan betimsel verilerle bir köprü kurulmasına yardımcı olacak şekilde projelerini uygulayarak tamamlayan ve projelerini gerçekleştiremeyen yararlanıcıların projelerine ilişkin öyküleri dinlenerek etki değerlendirme çalışmasına yönelik karşılaştırmaların yapılabilmesi için bulgular ve öneriler oluşturulmasına destek hedeflenmiştir.

Nitel veri toplama aşamasında 2016 yılı Mesleki Eğitim Mali destek kapsamında; proje başvurusu kabul edilerek projelerini başarıyla tamamlayan Müdahale Grubunda 4, proje gerekliliklerini yerine getiremeyen veya yedek listeye alınan Kontrol Grubu kurum/kuruluşlarla ise 1 adet olmak üzere, 5 kurumdan ilgililerle derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşülecek kurumların seçiminde ilçelere göre dağılım ve kurum yapılarının getirdiği farklılıkları göz ardı etmemek adına; kurum tipleri dikkate alınmıştır. Derinlemesine görüşmeler ile toplanan ve deşifre edilen nitel veriler MAXQDA paket programı ile nicel analizde kullanılan boyut ve göstergeleri kapsayan temalar ekseninde ve yeni oluşan temaları da kapsayacak şekilde analiz edilmiştir.

2.4. Riskler ve Limitler

Etki değerlendirme çalışması geriye dönük (Retrospective) bir araştırma olduğu için birtakım sınırlılıkları bulunmaktadır (Ayhan, 2005). Bu sınırlılıklardan en önemlisi, Müdahale ve Kontrol Grubu olarak değerlendiren kurum/kuruluşların proje öncesindeki durumları gözlemlenemediği için etkinin kıyaslanmasında karşılaşılan zorluk ve risklerdir. Bu riskleri en aza indirmek için en uygun analiz yöntemi seçilerek iki grup kıyaslanmalıdır. Programların oluşturulma aşamasında, program sonrasındaki etkinin değerlendirilmesi için planın yapılması büyük önem taşımaktadır.

Kurumların proje öncesi ve sırasındaki durumlarının gözlemlerindeki eksikliklerin yanı sıra, proje

başvuru süreçleri 2013 ve 2016 yılında tamamlanan Okul Öncesi/Mesleki Eğitim ve Mesleki Eğitim Mali Destek Programlarının saha çalışmasının 2020 yılında yürütüldüğü göz önüne alındığında hem proje başvuru sahiplerine ulaşım hem de anket ve görüşmelere verilen yanıtların doğruluğu konusu büyük önem taşımaktadır. **Öncelikle veri kalitesinin ve güvenilirliğinin sağlanabilmesi için** proje hakkında yeterli bilgiye sahip olan yararlanıcılara ulaşmak önem taşımaktadır. Buna rağmen proje irtibat kişilerinin aynı kurumlarda çalışmaması veya sonradan ayrılmış olması, başvuru süreçlerini yürüten ve projenin uygulamasından sorumlu kişilerin farklı olması, farklı birimlerin birbirlerinin süreçlerine yeterince hâkim

olmaması, projeyi yazan kişilerin yararlanıcı kurum dışından olması ve bu kişilerin ilgili kurum hakkında detaylı bilgiye sahip olmaması gibi durumlarla sıklıkla karşılaşmıştır.

İlgili kişilere ulaşmada yaşanan problemlerin yanı sıra, veri toplama aşamasında “hafıza etkisi” dolayısıyla sayısal göstergelerin yanıtlanmasında bazı sınırlılıklar meydana gelmiştir. Kayıt tutulması konusundaki birtakım eksiklikler de göz önüne alındığında, proje sahiplerinin geçen yıllar içerisinde unutmuş olduğu, yanlış, eksik veya olumlu/olumsuz şeklinde hatırlayacağı bilgiler, özellikle sayısal veriler kapsamında anketlerde verilen yanıtları etkilemektedir. Bunun üstesinden gelmek için, anketlerin derinlemesine görüşmelerle desteklenerek tutarsızlıkların çözülmesi ve açıkta kalan noktaların aydınlatılması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu konuda en doğru bilgiyi sağlayabilecek katılımcılara ulaşma konusunda çaba gösterilmiştir.

2020 yılının ilk aylarında hayatımıza giren COVID-19 salgını süreci, saha araştırmasını olumsuz bir şekilde etkilemiştir. Salgının güncel koşullara göre bazı proje sahiplerinin sağlık tedbirleri sebebiyle kurum ve

kuruluşlara misafir kabul etmemesi ve kapalı mekânda yüz yüze görüşme yapmayı tercih etmemesi nedeniyle birçok proje sahibiyle telefon ve video görüşmesi gerçekleştirilmiştir. Bu durum lojistik bir avantaj olarak nitelendirilmesine rağmen, katılımcıların iş yoğunluğu ve motivasyonlarının azalması sebebiyle hem ankete hem de derinlemesine görüşmeye katılmaları üzerinde olumsuz bir etki yarattığı görülmüştür. Bu durumun üstesinden gelebilmek için, olabildiğince ve öncelikli olarak yüz yüze görüşme randevuları ayarlanmaya çalışılmış, yüz yüze görüşmeyi kabul etmeyen proje sahipleriyle çevrimiçi görüşmeler yapılmıştır. Ancak salgın dolayısıyla okullar kapalı olduğu için kişisel numaralarına ulaşamayan ilgililere kurum aracılığıyla ulaşmakta birtakım engeller yaşanmıştır.

Salgın koşullarına ek olarak, İzmir Bölgesi’nde yaşanan deprem sebebiyle araştırmaya birkaç hafta ara verilmesi uygun görülmüştür. Bazı kamu kuruluşları deprem tehlikesiyle boşaltıldığı için verilen birkaç hafta aranın ardından da ilgili kişilere tekrar ulaşma imkânı sağlanamamıştır.

BÖLÜM 3.

BULGULAR

Bulgular bölümü Şekil 7’de görüldüğü gibi iki alt bölüm olarak organize edilmiştir. İlk alt bölümde İZKA tarafından 2016 yılında mali destek sağlanan Müdahale Grubu Mesleki Eğitim Projelerine ilişkin araştırma kapsamında yer alan hedef kitlenin görüşleri esas alınarak yapılan değerlendirmeler yer

almaktadır. İkinci alt bölümde ise etki değerlendirme göstergelerine göre Müdahale Grubu ile Kontrol Grubunun karşılaştırmalı etki değerlendirme bulguları yer almaktadır.

ŞEKİL 7. Bulgular Bölümünün Organizasyonu

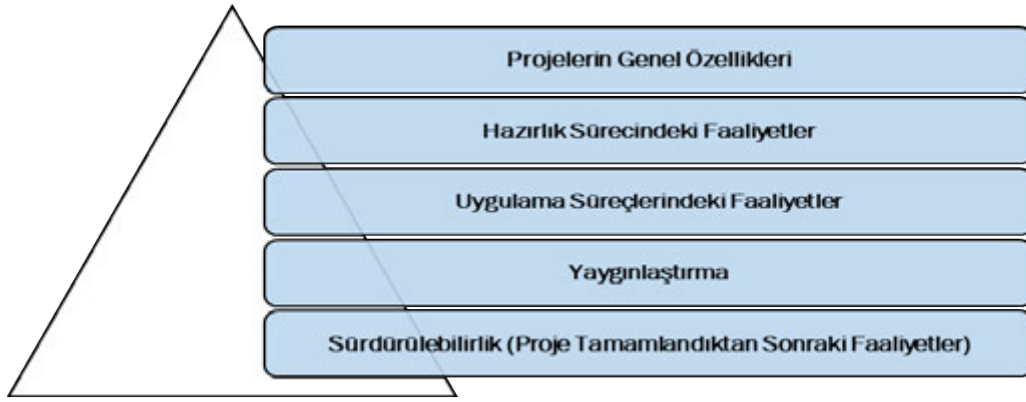

3.1. 2016 Yılı Müdahale Grubu Mesleki Eğitimi Projelerinin Etki Değerlendirmesi

2016 yılında gerçekleştirilen 19 Mesleki Eğitim projesinin etki değerlendirmesi için hedef kitleden toplanan

nicel ve nitel verilere ilişkin bulgular Şekil 8'de görülen alt başlıklar altında verilmiştir.

ŞEKİL 8. Mesleki Eğitim Müdahale Grubunun Görüşlerine Dayalı Olarak Ortaya Çıkan Bulguların Ana Başlıkları

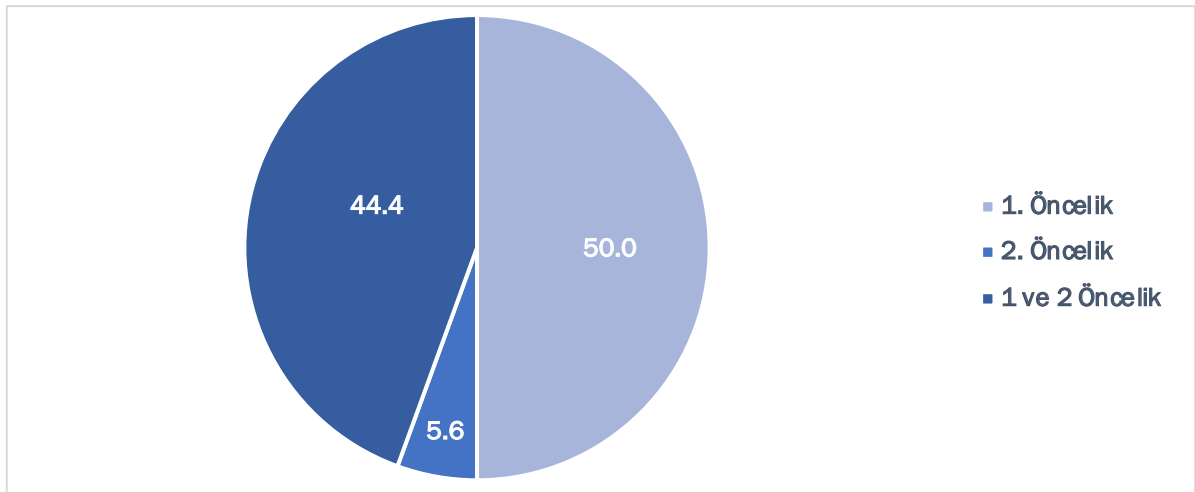
3.1.1. Projelerin Genel Özellikleri

Projenin genel özellikleri ile ilgili bu bölümde “Projeniz hangi öncelik alanını kapsıyordu? Yararlanıcı olarak statünüz neydi? ve Aşağıdakilerden hangileri ile proje paydaşı olarak iş birliği yaptınız?” gibi üç soruya yanıt aranmıştır.

Projelerin Öncelik Alanları

Projenin hangi öncelik alanını kapsadığı ile ilgili gelen yanıtlara ilişkin analiz sonuçları aşağıdaki Şekil 9’da görülmektedir.

ŞEKİL 9. Müdahale Grubundaki Projelerin Önceliklerine Göre Dağılımı (%)

Öncelik 1'in "Mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanmasıdır" olarak tanımlandığı görülmektedir. Özellikle Öncelik 1'in daha fazla tercih edilmesinin nedeni ile ilgili olarak verilen görüş aşağıdaki gibidir:

"Biz sanayide istihdam edilmesi için öğrenci yetiştiriyoruz ama sanayide işverenler bize gelip hocam bu öğrenciler meslek lisesi mezunu ama bu tezgâhı kullanmayı bilmiyor diyorlardı. Bilmiyor, çünkü okulda o tezgâh yok, ya da arızalı... Sanayii alanında işveren tanıdıklarımla görüşmelerim sonucu onların kalifiye elemana ihtiyaçları olduğunu da duyuyordum. Bizim bu projeye başlama noktamız bu oldu"

(Yararlanıcı 6, ME-2016, MG, Eğitim Kurumu)

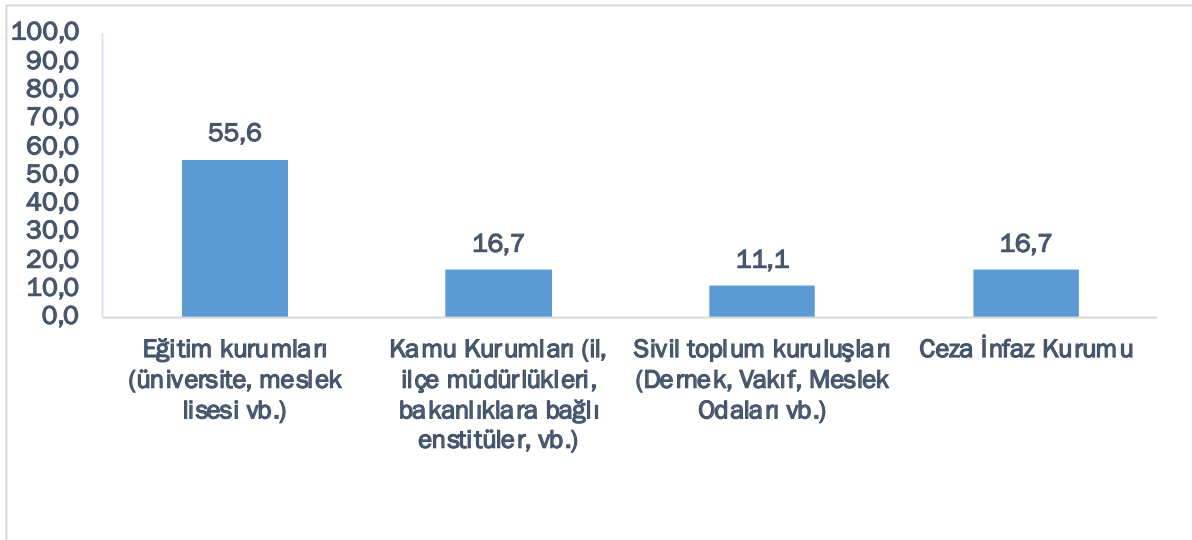
Öncelik 2 ise "Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi" olarak tanımlanmıştır.

Öncelik 2'de yer alan dezavantajı, gruplara yönelik önceliği esas alan proje oranının çok düşük olduğu, buna karşılık Öncelik 1'e yönelik proje yapılmasının daha fazla tercih edildiği görülmektedir. Bu durumda desteklenen projelerde Öncelik 1'in gerçekleştirilme oranı yeterli olarak kabul edilirken tek başına Öncelik 2'yi kapsayan proje sayısının yetersiz kaldığı görülmektedir. Öncelik 2'nin tek başına çok düşük olarak gerçekleştirilmesi ile ilgili bir sorun olduğu tespit edilmiştir.

Yararlanıcıların Statüleri

Projenin bir diğer genel özelliği ise, proje gerçekleştiren müdahale gruplarının statüleridir. Projeyi gerçekleştirenlerin statüsüne ilişkin bulgular Şekil 10'da yer almaktadır.

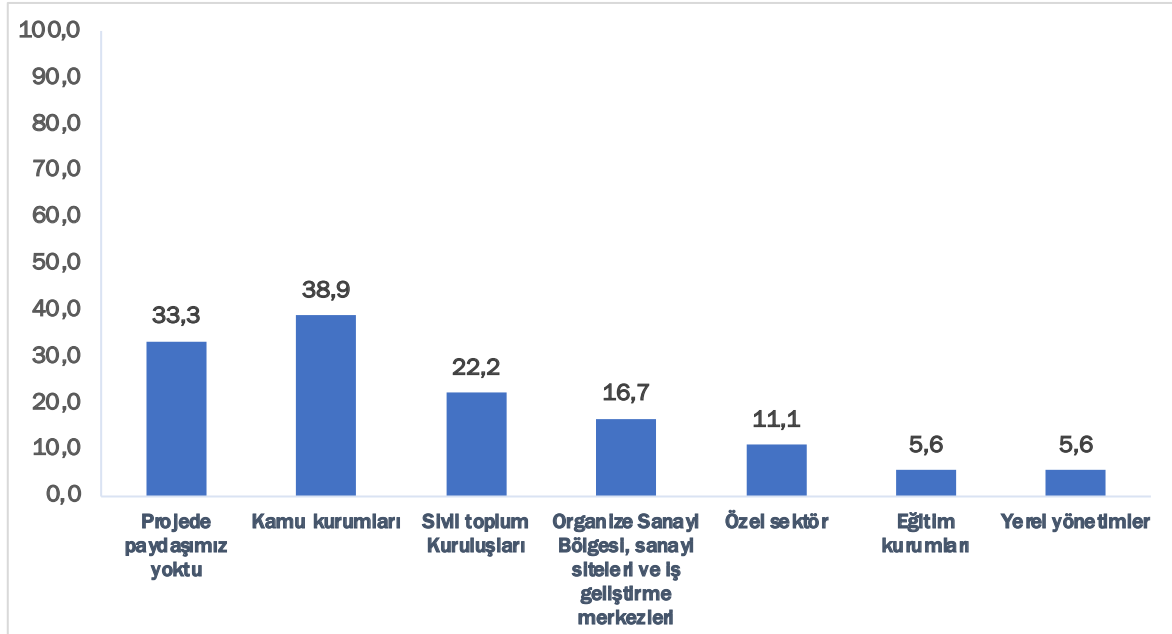
ŞEKİL 10. Proje Gerçekleştiren Müdahale Gruplarının Statülerinin Dağılımı (%)

Şekil 10'da görüldüğü gibi 2016 Müdahale Grubunda Yerel yönetimler (Kaymakamlık, Belediye), Organize Sanayi Bölgeleri, Özel sektörün yararlanıcı statüsünde yer almadığı görülmektedir. Mali destek sağlanan 19 projenin tamamının Mesleki Eğitim projesi olması nedeniyle bu projelerin %55,6 eğitim kurumu %44,4 ise kendi bünyelerinde eğitim faaliyetlerine yer veren

ya da destekleyen kurumlar olduğu görülmektedir. Verilen mali destek açısından yararlanıcılarının statülerinin uygun olduğu görülmektedir.

- Proje Paydaşı Olarak İş Birliği Yapılan Kurumlar
- Projeyi gerçekleştiren kurumların kimlerle projeleri gerçekleştirdikleri yani proje paydaşları ile ilgili sonuçlar Şekil 11'de yer almaktadır.

ŞEKİL 11. Proje Gerçekleştiren Müdahale Gruplarının Proje Paydaşlarıyla İşbirliğinin Dağılımı (%)

***Çoklu yanıt

Proje paydaşı olanların oranına bakıldığında projelerde iş birliği gerçekleştirilen paydaşlar içerisinde kamu kurumları ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada sivil toplum kuruluşları üçüncü sırada ise OSB, sanayi siteleri ve iş geliştirme merkezleri yer almaktadır. Genel toplam açısından bakıldığında Mesleki Teknik Eğitimi proje yapanların yaklaşık 4'te üçü ilgili kurumlarla iş birliği yapmışken, 4'te 1'inden fazlası herhangi bir paydaş olmadan projelerini gerçekleştirmiştir. Bu sonuç mesleki teknik eğitimin doğasına uygun olduğu söylenebilir. Belli bir alanda mesleki beceri kazandırmayı hedefleyen projelerin hem iş birliği çalışmalarını açısından hem de iş birliği yapılan paydaşların özellikleri açısından uygun olduğu söylenebilir. Ancak Organize Sanayi Bölgesi, Sanayi Siteleri ve İş Geliştirme Merkezlerinin proje paydaşlığının düşük olması nedeniyle okul, sanayi iş birliğinin sağlanmasında projelerin etkisinin düşük olduğu görülmektedir.

3.1.2. Hazırlık Sürecindeki Faaliyetler

Hazırlık sürecinin etkili olup olmadığının belirlenmesi amacıyla "Projenizi hangi amaçlarla geliştirdiniz? Mali destek programı kapsamında uyguladığınız projenin hedef kitleleri kimlerden oluşmuştur? Projenizi hazırlama aşamasında hangi güçlüklerle karşılaşmıştınız? Projenizde güçlendirilmiş altyapı konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüştü? Projenizde istihdam konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüştür?" olmak üzere toplam beş soruyla ilgili olarak katılımcıların görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır.

- Mesleki Eğitim Projelerin Gerçekleştirilme Amaçları
- İZKA Mali Destek Programı kapsamında uygulanan Mesleki Eğitim projenin hazırlık sürecindeki faaliyetlerin etkililiği ile ilgili sorulan sorulara katılımcıların verdiği yanıtlar aşağıda yer almaktadır.

TABLO 4. Mali Destek Programı Kapsamında Uygulanan Projenin Amaçlarının Dağılımı

Mesleki Eğitim Projelerini Gerçekleştirme Amaçları	% ***
Mesleki eğitim alanında atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat açısından geliştirilmesi	66,7
Mesleki eğitim için var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi	61,1
Mesleki eğitimde yeni öğretim yöntemi geliştirme	50,0
Mesleki eğitimde eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi	33,3
Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi	27,8
Dolaylı olarak engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi	22,2

***Çoklu yanıt

Proje gerçekleştiren Müdahale Gruplarının proje gerçekleştirme amaçları arasında mesleki eğitim alanında atölye, laboratuvar ve sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat açısından geliştirilmesi, mesleki eğitim için var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi ve mesleki eğitimde yeni öğretim yöntemi geliştirme ilk üç sırada yer almaktadır. Dezavantajlı gruplara, mesleki bilgi ve beceri kazandırma ile ilgili amaçlar ise dördüncü ve beşinci sırada yer almaktadır. Fiziksel ve teknolojik altyapı konusu ile ilgili olan ve Öncelik 1 kapsamında yer alan amaç proje amaçları arasında en çok tercih edilen amaç olmuştur. Örneğin bir katılımcı bu konuyu şu şekilde ifade etmiştir:

“2016 yılında ... Ceza İnfaz Kurumu’nda yürütmüş olduğumuz bir projeydi. İzmir Kalkınma Ajansı’na sunmuş olduğumuz mesleki eğitim faaliyetleri, bu faaliyetin yürütüleceği alanlarda makine, teçhizat, ekipman ve diğer eğitim faaliyetlerini kapsayan bir projeydi (..) çok faydalı atölyeler kazandırmış olduk.”

(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

Tablo 4’deki sonuçlara bakıldığında Öncelik 2’nin beşte bir, Öncelik 1’in ise beşte dört oranında gerçekleştirilmiş olduğu görülmektedir. Bu sonuç doğrudan dezavantajlı gruplara yönelik proje yapmak yerine Öncelik 1 kapsamında yapılan projelerin içinde kısmen de olsa dezavantajlılara yönelik çalışmaların

yapıldığını göstermektedir.

“18-55 yaş arasıydı yanlış hatırlamıyorsam. Bunların içinde engelliler de vardı, engellilere de yönelik bir çalışmamızdı. Kadın hükümlü yoktu. Yetişkin erkek ve engelli hükümlülere yönelik bir çalışmaydı”

(Yararlanıcı 4, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

Bu görüşte tek başına Öncelik 2’i kapsayan proje yapmak yerine Öncelik 1’e yönelik proje yapılırken kısmen Öncelik 2’ye yönelik çalışmalara yer verildiği açıklanmıştır.

Gerçekleştirilen projelerin amaçları analiz edildiğinde proje önceliklerinden **Öncelik 1** ile ilgili amaçların gerçekleştirilmesinde projelerin daha etkili olduğu **Öncelik 2** ile ilgili amaçların gerçekleştirilmesinde etkili olmadığı söylenebilir. Bu yetersizliğin nedenleri; başvuruların kapsamı, proje seçim kriterleri, proje uygulamaları ve dezavantajlı gruplarla çalışma gücüdür. Bu sonuç Şekil 9’da açıklanan “projelerin öncelik alanlarına göre dağılımı grafiğinde” görüldüğü gibi gerçekleştirilen projelerin sadece %6,0’sının **Öncelik 2**’yi kapsadığını gösteren sonuçlarla tam olarak örtüşmektedir. Bu sonuçlara göre **Öncelik 2** ve onunla ilgili amaçların gerçekleştirilmesinde projelerin etkili olmadığı görülmektedir.

Projelerin Hedef Kitleleri

İZKA Mali Destek Programı kapsamında uygulanan projenin hedef kitlelerinin kimlerden oluştuğu ile ilgili sonuçlar Tablo 5'te yer almaktadır.

TABLO 5. Mali Destek Programı Kapsamında Uygulanan Projenin Hedef Kitlelerinin Dağılımı

Projelerin Hedef Kitleleri	%***
Ortaöğretimde eğitim gören öğrenciler	66,7
İşsizler/mesleği olmayanlar	38,9
Öğretmen	27,8
Kadınlar	27,8
Hükümlüler	27,8
Engelliler	22,2
Destek Personeli	16,7
Öğrenci aileleri	11,1
Yabancı uyruklu/Mülteci	11,1

***Çoklu yanıt

Çalışma kapsamında Müdahale Grubu projelerin hedef kitlelerinin dağılımı incelendiğinde; hedef kitlelerin sırasıyla ortaöğretimde eğitim gören öğrenciler, işsizler/mesleği olmayanlar, öğretmenler, kadınlar, hükümlüler, engelliler, destek personeli, öğrenci aileleri ve yabancı uyruklu mültecilerden oluştuğu görülmektedir. Bu grubun nasıl tespit edildiğine ilişkin görüşlerden biri şu şekildedir:

“Belediyenin kadın merkezleri var, oraya gelenlerden ziyade mahallede ihtiyacı olan bir anket düzenliyorlardı belki de ihtiyacı olan ya da gitmek isteyen kişiler isim yazdırdılar. O yüzden hedef kitlenin doğru tespit edildiğini düşünüyoruz”

(Yararlanıcı 3, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-3)

Görüşme yapılan başka bir yararlanıcı ise hedef kitlenin oluşturulmasına ilişkin dikkat edilen hususları şöyle dile getirmiştir:

“... hükümlünün geçmiş yaşam öyküsünü dinleriz biz. Geçmiş yaşam öyküsünde nelerle karşılaşmış, ne yapmış, nasıl işler yapmış, hangi mesleklerde çalışmış veyahut da isteyip de yapamadığı ne var?”

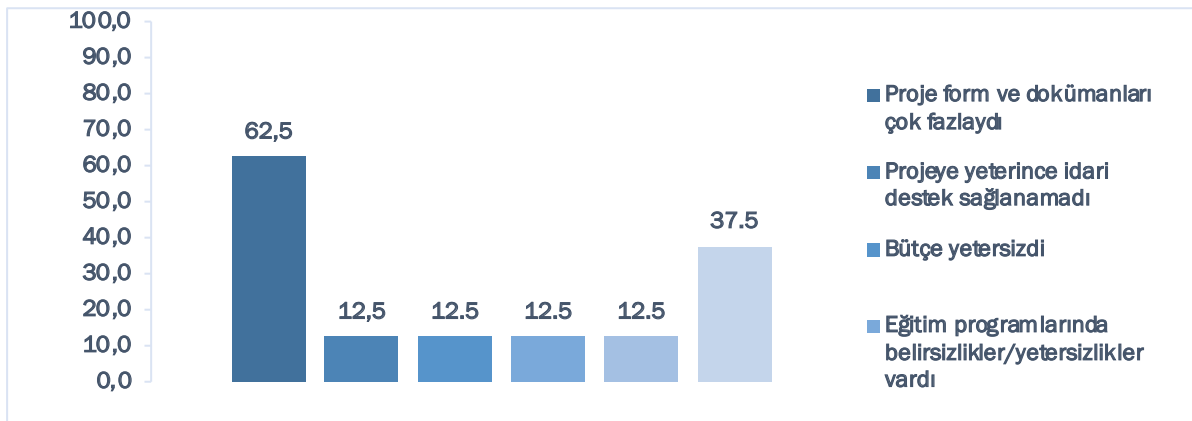
(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

Yürütülen projeler mesleki eğitim ile ilgili olduğu için projelerin hedef kitesinin hem örgün hem de yaygın eğitimde mesleki bilgi ve beceri kazanmaya uygun hedef kitlelerden oluştuğu görülmektedir. Ayrıca projelerin mesleki eğitim ile ilgili olmasından dolayı projenin uygulandığı hedef kitlelerin, eğitim alanlar ve eğitim verenlerden oluştuğu görülmektedir. Hedef kitle seçimi açısından projelerin etkili olduğu görülmektedir.

Proje Hazırlama Aşamasında Karşılaşılan Güçlükler

Projenizi hazırlama aşamasında hangi güçlüklerle karşılaştıklarına ilişkin sorulan soruya hedef kitleden gelen yanıtlar Şekil 12'de görülmektedir.

ŞEKİL 12. Proje Hazırlama Aşamasında Karşılaşılan Güçlüklerin Dağılımı (%)

***Çoklu yanıt

Proje hazırlama aşamasında herhangi bir zorluk çektiğini ifade edilenlerin çektikleri güçlükler sorulduğunda “Proje form ve dokümanları çok fazlaydı” diye görüş belirtenler en yüksek orana sahiptir. “Projeye yeterince idari destek sağlanamadı, “Bütçe yetersizdi”, “Eğitim programlarında belirsizlikler/yetersizlikler vardı” ve “Projeye karşı ilgisizlik” yanıtları proje hazırlama aşamasında yaşanan diğer önemli zorluklar olarak görülmektedir. “Paydaş bulmada zorlandık”, “Proje hazırlama başvuru formunun içeriği yetersizdi”, “Proje grubunda görev alacak personel bulmada sorun yaşandı” görüşleri proje hazırlama aşamasında yaşanan sorunlar arasında yer almamıştır. Diğer seçeneğin içinde katılımcılarda “Projeye karşı ilgisizlik” en sık tekrarlanan görüş olmuştur. Proje hazırlama aşamasında dile getirilen zorlukların kapsamına bakıldığında bu sorunların ağırlıklı olarak proje dokümanları ile ilişkili olduğu, bir kısmının projeye başvuru yapanlarla ilgili olduğu görülmektedir.

Katılımcılar kurumlarından kaynaklanan sorunu nitel görüşmelerde aşağıdaki gibi belirtmişlerdir:

“Haftanın 2-3 günü aralıksız bu işle ilgilenmem gerekiyordu. Ama 4 gün mesela dersim vardı benim, sabahdan akşama kadar proje yazıyordum. Bazen arkadaşlarımın idare etmesiyle, benim dersine başkasının girmesiyle vs. ilk baştaki toplantılara katılabildim.”

(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

Başka bir yararlanıcı ise, proje yazmadaki zorlukları dile getirip, İZKA desteğinin önemini altını çizmiştir:

“60 gün boyunca günde iki saat uyuyarak hocamla beraber projeyi yazdık. Ajansın hazırlık sürecindeki desteği mükemmeldi. Belki 30-40 kere ajansla görüştük, sorularımızı sorduk. İZKA’nın hazırlık ekibi tamamen mükemmeldi. Hem teknik destek, hem de beşeri münasebet açısından çok iyidiler.”

(Yararlanıcı 2, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-2)

Proje yürütücüleri ve proje uzmanlarının kişisel zamanlarından çok büyük fedakarlıklar yaparak proje yapmaları önemli bir sorun olarak ifade edilmiştir. İZKA desteği ile bu süreci daha kolay atlattıklarını belirtmişlerdir. Proje konusunda deneyimli katılımcıların

daha az zorluk yaşadığı görülsede her katılımcı bu sürecin zorluğu konusunda hemfikirdir. Proje dokümanları ve eğitim programlarının konusunu en sorsal alan olduğu için bu konuda İZKA’nın önlem alması önerilmektedir.

Projelerde Güçlendirilmiş Altyapı

Projenizde güçlendirilmiş altyapı konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüştür sorusuna verilen yanıtlar aşağıdaki Tablo 6’da verilmiştir.

TABLO 6. Projede Güçlendirilmiş Altyapı Konusu ile İlgili Öngörülerin Dağılımı

Altyapı	%***
Teknolojik altyapının kurulması (Makine teçhizat, araç gereç vb.)	66,7
Mevcut iş gücünün güçlendirilmesi	61,1
İş gücü piyasasının talep ettiği iş gücünün yetiştirilmesi	61,1
Fiziksel altyapının yenilenmesi (Laboratuvar, atölye, derslik vb.)	61,1
Dezavantajlı grupların iş yapabilme potansiyelinin geliştirilmesi	55,6
Mevcut teknolojik altyapının geliştirilmesi (Makine teçhizat, araç gereç vb.)	33,3
Üretim süreçlerinin geliştirilmesi	27,8
Yeni ürün geliştirilmesi	16,7
Proje katılımcıların gelirinin artması	16,7
Yararlanıcı kurumların gelirinin artması	5,6

***Çoklu yanıt

Mesleki Eğitim Projelerinde güçlendirilmiş altyapı konusu ile ilgili öngörülerinde içerisnde makine teçhizat, araç gereç vb. teknolojik altyapının kurulması ilk sırada yer alırken ikinci sırada mevcut iş gücünün güçlendirilmesi, piyasasının talep ettiği iş gücünün yetiştirilmesi, laboratuvar, atölye, derslik vb. fiziksel altyapının yenilenmesi görüşü yer almaktadır. Güçlendirilmiş altyapı ile ilgili olarak ortaya çıkan sonuçlara göre altyapı konusunda proje hazırlık aşamasında ortaya konulan öngörüler açısından projeler etkilidir.

Projede İstihdam Konusu ile İlgili Öngörüler

Projenizde istihdam konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüş olduğuna ilişkin verilen yanıtlara ilişkin sonuçlar Tablo 7'de görülmektedir.

TABLO 7. Projede İstihdam Konusu ile İlgili Öngörülerin Dağılımı

İstihdam ile İlgili Öngörüler	% ***
İş bulmayı kolaylaştırması	77,8
Mesleki eğitim alanında istihdam desteği	66,7
Yeni ara elemanlarını yetiştirilmesi	61,1
Piyasanın talep ettiği ara eleman ihtiyacının karşılanması	55,6
Ara eleman eğitim ihtiyacının karşılanması	55,6
Mevcut ara elemanlarını niteliğinin iyileştirilmesi	55,6
Sektörün sertifika talebinin karşılanması	38,9
Ara eleman için sertifika verilmesi	33,3
Proje bitiminde istihdam garantisi	16,7
Proje bitiminde yeni işe alım	5,6
Dezavantajlı grupların iş bulmalarının kolaylaştırılması	5,6
Diğer	5,6

***Çoklu yanıt

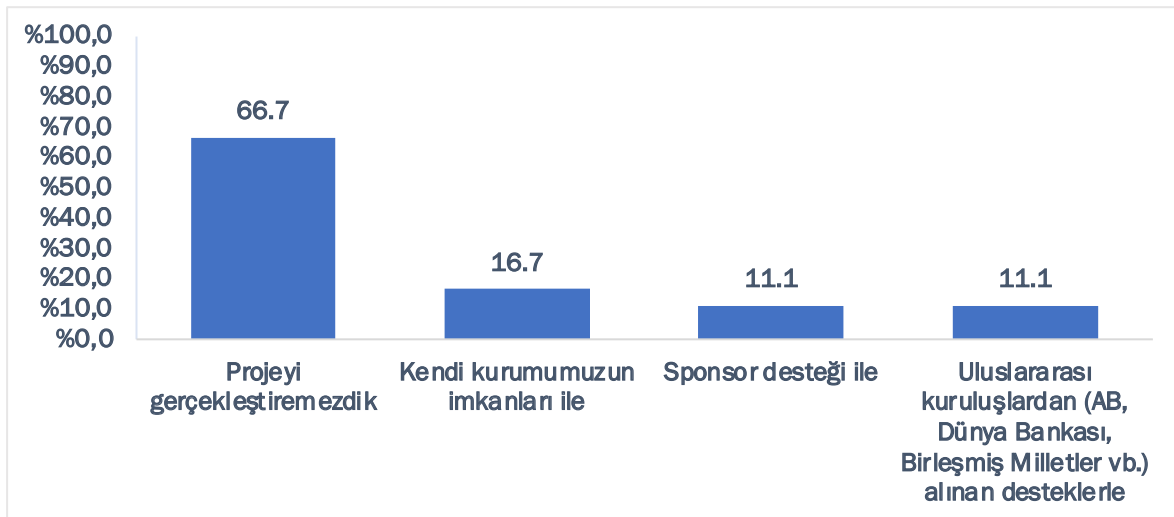
Gerçekleştirilen çalışmada projede istihdam konusu ile ilgili öngörülerin iş bulmayı kolaylaştırma yanıt seçeneği ilk sırada yer almaktadır. Mesleki eğitim alanında istihdam desteği sağlanması ve yeni ara elemanların yetiştirilmesi birbirine yakın oranlarla ikinci üçüncü sırada yer alan öngörülerdir.

%16,7'si proje bitiminde istihdam garantisi ve işe alım olduğunu belirtirken katılımcıların %5,6'sı ile diğer başlığı altında "dezavantajlı grupların iş bulmalarının kolaylaştırdığı" yönünde kendi görüşlerini yazmışlardır. Geri kalanlar ise genellikle istihdamı kolaylaştırdığı veya mevcut yeterliklere ilave yeni yeterlikler kazandırdığını ifade etmişlerdir. Dezavantajlı grupların iş bulmalarının kolaylaştırılması yanıt seçenekleri içerisinde yer almamakla birlikte diğer seçenekler içerisinde en çok rastlanan seçenektir. İstihdam ile ilgili olarak ortaya çıkan sonuçlara göre istihdam konusunda proje hazırlık aşamasında ortaya konulan öngörüler açısından projelerin etkili olduğu tespit edilmiştir.

İZKA' dan Mali Destek Alınmasaydı Projenin Gerçekleşmesi için Başvurulacak Diğer Mali Destekler

Proje hazırlık süreci ile ilgili olarak İZKA'dan proje desteği almış olan (Müdahale Grubu) yetkililere "İZKA'dan mali destek alınmasaydı projeyi gerçekleştirmek için ne tür kaynaklar kullanırdınız?" sorusu sorulmuştur. Bu soruya verilen yanıtlar aşağıdaki Şekil 13'de görülmektedir.

ŞEKİL 13. İZKA'dan Mali Destek Alınmasaydı Projelerin Gerçekleşme Durumu ve Gerçekleştirmek için Başvurulacak Olan Mali Kaynaklara İlişkin Görüşlerin Dağılımı (%)

***Çoklu yanıt

Projelerde İZKA' dan mali destek alınmadığı taktirde projeyi gerçekleştirilme şanslarının olmadığını ifade edenlerin oranı %66,7'dir. Örneğin bir görüşmede,

“Gündemi de takip edebilecek yani güncel cihazları alabilecek bütçe zaten yok, çok eski cihazlarla çalışıyorduk. Çoğu okulda da durum şu anda aynı. Biz bunu yapmamış olsaydık o eski sistemle beş yıldır devam ediyor olacaktık. İZKA'nın desteği olmadan bunu yapamazdık”

(Yararlanıcı 2, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

şeklinde görüş belirtilmiştir. Yanıt verenlerin beşte üçünden biraz fazlası mali destek alınmasaydı projeyi yapamazdık yanıtını vermişlerdir. İZKA'nın mali desteğinin projelerin yapılmasını teşvik ettiğini göstermektedir. Nitel görüşmeler incelendiğinde İZKA desteği olmadan da hayata geçirme konusunda katılımcıların motive oldukları tespit edilmiştir. Farklı yerel kaynaklar araştırma ve özellikle kişisel bağlantılar yoluyla projelerini gerçekleştirmek istediklerini belirtmişlerdir. Ancak “İZKA olmasaydı da gerçekleştirdik” diyenlerin çoğunda, bunun süre bakımından çok daha uzun bir süre sonra gerçekleşeceği düşüncesi ön plana çıkmaktadır.

Yanıt verenlerin beşte ikisi İZKA'dan mali destek alınmasaydı projeyi gerçekleştirmek için projelere mali destek arayışlarını sürdürebileceklerini ifade etmişlerdir:

“Aslında kaynak çok. İZKA desteği olmasaydı örneğin, özellikle iş adamlarına giderdim. Belediyeler, valilik, İŞKUR... Sosyal medya aracılığıyla kişisel bağlantılarımı kullanırdım. Bir şekilde yapardım da böyle kapsamlı ve bütünsel olmazdı”

(Yararlanıcı 3, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-3)

Bu bulguya bakıldığında İZKA tarafından sağlanan mali desteğin projelerin yürütülmesindeki etkisinin ne denli önemli olduğu görülmektedir.

3.1.3. Uygulama Süreçlerindeki Faaliyetler

Projenin uygulanması sürecine ilişkin değerlendirmeler yapmak üzere katılımcıların “Aşağıdakilerden hangisi projenizin uygulama aşamasında

karşılaştığınız zorluklardandır? Projenizi uygularken karşılaştığınız zorlukları çözmek için neler yaparsınız? Eğitim programına erişim ile ilgili görüşlerinizi belirtiniz, Proje kapsamında oluşturulan programın öğrenme-öğretme uygulamalarının verimliliğine yönelik görüşlerinizi belirtiniz, Proje kapsamında oluşturulan programında kullanılan öğretim materyallerinin verimliliğine yönelik görüşlerinizi belirtiniz” soru ve ifadelerine ilişkin görüşleri analiz edilerek bu bölümde yorumlanmıştır.

Projeyi Uygularken Karşılaşılan Zorluklar

Proje uygulama aşamasında zorluk çektiklerini belirtenlerin yaşadıkları zorlukların dağılımı aşağıdaki Tablo 8'de verilmiştir.

TABLO 8. Proje Uygulama Aşamasında Zorluk Çektiklerini Belirtenlerin Yaşadıkları Zorlukların Dağılımı

Zorluklar	%
Bürokratik işlemlerde problemler yaşanması***	22,2
Proje programlarının belirlenen süreçlerde uygulanamaması	11,1
Bütçenin planlanan programlar için yeterli olmaması	5,6
Programlara katılımcıların yeterli ilgiyi göstermemesi	5,6
Diğer	11,1
Cevapsız	44,4

*** Bürokratik işlemlerde problemler yaşanması yanıt seçenekleri içerisinde yer yer almamakla birlikte en yüksek oranla belirtilen yanıt olarak tabloda yer almaktadır.

Proje uygulama aşamasında zorluklarla karşılaştıklarını ifade edenlerin karşılaştıkları zorluklar değerlendirildiğinde; Bürokratik işlemlerde problemler yaşanması %22,2, Proje programlarının belirlenen süreçlerde uygulanamaması %11,1, Bütçenin planlanan programlar için yeterli olmaması ve Programlara katılımcıların yeterli ilgiyi göstermemesi eşit oranlarla %5,6 olduğu görülmektedir. Projenizi uygulama

aşamasında herhangi bir zorluk çektiniz mi? sorusuna yanıt vermiş olanların ne tür zorluk çekildiğine ilişkin sorulan soruya verdikleri yanıtlar arasında cevapsızlık oranının %44,4 ile oldukça yüksek olması projede yaşanan sorunları dile getirmemek istediklerini göstermektedir. Nicel boyutta elde edilen bulgulara ek olarak karşılaşılan zorluklara ilişkin farklı görüşler ve nedenleri nitel görüşmelerde detaylı biçimde açıklanmıştır.

Uygulama Aşamasında Karşılaşılan Zorluklar ile ilgili verilen nitel görüşler aşağıda yer alan başlık altında toplanmıştır:

- 15 Temmuz Süreciyle İlgili Zorluklar
- Kurumsal Yapı ve Yasal Mevzuatlarla İlgili Zorluklar
- Hedef Kitleyle İlgili Zorluklar

Bir katılımcı, **15 Temmuz Süreciyle İlgili Zorluklara** ilişkin yaşadıklarını şöyle açıklamıştır:

“Çok sıkıntı yaşadık o süreçte. 15 Temmuz süreci olduğu için de böyle olduğunu daha çok söyledi İZKA’da danışmanlarımız. Herkes bir şeyden çekiniyor, korkuyor. İşte acaba bunun altında başka bir şey mi var, bu proje nasıl geçti gibi korkuları da oldu. Bu yüzden bırakma tavsiyesinde bulunan çok sayıda kişi oldu diyebilirim”

(Yararlanıcı 2, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

Başka bir görüş ise yaşadıkları sorunun kaynağını şöyle ifade etmiştir:

“Ödeme yapmamız gereken kişi beklemek istemiyor niye beklesin ki zaten çok uzun süre bekledi 15 Temmuz’dan dolayı. Ondan sonrasında da bu sıkıntıları çok yaşadık. Yani mal müdürlüğünün “bu işi biz bilmiyoruz, yanlış

bir şey de yapmak istemiyoruz gibi bir tavrı oldu”. Çok uzun sürdü bu süreç. 2-3 ay boyunca bizim ödemelerimizi yapmadılar her şeyimiz hazır olduğu halde. Hiçbir kuruma ödeme yapmadılar. Orada büyük sıkıntılar yaşadık.”

(Yararlanıcı 3, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

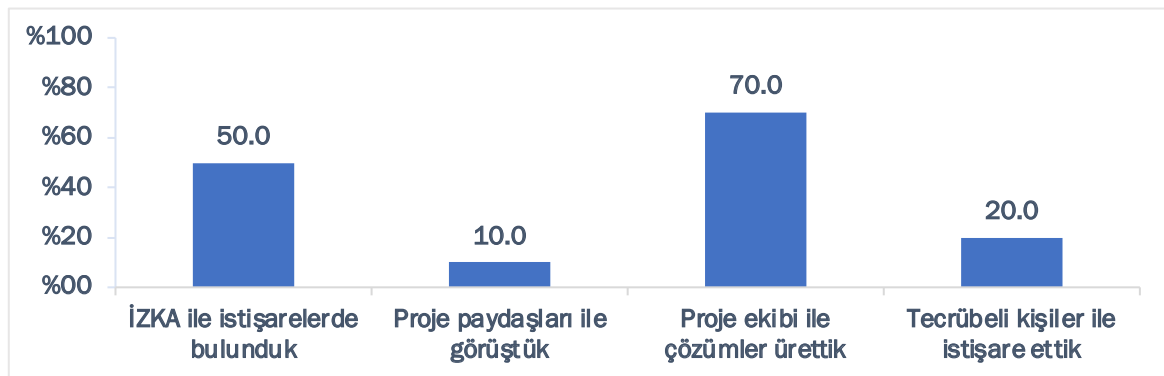
“Kurumsal Yapı ve Yasal Mevzuatlarla ilgili Zorluklar” konusunda görüşülen yararlanıcılar özellikle MEB ile iletişimde sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorunları, okul müdürlerinin desteğinin olmaması nedeniyle öğretmenlerin yalnız kaldıkları, iletişim ve destek alacakları mercilerin olmadığı, MEB tarafından proje yazan ve koordine eden öğretmenlere bir görevlendirme yapılmaması sonucunda öğretmenlerin hem derslere girip hem de proje süreçlerini yönettikleri şeklinde açıklamışlardır.

Eğitimin hedef kitlesi içerisinde, özellikle dezavantajlı grupları içeren projelerde bu kitleye özgü sorunlar yaşanmıştır. Örneğin mahkûmlar istihdam sonrasında her alanda çalışma imkânı bulamayacağı için eğitimin kapsamı onlara bu imkânı sağlayacak şekilde belirlenmiştir. Aynı zamanda mahkûmların geçmişteki eğitim ve iş tecrübeleri bu kişilerin sosyal çevresi vb. faktörlerin de proje süreçlerine dahil edilmesi hususunda sorunlar yaşanmıştır.

Projeyi Uygularken Karşılaşılan Zorlukların Çözümü

Proje ile ilgili karşılaştıkları zorluklara çözüm üretmek için neler yapıldığına ilişkin görüşlerini almak için sorulan soruya katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar Şekil 14’te görülmektedir.

ŞEKİL 14. Projeler Uygulanırken Karşılaşılan Zorlukları Çözmek İçin Yapılanların Dağılımı

Projeler uygulanırken karşılaşılan zorlukları çözmek için yapılanların dağılımına bakıldığında ilk sırada proje ekibi ile çözüm üretilmesi, ikinci sırada İZKA ile istişarede bulunulması, üçüncü sırada tecrübeli kişiler ile istişare edildiği ve son sırada paydaşlarla görüşüldüğü belirtilmiştir. Bu sonuçlara bakıldığında sorunların büyük bir çoğunluğunun proje ekibi ile üretilen çözümlerle ve İZKA ile istişareler neticesinde çözümlendiği görülmektedir. Çözüm üretiminde proje ekibi ve İZKA'nın etkili olmasının yanı sıra, paydaşların çözüm üretimine katılımının düşük olması projede çıkan sorunların daha çok proje yönetimi ile ilgili olduğu söylenebilir.

İZKA'dan alınan destekle ilgili bazı görüşler aşağıda özetlenmiştir:

“İZKA'daki arkadaşlarımız gerçekten de konusunda uzman ve projenin süreçlerini iyi analiz etmiş kişiler. Bizim o dönem çalıştığımız arkadaşlarımız vardı, onlarla çok güzel bir proje sürdürdük.”

(Yararlanıcı 2, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

“Bize MEB bünyesinde eğitimler veriliyor ama nitelikli değil. Ajansın verdiği eğitimler veya toplantılar çok daha kıymetli, biz onları hiç kaçırmadık.”

(Yararlanıcı 3, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-2)

“Daha önce MEB'in düzenlediği hibe programında yazdığımız bir projemiz çalınmıştı. Ajansın projeleri bu konuda güvenlik açısından çok daha iyi. Birlikte iş yaptığın kurumun seni ve çalışmanı ciddiye alması, gizlilik ve güvenliğe önem vermesi çok mühim bir mesele.”

(Yararlanıcı 4, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-2)

“Başarılı bir projeydi. Yani bu benim değil İZKA'nın başarisıydı. Çok güzel yönettiler o iş yönetilmezse zaten bu raddeye gelmezdi.”

(Yararlanıcı 5, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-3)

Nitel görüş veren katılımcıların tümünün İZKA desteğinden memnun kaldıkları, iletişim ve teknik destek konusunda İZKA'dan gerekli yardımı aldıkları ancak bazıları proje veya kurum yürütücülerinin projeye yönelik diğer sorunları çözmeye zaman ayırmaları nedeniyle projelerde yapılması gereken temel görevleri gereği gibi yerine getiremedikleri tespit edilmiştir.

Eğitim Programına Erişim

TABLO 9. Eğitim Programlarına Erişimle İlgili Ortalamaların Dağılımı

Maddeler	Ortalama*
Eğitim programına katılım maddi olarak desteklendi	1,44
Sektörün eğitime katılımı için gerekli duyurular (broşürler, duyurular vb.) yapıldı	1,13
Dezavantajlı bireylerin etkin katılımı sağlandı	1,10
Katılımı engelleyen sorunlara çözüm üretildi	1,00
Eğitim programına erişim sağlandı	1,00

*Üçlü derecelendirilmiş anket soru maddesinin puanlarının ortalamaları hesaplandığı zaman 1,00-1,66 “Katılmıyorum”, 1,67- 2,33 “Kısmen Katılmıyorum”, 2,34-3,00 “Katılmıyorum”, 4,20-5,00 “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklindedir.

Eğitim programına erişim aşağıdaki Tablo 9'da verilmiştir. Eğitim programına erişimde yer alan “Eğitim programına katılım maddi olarak desteklendi”, “Sektörün eğitime katılımı için gerekli duyurular yapıldı”, “Dezavantajlı bireylerin etkin katılımı sağlandı” “Katılımı engelleyen sorunlara çözüm üretildi”, “Eğitim programına erişim sağlandı” ifadelerinin katılım düzeyleri çok düşüktür. Tablodaki ifadelerle katılma düzeylerinin 1.44 ile 1.00 arasında dağılım gösterdiği görülmektedir. Bu sonuç eğitim programına erişim konusunda sorun olduğunu göstermektedir. Bu nedenle projeler kapsamında düzenlenen eğitimlere erişimde projeler etkili olmamıştır.

Eğitim Programının Öğrenme-Öğretme Uygulamalarının Verimliliği

Proje kapsamında oluşturulan programın öğrenme-öğretme uygulamalarının verimliliğine etkisine yönelik görüşlerin dağılımı aşağıdaki Tablo 10'da görülmektedir.

TABLO 10. Proje Kapsamında Oluşturulan Programın Öğrenme-Öğretme Uygulamalarının Verimliliğine Yönelik Görüşlerin Ortalamalarının Dağılımı

Maddeler	Ortalama*
Eğiticilerin iletişim becerileri yeterliydi	4,81
Eğiticilerin eğiticilik becerisi yeterliydi	4,69
Eğiticinin alan bilgisi yeterliydi	4,69
Eğiticilerin öğretim yöntem ve teknik kullanımı yeterliydi	4,63
Eğiticilerin teknoloji, laboratuvar, atölye kullanımı yeterliydi	4,63
Öğretimin planlanması doğrudu	4,94
Yeni teknolojiler kullanıldı	4,94
Atölye, laboratuvar ve fiziksel altyapı kullanıldı	4,88
Öğrenenlerin öğretime katılımı tamdı	4,82
Uygulanan programının alanla ilişkisi yeterliydi	4,82
Eğitim programının kapsamı yeterliydi	4,76
Eğitim programının kapsamı sektöre uygundu	4,65
Yenilikçi öğretim yöntemleri uygulandı	4,63
Öğrenme sürecindeki zaman yönetimi etkiliydi	4,53
Program için ayrılan süre yeterliydi	4,47
Mevcut teknolojiler kullanıldı	4,38
Mevcut öğretim yöntemleri uygulandı	4,25

*Beşli derecelendirilmiş anket maddesinin puanlarının ortalamaları hesaplandığı zaman 1,00-1,79 "Kesinlikle Katılmıyorum", 1,80-2,59 "Katılmıyorum", 2,60-3,39 "Kısmen Katılıyorum", 3,40-4,19 "Katılıyorum", 4,20-5,00 "Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir.

Verilen yanıtlarının ortalaması 4,94 ile 4,25 arasında dağılım göstermektedir. Bu sonuçlar beşli derecelendirmenin en yüksek aralığı olan 4,20-5,00 "kesinlikle katılıyorum" seçeneğine denk gelmektedir. Öğrenme-öğretme uygulamalarında görev alan öğretici yeterlikleri, araç-gereç ve teknolojik altyapı ve bunların kullanımı, eğitim programının kapsamı, eğitim programının süresi, eğitimde yenilikçi ve mevcut öğretim yöntemlerinin kullanılması ve eğitim sürecinde programa katılımın çok iyi olduğu

bu nedenle de etkili bir öğrenme-öğretme uygulamasının gerçekleştiğini göstermektedir. Proje kapsamında oluşturulan programın öğrenme-öğretme uygulamaları etkilidir.

Eğitim Programında Kullanılan Öğretim Materyallerinin Verimliliği

Projeler kapsamında oluşturulan programda kullanılan öğretim materyallerinin verimliliğine yönelik katılımcıların görüşlerinin ortalaması aşağıdaki Tablo 11 'de görülmektedir.

TABLO 11. Projeler Kapsamında Oluşturulan Programda Kullanılan Öğretim Materyallerinin Verimliliğine Yönelik Görüşlerin Ortalamalarının Dağılımı

Maddeler	Ortalama*
Engelliler için yapılan materyal tasarımı yeterliydi	5,00
Materyaller etkili kullanıldı	4,94
Görsel işitsel materyaller yeterince kullanıldı	4,88
Materyaller öğrenmeyi kolaylaştırdı	4,88
Öğretici ders notları/bilgi yapıları yeterliydi	4,87
Materyal tasarımı yeterliydi	4,81
Öğretim sürecinde kullanılan modüller yeterliydi	4,80
Laboratuvar / atölye içi gerekli olan yönerge ve açıklamalar yeterliydi	4,75
Broşürlerin sayısı yeterliydi	4,70
Broşürlerdeki bilgilendirmeler yeterliydi	4,64
Kitap, dergi vb. yazılı basılı materyallerin sayısı yeterliydi	4,60
Bilgilendirme için broşürün fiziki standartları yeterliydi	4,50
Kitap, dergi vb. yazılı basılı materyallerin bilgilendirmesi yeterliydi	4,50

*Beşli derecelendirilmiş anket maddesinin puanlarının ortalamaları hesaplandığı zaman 1,00-1,79 "Kesinlikle Katılmıyorum", 1,80-2,59 "Katılmıyorum", 2,60-3,39 "Kısmen Katılıyorum", 3,40-4,19 "Katılıyorum", 4,20-5,00 "Kesinlikle Katılıyorum" şeklindedir.

Verilen yanıtlarının ortalaması 5,00 ile 4,50 arasında

yer almaktadır. Bu sonuçlar beşli derecelendirmenin en yüksek aralığı olan 4,20-5,00 “kesinlikle katılıyorum” seçeneğine denk gelmektedir. Öğrenme-öğretme uygulamalarında yer alan materyallerin tasarımı, uygulanması, materyallerin uygunluğu ve bilgi sunumu, materyallerin türü ve sayısının öğrenmenin gerçekleşmesinde yeterli ve etkili olduğu söylenebilir. Program kapsamında kullanılan öğretim materyallerinin verimliliği incelendiğinde materyallerin çok etkili ve yeterli olduğu söylenebilir.

3.1.4. Yaygınlaştırma

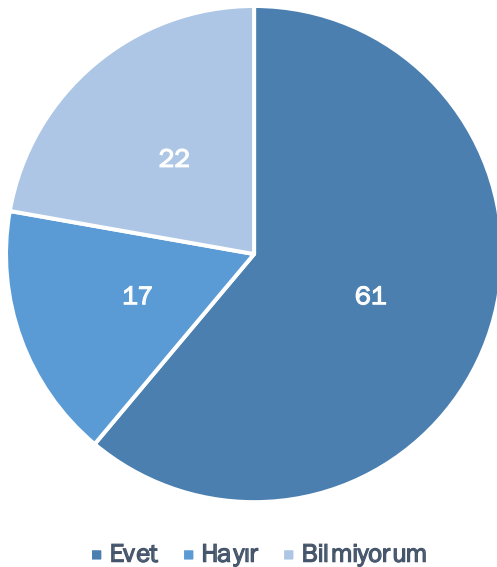
Yaygınlaştırma bölümünde “Projenize ilişkin yaygınlaştırma faaliyetleri yapıyor musunuz? Projenizin yaygınlaştırma faaliyetleri çerçevesinde ne gibi faaliyetleriniz var? Projenize ilişkin web sitesi var mı veya kuruluşun web sitesi içinde yer veriliyor mu? Web sitesi içeriği güncelleniyor mu? Projeniz içinde bulunduğunuz sosyal çevre ve bölge içinde bilinirliğe sahip midir? Projenizin bilinirliğini nasıl sağladınız?” gibi sorulara katılımcıların vermiş olduğu yanıtlar analiz edilerek yorumlanmıştır.

Projelerin Yaygınlaştırma Faaliyetleri

Yürütülen projelere ilişkin yaygınlaştırma faaliyetlerinin yapılıp yapılmadığına yönelik sorulara katılımcıların vermiş olduğu yanıt aşağıdaki Şekil 15’te görülmektedir.

ŞEKİL 15. Projeye İlişkin Yaygınlaştırma Faaliyetlerinin Gerçekleştirilmesine İlişkin Görüşlerin Dağılımı (%)

Projeye ilişkin yaygınlaştırma faaliyetleri gerçekleştiren

kurum/kuruluş oranı %61,1’dir. Yanıtlayanların %17,1’i projede yaygınlaştırma faaliyeti yapılmadığını, %22,2’si ise yaygınlaştırma faaliyeti yapılıp yapılmadığını bilmediğini belirtmiştir. Sonuç olarak, projelerin yaygınlaştırma faaliyetlerinin yeterli olduğu görülmektedir.

Projenin Yaygınlaştırması İçin Yapılan Faaliyet Türleri

Proje ile ilgili yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin türüne ilişkin sorulan soruya katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar Tablo 12’de yer almaktadır.

TABLO 12. Projede Yaygınlaştırma Çerçevesinde Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Dağılımı

Yaygınlaştırma Faaliyetleri	% ***
Projemizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim programlarına devam ediliyor	63,6
Mesleki yeterlilikler ile ilgili çalışmalar yapılıyor	63,6
Projemizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri ile ilgili yeni projeler hazırlanıyor	45,5
İlgili sektörlerde yeni uygulamaların başlatılmasında örnek ve model olunuyor	36,4
Projenin sonuçlarına dayalı olarak yeni eğitim programları geliştiriliyor	27,3
Projemizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında AR-GE faaliyetlerine devam ediliyor	18,2
Üniversiteler ve araştırma enstitüler arasında iş birliği ve ortak çalışmalar yapılıyor	18,2
Kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği ve ortak çalışmalar yapılıyor	18,2
Kırsal alanlarda yaşam koşulları ve istihdamın geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor	18,2
Proje etkisiyle gelir elde etmeye devam ediliyor	18,2
Projemizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında teknolojik alt yapı yenilenmesi devam ediyor	9,1
Sertifikaların devamlılığı için tazeleme eğitimler gerçekleştiriliyor	9,1

***Çoklu yanıt

Sonuçlar analiz edildiğinde ilk sırada %63,6 oranında

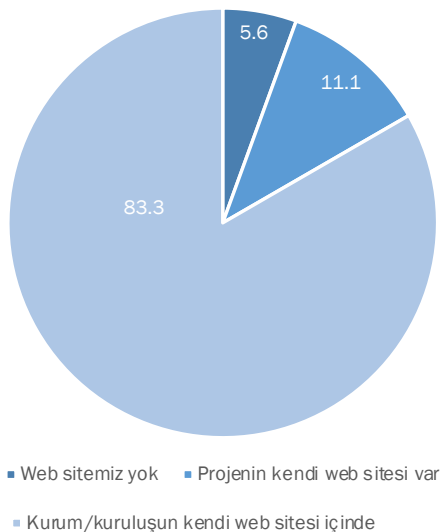
eğitim başlığı altındaki çalışmaların devam ettirildiği ve mesleki yeterliliklerle ilgili çalışmalar yapıldığı görülmüştür. İkinci sırada %45,5 oranında yeni projeler hazırlanması yer alırken, 3 sırada ilgili sektörde yeni uygulamaların başlatılması yer almaktadır. Sonrasında ise %27,3 ile AR-GE faaliyetlerinin sürmesi ile %18,3 oranında işbirliklerinin devam ettirilmesi; istihdama yönelik çalışmalar ve gelir elde edilmesinin sürdürülmesi yaygınlaştırma faaliyetleri olarak belirtilmiştir. Katılımcıların %9,1'i altyapı yenilenmesi ve sertifikaların devamı için tazeleme eğitimlerinin gerçekleştiğini ifade etmiştir.

Nitel görüşmelerden elde edilen sonuçlara göre projelerin yaygınlaştırma faaliyetleri kapsamında yapılan tanıtımlar hem afiş ve reklam gibi klasik yöntemlerle, hem de sosyal medya aracılığıyla yapılmıştır. Yaygınlaştırma yapmak için kişisel bağlantılar ve tanıtımlar gerçekleştirilmiştir. Kişisel çevresi olan ve kişisel motivasyonu yüksek olan proje yürütücülerinin daha etkili tanıtım ve yaygınlaştırmaları yaptıkları belirtilmiştir. Bu sonuçlara göre proje süresince ve proje bitiminde yaygınlaştırma faaliyetlerinin etkili olduğu söylenebilir.

Proje Web Sitesi

Yaygınlaştırma çalışmaları bağlamında projeye ilişkin web sitesi var mı? veya kuruluşun web sitesi içinde yer veriliyor mu? sorusuna verilen yanıt aşağıdaki Şekil 16'da görülmektedir.

ŞEKİL 16. Projeye İlişkin Web Sitesinin Varlığı (%)

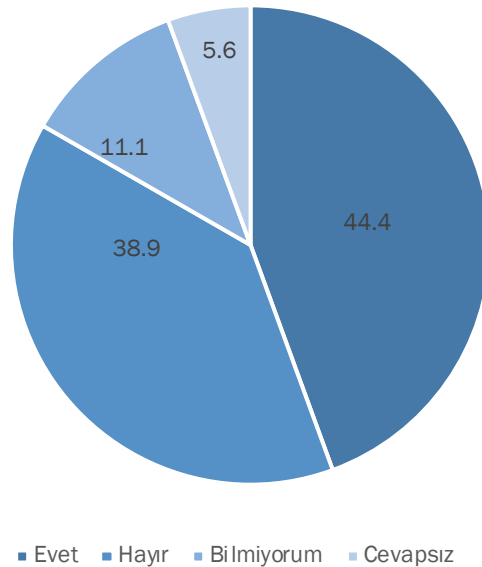

Yanıt verenlerin %83,3'ü projelerin yaygınlaştırma faaliyetleri için oluşturulan web sitelerinin Kurum/kuruluşun kendi web sitesi içinde yer aldığını, %11,1'i projenin ayrı bir web sitesinin olduğunu, %5,6'sı ise web sitelerinin olmadığını belirtmiştir. Bu sonuçlara göre yanıt verenlerin %94,4'ü yaygınlaştırma faaliyetlerini web sitesi üzerinden gerçekleştirdiklerini ifade etmiştir. Projelerin web sitesi aracılığı ile yaygınlaştırılmasının etkili olduğu görülmektedir.

Web Sitesi İçeriğinin Güncellenmesi

Yaygınlaştırma çalışmasında kapsamında hazırlanmış olan web sitesi içeriğinin güncellenip güncellenmediğine ilişkin sorulan soruya verilen yanıt Şekil 17'de görülmektedir.

ŞEKİL 17. Web Sitelerinin Güncellenme Durumunun Dağılımı (%)

2016 İZKA Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında uygulanan projelerde Web sitelerinin güncellendiğini belirtenlerin oranı %44,4 iken %38,9'u güncelleme yapılmadığını belirtmiştir. Proje web sitesinin güncellenip güncellenmediği sorusuna bilmiyorum diyenler ve soruyu cevapsız bırakanların oranı ise %16,7'dir. Bu sonuçlara göre web sitesinin güncel tutulmaya çalışıldığı söylenebilir. Ancak bilmiyorum diyenler, cevap vermeyenler ve hayır diyenlerin oranının çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

Yaygınlaştırma açısından web sitesinin güncellenerek yaygınlaştırma çalışması yapılmasının etkili olmadığı söylenebilir. Bazı katılımcılar derinlemesine görüşmelerde Web sitesinin güncellenmesinin gerekliliğinin ancak mali yük sebebiyle web sitelerinin güncellenmediğinin altını çizmişlerdir.

Projenin Sosyal Çevre ve Bölge İçinde Bilinirliği

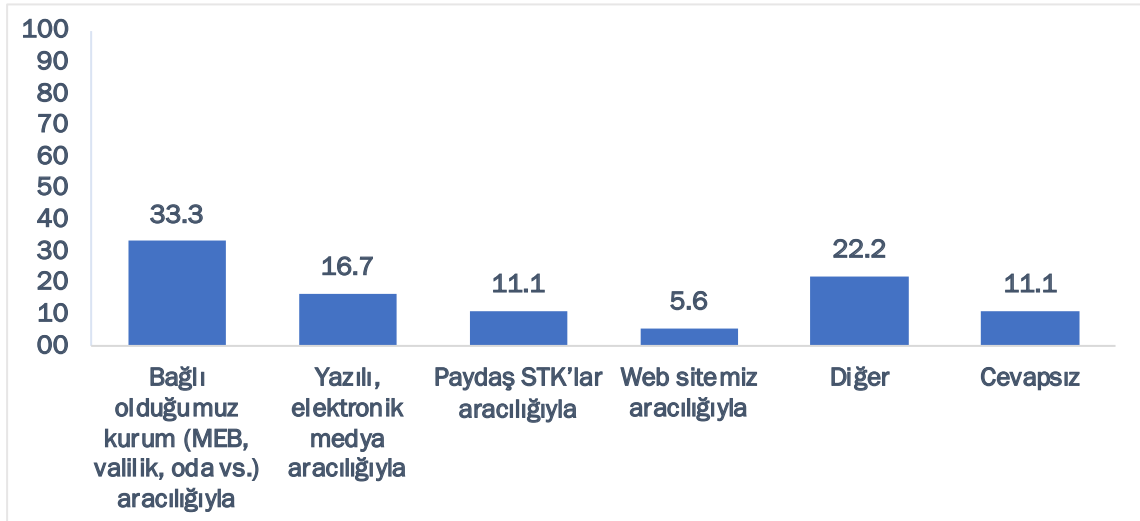
Projelerin sosyal çevre ve bölge içinde bilinirliğine ilişkin sorulan soruya verilen yanıtlara ilişkin sonuçlar aşağıdaki Şekil18’ de görülmektedir.

2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında uygulanan projelerde, projenin uygulandığı çevre ve bölge içerisinde ne oranda bilindiği incelendiğinde projelerinin bilinirliğinin sağlandığını ifade edenlerin oranı %72,2’dir. Projelerinin kısmen bilindiğini belirtenlerin oranı ise %16,7’dir. Projenin yaygınlaştırılması bağlamında projenin içinde bulunan sosyal çevre ve bölgede bilinirliğinin sağlandığı ve projenin bilinirlik açısından etkili olduğu söylenebilir.

Projenin Bilinirliğini Sağlama Yolları

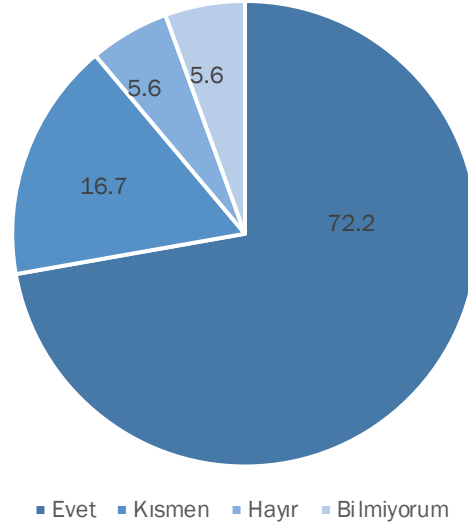
“Projenizin bilinirliğini nasıl sağladınız?” Sorusuna verilen yanıtlar Şekil 19’da verilmiştir.

ŞEKİL 19. Uygulamaları Tamamlanan Projelerin Bilinirliğinin Sağlanma Şekilleri (%)

2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programı kapsamında uygulanan projelerin yaygınlaştırma sürecinde bilinirliği en yüksek oranla (%33,3) bağlı bulunan kurum (MEB, valilik, oda vs.) aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. Paydaş STK'lar ve bağlı olunan kurumlar aracılığı ile bilinirliği sağlama oranı %11,1 olurken

ŞEKİL 18. Projelerin İçinde Bulunduğunuz Sosyal Çevre ve Bölge İçinde Bilinirliği (%)

web sitesinin etkisi %5,6 ile en düşük etkiye sahiptir. Bilinirliği sağlamak için hazırlanan web sitelerinin bilinirlik sağlamada etkili olmadığı görülmektedir. Bu durum web sitesinin güncellenmesindeki düşük oranla ilintili olarak ele alınabilir.

3.1.5. Sürdürülebilirlik

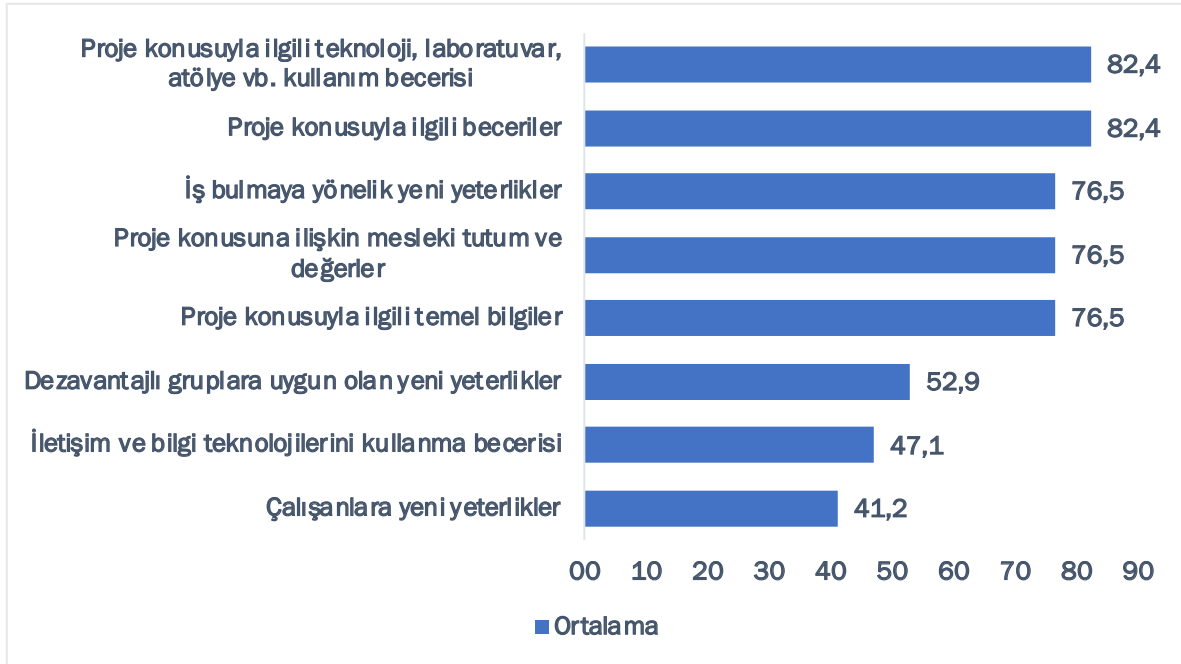
Proje tamamlandıktan sonraki sürdürülebilirlik faaliyetlerinin etkili olup olmadığının belirlenmesi amacıyla “Aşağıda yer alan yeterliklerden hangileri projede verilen eğitimlerin sonucunda kazandırılmıştır? Projeniz sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/Mevcut öğretim yöntemleri yenilikçi biçimde uygulanması/alana uygun yöntemlerin uygulanması gerçekleşti mi? Proje sonucunda geliştirilen yenilikçi yöntemler ve/veya mevcut yöntemlerin yenilikçi biçimde uygulanmasıyla eğitime

katılanlara kazandırılan özellikler/beceriler nelerdir? Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikle ilgili aşağıdakilerden hangisi/ hangileri gerçekleştirildi?” gibi sorular ile projelerin sürdürülebilirlikleri, ilgili katılımcıların görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır.

Projede Verilen Eğitimler Sonucunda Kazandırılan Yeterlikler

Projelerde kazandırılması gereken yeterliklerden hangilerinin projede verilen eğitimlerin sonucunda kazandırıldığına ilişkin soruya katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar aşağıdaki Şekil 20’de yer almaktadır.

ŞEKİL 20. Projede Verilen Eğitimlerin Sonucunda Kazanılan Yeterliklerin Ortalama Dağılımı (%)

2016 döneminde gerçekleştirilen projelerde verilen eğitimler sonucunda eğitime katılanlara kazandırılan yeterlikler değerlendirilmiştir. Projelerin sürdürülebilirliği açısından katılımcılara kazandırılan beceri veya özellikler “proje konusuyla ilgili beceriler ve proje konusuyla ilgili teknoloji, laboratuvar, atölye vb. katılım becerileri ile proje konusuyla ilgili temel bilgiler” katılımcılara en çok kazandırılan beceriler olmuştur. Aynı şekilde “iş bulmaya yönelik yeni yeterlikler, proje konusuna ilişkin mesleki tutum ve değerler, proje konusu ile ilgili temel bilgiler” eşit oranda ikinci sırada belirtilen görüşler olmuştur.

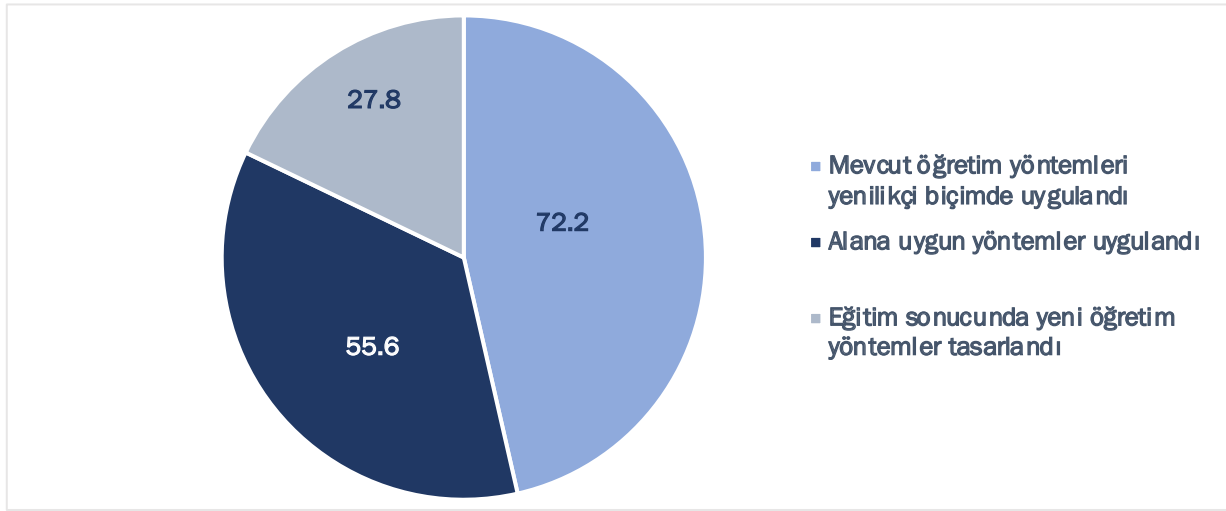
“Dezavantajlı gruplara uygun yeni yeterlikler kazandırılması” üçüncü sırada yer alan projeler ile verilen eğitimlerdeki yeterlikler olduğu görülmektedir. Dördüncü sırada “iletişim ve bilgi teknolojilerini kullanma becerileri”, beşinci sırada ise “çalışanlar yeni yeterlik kazandırılması” görüşleri yer almıştır. Projelerde katılımcılara kazandırılmış olan yeterliklere bakıldığında projelerin hedef kitle beklentilerini karşıladığı ve projelerin verilen eğitimler sonucunda hedeflenen yeterlikleri kazandırması ile ilgili sürdürülebilirlik açısından etkili olduğu söylenebilir.

Öğretim Yöntemlerinin Yenilikçi Biçimde Uygulanması

Proje sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/mevcut öğretim yöntemlerinin yenilikçi biçimde uygulanması/alana uygun yöntemlerin

uygulanmasına ilişkin katılımcı görüşleri aşağıdaki Şekil 21’de görülmektedir.

ŞEKİL 21. Proje Sonucunda Yeni Öğretim Yöntemlerinin Tasarlanması/ Mevcut Öğretim Yöntemler Yenilikçi Biçimde Uygulanması/Alana Uygun Yöntemlerin Uygulanmasının Gerçekleşme Durumunun Dağılımı (%)

“Proje sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/ mevcut öğretim yöntemlerinin yenilikçi biçimde uygulanması/alana uygun yöntemlerin uygulanması” ile ilgili soruya yanıt verenlerin yaklaşık yarısı ilk sırada “mevcut öğretim yöntemleri yenilikçi biçimde uygulandı” seçeneğini işaretlemişlerdir. İkinci sırada yanıt verenlerin yarısından biraz fazlası “alana uygun yöntemler uygulandı”, üçüncü sırada ise yanıt verenlerin dörtte birinden biraz fazlası “eğitim sonunda yeni öğretim yöntemleri tasarlandı” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Yenilikçi yöntem ve mevcut yöntemlerin yenilikçi uygulanması kavramlarının karıştırılmış olma ihtimali çok yüksek görüldüğü için derinlemesine nitel görüş alınmıştır.

Bu konuya ilişkin nitel görüşmelerin birinde uygulanan yöntemi içeren müfredata ilişkin yaşanan sorun dile getirilmiştir:

“Müfredat konusunda çok sıkıntı yaşadık. Şöyle ki bizim kurs açma yetkimiz yok. Yani okul olarak Milli Eğitim olarak öyle bir kurs açma yetkimiz yok. Halk eğitim müdürlüklerine verilmiş bu yetki ve bir müfredat oluşturulmuş. Diyolar ki bu konuyu anlatabilirsiniz, bu kadar

saatte anlatabilirsiniz. O yüzden de biz o müfredata uymak zorundayız ona uymazsak yasa dışı bir iş yapmış oluyoruz. ... Ama halk eğitim bana diyor ki bunları anlatamazsın öyle bir müfredat yok bizde. Anlatmak istersem bu müfredatı anlat. O müfredat da gelen kişiye uygun değil.”

(Yararlanıcı 5, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

Başka bir görüşmede ise:

“Asıl problem o müfredatın bizim esnetemeyeceğimiz müfredat olması!”

(Yararlanıcı 6, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

diyerek, sorunun çözümünün üst mercilerle de ilgili olduğunu vurgulamıştır.

Bu durum, idari dönüşümler meydana gelmeden yeni bir eğitim programının, yeni eğitim materyallerinin ve yenilikçi yöntemlerin tasarlanması ve uygulanması mümkün olamayacağını ortaya koymaktadır.

Ayrıca nitel görüşmelerden elde edilen sonuçlarda; eğitim programının kapsam ve niteliği konusunda özellikle meslek liselerindeki proje ilgilileri ile sıkıntıları dile getirmiştir. Yine nitel görüşmelerde, proje

ilgilileri yeni alınan ekipman ve cihazlarla verilmesi gereken eğitim ile kendilerinin kurs açma yetkisi olmadığını, Halk Eğitim Merkezi'ndeki müfredat ile kendi müfredatlarının birbirinden farklı olduğunu, bu nedenle "yenilikçi yöntem" ile eğitimin pek mümkün olmadığını belirtmişlerdir. Piyasanın ihtiyaçlarına yönelik, yenilikçi ve satın alınan ekipmanları içeren eğitim konularında bu nedenle sorun yaşadıklarını ve eksik kaldıklarını dile getirmişlerdir.

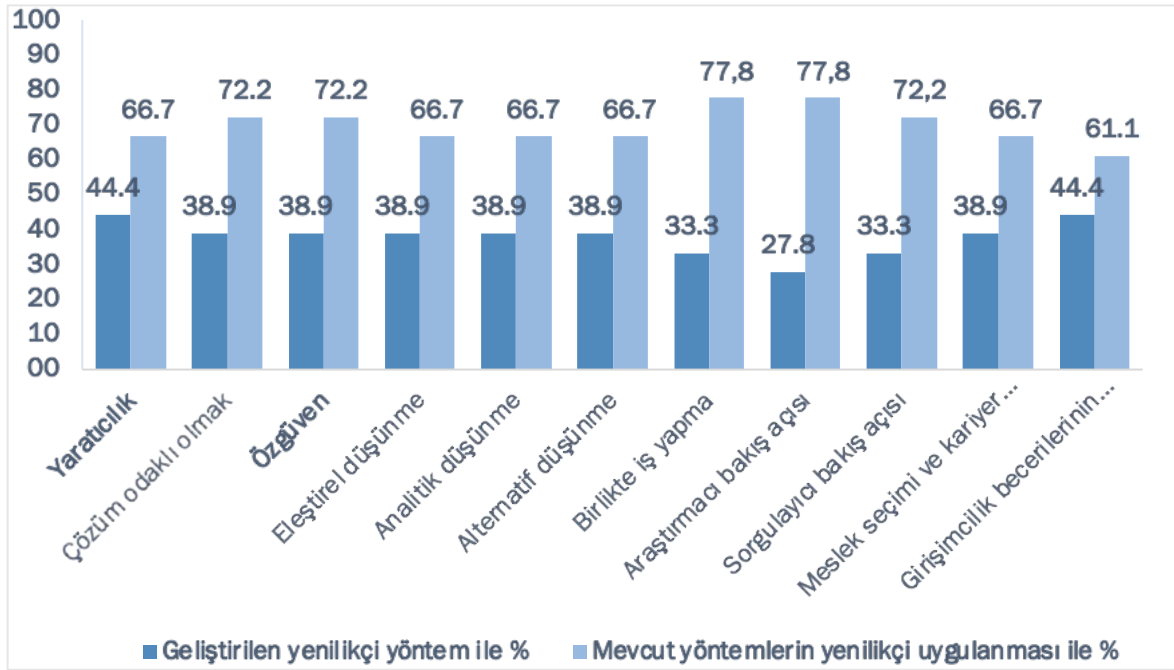
Nitel verilerden elde edilen görüşler bu konuda nicel veriler ile zıt sonuçlar içermektedir. Nitel ve nicel veriler arasındaki tutarsızlıklardan dolayı proje sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/mevcut öğretim yöntemlerinin yenilikçi biçimde uygulanması/

alana uygun yöntemlerin uygulanmasında projelerin etkili olup olmadığı konusunda herhangi bir değerlendirme yapılması zordur. Ancak "yenilikçi yöntemler" ile ortak görüş bulunmadığı, kurumlarda uygulanan yöntemin yenilikçi olup olmamasının yetkililerin bakış açısına göre değiştiği söylenebilir.

Geliştirilen Yenilikçi Yöntemler ve/veya Mevcut Yöntemlerin Yenilikçi Biçimde Uygulanmasıyla Katılanlara Kazandırılan Özellikler/Beceriler

Proje sonucunda geliştirilen yenilikçi yöntemler ve/veya mevcut yöntemlerin yenilikçi biçimde uygulanmasıyla eğitime katılanlara kazandırılan özellikler/beceriler ile ilgili yapılan analizlerin sonucu aşağıdaki Şekil 22'de görülmektedir.

ŞEKİL 22. Proje Sonucunda Geliştirilen Yenilikçi Yöntemler ve/veya Mevcut Yöntemlerin Yenilikçi Biçimde Uygulanmasıyla Eğitime Katılanlara Kazandırılan Özellikler/Becerilerin Dağılımı (%)

***Çoklu yanıt

Mevcut yöntemlerin yenilikçi uygulanması ile *birlikte iş yapma*, *araştırmacı bakış açısı* aynı oranlarla ilk sırada, *sorgulayıcı bakış açısı*, *özgüven*, *çözüm odaklı olma* ikinci sırada, *meslek seçimi ve kariyer*, *alternatif düşünme*, *analitik düşünme*, *eleştirel düşünme* ve *yaratıcılık* üçüncü sırada yer alırken, dördüncü sırada ise *girişimcilik becerilerinin geliştirilmesi*

görüşüne yer verilmiştir. Geliştirilen yenilikçi yöntem ile *Yaratıcılık*, *Girişimcilik becerilerinin gelişmesi* aynı oranlarla ilk sırada yer alırken ikinci sırada *çözüm odaklı olma*, *özgüven*, *eleştirel düşünme*, *analitik düşünme*, *alternatif düşünme*, *meslek seçimi ve kariyer*, üçüncü sırada *birlikte iş yapma* ve *sorgulayıcı bakış açısı*, dördüncü sırada ise *araştırmacı bakış*

açısının kazandırılmasının etkili olduğu belirtilmiştir.

Çalışmada proje sonucunda geliştirilen yenilikçi yöntemler ve/veya mevcut yöntemlerin yenilikçi biçimde uygulanmasıyla eğitime katılanlara kazandırılan özellikler/beceriler geliştirilen yenilikçi yöntem ve mevcut yöntemlerin yenilikçi uygulanması ile değerlendirildiğinde, tüm becerilerin kazandırılmasında mevcut yöntemlerin yenilikçi uygulanmasının daha etkili olduğu söylenebilir.

Sürdürülebilirlikle ilgili Gerçekleştirilen Faaliyetler

Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikle ilgili neler yapıldığına yönelik sorulan soruya verilen yanıtlar aşağıdaki Tablo 13'te yer almaktadır.

TABLO 13. Proje Tamamlandıktan Sonra Sürdürülebilirlikle İlgili Gerçekleştirilen Faaliyetlerin Dağılımı

	% ***
Proje konusuyla ilgili teknolojik alt yapısı geliştirildi/yenilendi	76,5
Eğitime katılanları iş bulma imkanları arttı	76,5
Piyasanın ihtiyaca yönelik talepleri karşılandı	70,6
Proje konusuyla ilgili alanında uygun eğitim yöntem ve tekniklerinin uygulanması sağlandı	70,6
Dezavantajlı grupların (Kadın, Çocuk, Hükümlüler, Özel eğitime ihtiyacı olanlar) iş bulma imkanları arttı	58,8
Proje çıktıları kurumlara tanıtılarak sürdürülebilirlik sağlandı	41,2

***Çoklu yanıt

Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikle ilgili gerçekleştirilen faaliyetler içerisinde ilk iki sırada "Proje konusuyla ilgili teknolojik alt yapı geliştirildi/yenilendi, Eğitime katılanların iş bulma imkanları arttı, Piyasanın ihtiyacına yönelik talepler karşılandı, konu-suyla ilgili alanında uygun eğitim yöntem ve teknik-lerinin uygulanması sağlandı" yanıt seçenekleri yer

almaktadır. Üçüncü sırada "Dezavantajlı grupların iş bulma imkanları arttı (Kadın, Çocuk, Hükümlüler, Özel eğitime ihtiyacı olanlar)" görüşü yer alırken dördüncü sırada ise "Proje çıktıları kurumlara tanıtılarak sürdürülebilirlik sağlandı" görüşü yer almıştır. Projenin sürdürülebilirliği açısından yukarıda belirtilen görüşler proje önceliklerine bağlı olarak olması gereken sürdürülebilirlik özellikleridir. Proje öncelikleri ve amaçları dışında kalan tek sürdürülebilirlik görüşü "Proje çıktıları kurumlara tanıtılarak sürdürülebilirlik sağlandı" ifadesidir. Bu görüşlerin ağırlığına bakıldığında, proje öncelik ve amaçları kapsamında sürdürülebilirlik özelliğini taşıdığı, projelerin yaygınlaştırılması ile gerçekleştirilen sürdürülebilirliğin ise daha az olduğu görülmektedir. Sonuç olarak projenin sürdürülebilirliği açısından yapılanların etkili olduğu ifade edilebilir.

Nitel görüşmelerde sürdürülebilirliğin nasıl sağlandığı aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

*"Biz aynı zamanda bir kamu kurumuyuz evet ama iş yurtları anlamında da satış yetkimiz var. Kendi kafele-
rimizde, İzmir adliyesinde simit, poğaçaya dolayısıyla infaz kurumlarımıza yapmış olduğumuz ürünleri göndererek satmış olduk ve elde etmiş olduğumuz gelirle bu projenin temrinlik malzemesini alıp -bir sonraki kurs için gerekli hammadde- onu da alarak projenin de sürdürülebilirliğini sağlamış olduk."*

(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

Sürdürülebilirlikle ilgili olarak ayrıca;

*"Sürdürülebilirliğimiz pandemiye kadar devam etti. Ankara'ya gittik geldik yaklaşık bir altmış tane öğrenciyi yurtdışına çıkaracaktım. Teknik gezi için. Tam gidece-
ğimiz sıra pandemi çıktı"*

(Yararlanıcı 5 ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-3)

şeklinde görüş belirtilmiş ve sürdürülebilirliği etkileyen dışsal faktörlere değinmiştir.

Nitel görüşme sonuçlarına göre projelerin bir kısmı için sürdürülebilirlik sağlanmıştır. Alıntılarda görüldüğü üzere hala istihdam alanı sağlamaya devam eden projeler vardır. Özellikle kamu kurumlarından bazılarında örneğin; Cezaevlerinde sürdürülebilirlik

daha yüksek olmuştur. Projelerin bir kısmında ise sürdürülebilirlik kısmen korunsu da projenin etkisinin genişletilemediği görülmüştür.

Bu bağlamda sürdürülebilirlik noktasında yaşanan sorunlar aşağıda özetlenmiştir. Bu sorunlar;

- Özellikle meslek liselerindeki öğrencilerin mezuniyetinden sonra istihdamı takip edebilecekleri bir platform olmaması, bu nedenle projelerin istihdamla ilişkili net verileri olmaması, sürdürülebilirliğin net bir şekilde tespit edilememesine yol açmıştır,
- Okullarda projelerle ilgili birimlerin olmaması,
- Öğretmenlerin tayininin çıkması ve projenin sonradan gelen kişilerce sahiplenilmemesi, okul müdürlerinin destek olmaması,
- Projelerin üzerinden belli bir yıl geçtikten sonra teknik ekipmanların geçerliliğini yitirmesi, teknolojiye sızamalarla yeni cihazların çıkması ve kurumların tümünün bunları yenileyecek imkanlarının olmaması, sürdürülebilirliği olumsuz etkilemiştir. Öğretmenler kendi bağlantıları ve ilişkileri ile bu ekipmanların tamir, onarım ve yenilemesini yapmaya çalışmışlardır.

Sürdürülebilirliğin Sağlanması İçin Diğer Fon Sağlayıcılardan Alınan Mali Destekler

“Projenizi tamamladıktan sonra projenizi gerçekleştirdiğiniz program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim, fiziksel veya teknolojik alt yapı geliştirmesi için diğer fon sağlayıcılardan mali destek aldınız mı?” sorusuna yanıt verenlerin yanıtları analiz edildiğinde, 2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programları kapsamında uygulaması tamamlanan projelerin yaygınlaştırma sürecinde faaliyetlerinin geliştirilmesi için farklı bazı mali kaynaklardan destek aldıklarını belirtenlerin oranı %22,2’dir. Geriye kalan %77,8’i ise proje tamamlandıktan sonra gerçekleştirdikleri program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim, fiziksel veya teknolojik alt yapı geliştirmesi için diğer fon sağlayıcılardan mali destek almadıklarını belirtmişlerdir. Bu da projelerin sürdürülebilirliği açısından olumsuz bir durum olarak yorumlanabilir. Ancak İZKA’nın projeler için sağlamış olduğu maddi desteğin yerinde ve etkili

olduğu görülmektedir.

Projeler tamamlandıktan sonra program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim, AR-GE faaliyetleri, fiziksel veya teknolojik alt yapı geliştirmesi için fon kaynaklarından alınan mali desteklere ilişkin görüşler aşağıdaki Tablo 14’te yer almaktadır.

TABLO 14. Projelerin Tamamlanma Aşamasından Sonra Geliştirilen Faaliyetlerin Mali Desteklerine Yönelik Fon Kaynaklarının Dağılımı*

Kaynaklar	%
Kendi kurumumuzun/kuruluşumuzun imkanları ile gerçekleştirdik	50,0
Sponsor desteği ile	50,0
Toplam	100.0

*Diğer ulusal desteklerle (TÜBİTAK, KOSGEB vs.) ve Uluslararası kuruluşlardan (AB, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler vb.) alınan desteklerle yanıt seçeneklerini işaretleyen yanıtlayıcı olmamıştır.

Diğer fon sağlayıcılardan mali destek aldıklarını belirtenlerin, %50,0’si kendi kurum/kuruluşunun imkanları geriye kalan %50,0’si ise sponsor desteği ile kaynak oluşturmuştur.

Nicel çalışma kapsamında yer alan anket soru formunda, “Proje konusu ile ilgili olarak diğer fon kaynaklarından alınan toplam mali destek ve/veya kendi bütçenizden harcanan toplam miktar yaklaşık ne kadardır?” Sorusu yöneltilmiş ancak yararlanıcılar tarafından sorunun yanıtı hatırlanamadığı ya da bilinmediği için soruda cevapsızlık oranı fazladır. Verilerin eksikliğinin giderilebilmesi için nihai raporlar incelemek raporlar içerisinde yer alan projelere ilişkin bütçe tutarları üzerinden İZKA katkısı ve yararlanıcıların projeye katkısına yönelik ortalama tutarlar hesaplanarak gerçekleştirilen hesaplamalar neticesinde elde edilen veriler Tablo 18’te verilmiştir.

TABLO 15. Projelere İlişkin Ortalama Bütçe Tutarları

Kurumlar	Ajans Katkısı (TL)	%	Yararlanıcının Katkısı (TL)	%	Nihai Toplam Bütçe (TL)	%
Eğitim Kurumları	489.855,8	35,8	56.398,9	32,1	546.254,6	35,4
Kamu Kurumları	418.487,0	30,6	68.326,8	38,9	48.813,8	31,6
Sivil Toplum Kuruluşları	458.290,4	33,5	50.921,2	29,0	509.211,5	33,0
Toplam	1,366,633,1	100,0	175,646,9	100,0	1,542,279,9	100,0

Kurum/kuruluşlara yapılan ortalama ajans katkıları incelendiğinde, eğitim kurumları, kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına ajans tarafından yaklaşık aynı oranlarda katkı sağlandığı görülmektedir.

Projelere yararlanıcının katkısı değerlendirildiğinde, proje bütçelerine en yüksek oranda kamu kurumları (%38,9), en az katkıyı sağlayabilenlerin ise sivil toplum kuruluşları olduğu görülmektedir (%29,0).

3.2. 2016 Yılı Müdahale ve Kontrol Grubu Mesleki Eğitimi Projelerinin Etki Değerlendirmesi

Bu bölümde bulgular Müdahale ve Kontrol gruplarını kendi içinde dönemsel ve etki göstergeleri açısından karşılaştırılarak verilmiştir.

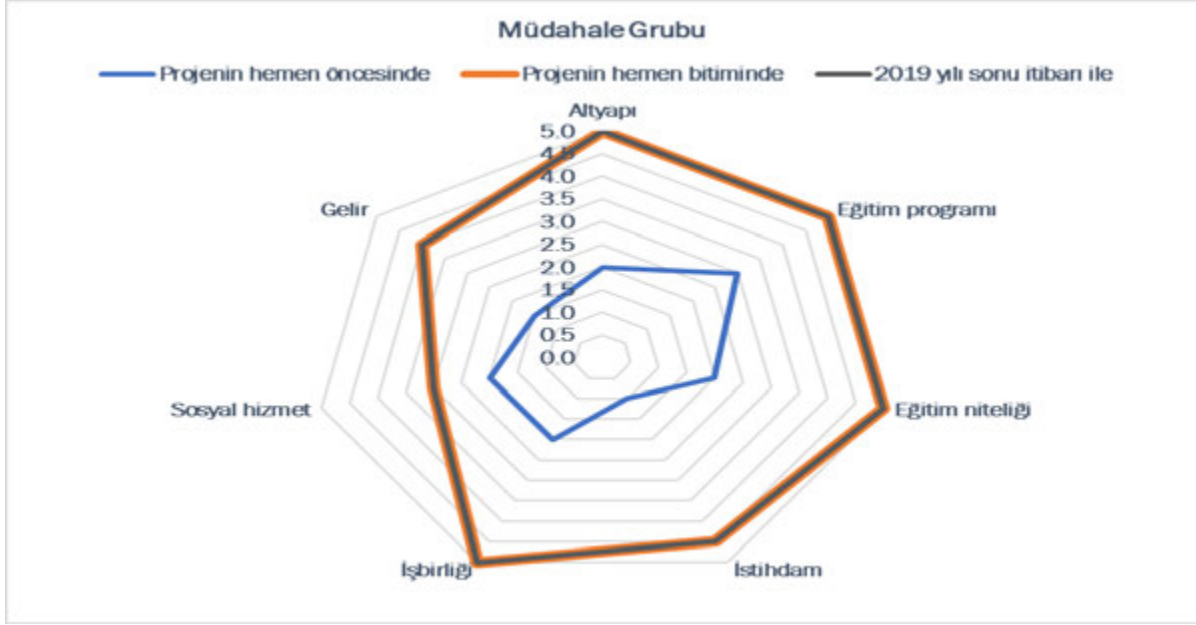
Analizler öncelikle müdahale ve kontrol gruplarının ayrı ayrı “projenin hemen öncesindeki durum”, “projenin hemen bitimindeki durum” ve “2019 yılı sonu itibarı ile ortaya çıkan durum” olarak üç farklı döneme ait veriler, etki göstergeleri bağlamında karşılaştırılarak yapılmıştır. Daha sonra, Müdahale ve Kontrol grupları dönemsel ve etki göstergeleri açısından birbirileri ile karşılaştırılarak etki analizi yapılmıştır. Yapılan analizler “**Medyan Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi**” ve “**Farkların Farkları Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi**” başlıkları altında açıklanmıştır.

3.2.1. Medyan Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi

Medyan yöntemi ile müdahale ve kontrol gruplarına yönelik yapılan etki analizlerinde Müdahale ve Kontrol grupları kendi içindeki üç dönemde ortaya çıkan değişim etki göstergeleri açısından karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Karşılaştırmalarda medyan hesaplama-sından elde edilen radar grafiği ve medyan değerleri tablosundan yararlanılmıştır. (Şekil 23’de ve Tablo 16)

İZKA’nın mali desteğiyle gerçekleşen yani Müdahale Grubundaki 2016 yılı Mesleki Eğitim projelerinde, proje öncesi duruma göre projenin hemen bitiminde yedi etki göstergesinin tümünde olumlu bir etki gözlemlenmiştir.

Referans yılları arasındaki medyan değerlerinin değişimi “1,00- 1,79” arası ise çok düşük etki, “1,80- 2,59” arası ise düşük etki “2,60 -3,39” arası ise orta dereceli etki, “3,40 -4,19” arası ise yüksek etki, “4,20- 5,00” arası ise çok yüksek etki olacak şekilde yorumlanmıştır.

ŞEKİL 23. Müdahale Grubu 2016 Mesleki Eğitim Projelerinin Proje Öncesi, Proje Bitimi ve 2019 Yılı Sonu İtibariyle Etki Analizi Radar Grafiği**TABLO 16.** Müdahale Grubu Proje Öncesi, Proje Bitimi ve 2019 Yılı Sonu İtibariyle Durumuna İlişkin Medyan Değerleri

Müdahale Grubu	Projenin hemen öncesinde	Projenin hemen bitiminde	2019 yılı sonu itibarı ile
Altyapı	2,0	5,0	5,0
Eğitim programı	3,0	5,0	5,0
Eğitim niteliği	2,0	5,0	5,0
İstihdam	1,0	4,5	4,5
İş Birliği	2,0	5,0	5,0
Sosyal hizmet	2,0	3,0	3,0
Gelir	1,5	4,0	4,0

Ancak belirtilen üç dönem arasında gözlenen etkinin düzeyine bakıldığında ortaya çıkan etkinin orta veya zayıf düzeyde olduğu görülmektedir. Etkinin zayıf veya orta düzeyde çıkmasının nedeni projenin hemen öncesinde var olan durumun 0'dan büyük olmasıdır. Örneğin, gelir proje öncesinde 1,5 iken proje sonrasında 4, projenin bitiminde projenin etkisiyle 2,5 puanlık bir etki oluşturmuştur. Eğitim programı proje öncesinde 3 iken proje bitiminde 5'e çıkmıştır. Bu sonuçlara göre proje öncesinde eğitim

programının etkisi orta düzeydeyken proje bitiminde çok iyi düzeye ulaşmıştır.

2016 Yılında mali destek sağlanmış Mesleki Eğitim projelerinin proje öncesi durumu ile proje bitimindeki durumu karşılaştırıldığında medyan değerleri açısından proje bitimindeki durum lehine fark ortaya çıktığı görülmektedir. Proje öncesinde en yüksek değer ile eğitim programı 5 üzerinden 3 değerine sahipken, en düşük değer ile istihdamın 5 üzerinden 1 değerine sahip olduğu görülmektedir.

Projenin hemen öncesindeki durum ile projenin hemen bitimindeki durum arasında en yüksek artışın sırasıyla istihdam, eğitimin niteliği, kurumlar arası iş birliği, alt yapı, gelir, eğitim programı ve sosyal hizmetler konusunda olduğu görülmektedir. Projenin hemen bitiminde en yüksek artışın istihdam ile ilgili ortaya çıkmasının nedeni bu projelerin geçici ve sürekli istihdamı öngörmesi olabilir. Aynı şekilde projelere altyapı desteği ve eğitimin niteliğinin artırılmasına yönelik sağlanan desteklerden dolayı, projenin hemen öncesinde düşük olan bu göstergelerin proje desteği ile yükselmesine yönelik çalışmalar etkili olmuştur. En düşük artış sosyal hizmetler alanında olmuştur. Bu düşük artışın nedeni proje öncelikle sosyal hizmetler konusuna vurgu yapılmamış olması olabilir.

Artışın derecesi analiz edildiğinde istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği ile ilgili olarak projenin hemen bitiminde 3,5 ve 3 puanlık artış olduğu görülmektedir. Bu dört gösterge açısından ortaya çıkan artışa bakıldığında mali destek sağlanan projelerin etkisi orta düzeyde artmıştır. Bu dört gösterge dışında kalan eğitim programı, sosyal hizmetler ve gelir konusunda projelerin etkisi zayıftır.

Müdahale Grubunda yedi temel gösterge açısından ortaya çıkan sonuçlar analiz edildiğinde projenin hemen öncesindeki durum ile projenin bitimindeki durum arasında 5 üzerinden 3,5-1,0 puanlık bir etki görülmektedir. Projenin hemen öncesindeki durum ile proje bitimindeki durum arasındaki değişim çok zayıf, zayıf ve orta düzeyde artış göstermiştir.

Proje önceki durum ile proje bitimindeki durum arasında ortaya çıkan ve proje bitimi lehine artış gösteren göstergelere ilişkin sonuçların etkisinin hiç değişmeden 2019 yılı sonu itibarıyla aynen korunduğu görülmektedir. Müdahale grubunda sürdürülebilirliğin sağlandığı söylenebilir. Ancak proje bittikten sonra mali destek sağlanamadığı ve süreçler denetlenmediği takdirde yararlanıcıların durumlarını korumuş olmalarını beklemek hatalı olur. Cezaevi projelerinde sürdürülebilirlik sağlanmış ve hala istihdam alanı sağlamaya devam edildiği vurgusu yapılmıştır. Örneğin, cezaevlerinde özellikle meslek kazandırmaya yönelik hibelerin kullanılması için denetlemelerin yapıldığı ve

bu denetim mekanizması ve İş Yurtlarının sağladığı pazar ve bütçe desteği projelerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasında etkili olduğu görülmüştür:

“Bizim her zaman bütün projelerimizi destekleyen iş-yurtları daire başkanlığımız var ve onun büyük bir bütçesi var. O bütçeyle bize bunu sağlıyor ki üretmiş olduğumuz ürünlerin satışı konusunda zaten kendi pazarımız var, adliyeler, cezaevleri. Buraya satışları yaptıktan sonra kazanmış olduğumuz gelirle atölyelerin sürdürülebilirliğini sağlamış oluyoruz zaten. Bunun için biz çok fazla zorlukla karşılaşmayız.

(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

Mesleki ve Teknik Eğitim veren liseler ve diğer kurumlarca yürütülen projelerde ise sürdürülebilirliği önleyen sorunlar olduğu nitel görüşmelerde belirtilmiştir. Özellikle proje kapsamında edinilen teknik altyapı hala kullanılsa da eğitimlerin devamlılığın sağlanamadığı görülmüştür. Proje süresince projeyi yapan kurumlarda görev yapan personelin sirkülasyonu, kurum yöneticilerin değişim hızı, İZKA projelerine sürdürülebilirlik için mali destek sağlanmaması vb. sebeplerden dolayı proje tamamlandıktan sonra çalışmaların titizlikle sürdürülmesi olanaklı değildir.

Bir katılımcı sürdürülebilirlikle ilgili yaşanan sorunları şöyle ifade etmiştir:

“Mesela biz iki arkadaş dediğim gibi ilgileniyoruz belki biz burada olmasaydık bu yıl kurs açan da olmayacaktı zaten. O cihazları belki de kullanan olmayacaktı. “Ne gerek var, zaten Milli Eğitim Müfredatı bu kadar detaylı değil bunları istemiyor deyip” bazıları rafa kalkacaktı.”

(Yararlanıcı 6, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

Başka bir görüşte ise;

“Mali olarak amortisman sorununuz var. Yani bu cihazlar eskiyen görevini, dönemini dolduran cihazlar. 5 yıl önceki teknoloji kullanıyoruz ki elektrikte 1-2 yıllık teknoloji bile çok önemli. (...) Yani bilgisayarlarımızın teknolojisi eskiyecek, cihazlarımızın yeni modüllere ihtiyacı olacak, güncellemelere ihtiyacı olacak yazılım güncellemelerine”

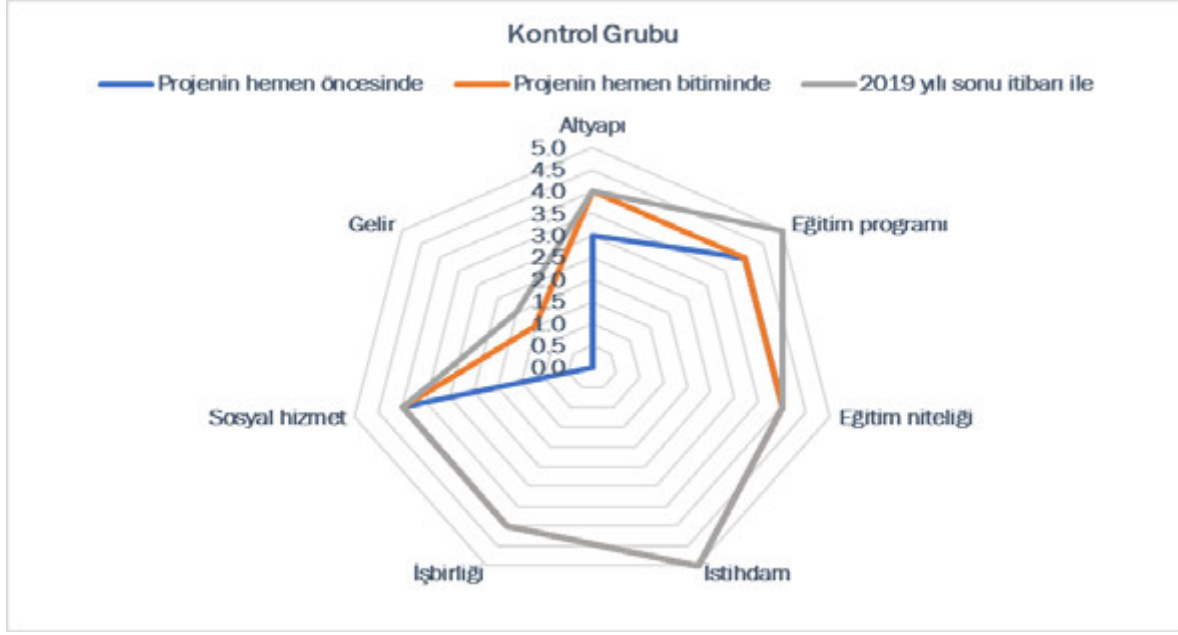
(Yararlanıcı 2, ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

şeklinde sürdürülebilirliğin mali boyutuna vurgu yapılmıştır.

Nitel görüşmelerden elde edilen bulgular göz önüne alındığında, nicelde ortaya çıkan proje bitimindeki durumun 2019 yılı sonu itibari ile aynen korunması

sonucu tek başına yeterli bir çıkarım değildir. Bu nedenle, etkinin boyutu kurumdan kuruma değiştiği göz önüne alınmalıdır.

ŞEKİL 24. Kontrol Grubu 2016 Mesleki Eğitim Projelerinin Proje Öncesi, Proje Bitimi ve 2019 Yılı Sonu İtibariyle Etki Analizi Radar Grafiği

TABLO 17. Kontrol Grubu Proje Öncesi, Proje Bitimi ve 2019 Yılı Sonu İtibariyle Durumuna İlişkin Medyan Değerleri

Kontrol Grubu	Proje Öncesi	Proje Bitimi	2019 Yıl Sonu
Altyapı	3,0	4,0	4,0
Eğitim programı	4,0	4,0	5,0
Eğitim niteliği	4,0	4,0	4,0
İstihdam	5,0	5,0	5,0
İşbirliği	4,0	4,0	4,0
Sosyal hizmet	4,0	4,0	4,0
Gelir	0,0	1,5	2,0

Sonuçlar analiz edildiğinde İZKA'dan mali destek almamış olan Kontrol Grubundaki 2016 yılı mesleki eğitim projelerinin proje öncesi durum, projenin hemen bitimindeki durum ve 2019 yılı sonu itibariyle durum yedi etki göstergesi açısından karşılaştırıldığında herhangi bir değişim ortaya çıkmadığı görülmektedir. Kontrol Grubunda eğitim programı, eğitim niteliği, istihdam, iş birliği ve sosyal hizmet durumlarında projeden kaynaklanan bir değişim gözlemlenememiştir. Gelir ve alt yapı ile ilgili değişim ise hemen hemen yok denecek kadar azdır. Bu durumda Kontrol Grubunun verilerinin her üç dönemde etki değerlendirme göstergeleri açısından hiçbir değişim göstermediği için, İZKA desteği ile projelerini gerçekleştiren Müdahale Grubuyla kıyaslandığında, ajanstan destek alamayan kurumlardan oluşan Kontrol Grubunda uygulanan projelerde etki oluşmamıştır.

3.2.2. Farkların Farkı Yöntemi ile Etki Analizi

Farkların Farkı Yöntemi ile 7 ana etki gösterge boyutlarından hangilerinde değişim olduğu ve değişim görülen bu boyutların altında yer alan toplam 31 alt göstergeden hangilerinde etki olduğu tespit edilmiştir.

Ana göstergelerden “Sosyal hizmetlerin iyileştirilmesi” göstergesi dışında kalan altı ana gösterge ile

ana etki göstergelerinin altında yer alan 10 alt göstergede değişim olduğu görülmektedir. Müdahale ve Kontrol grupları açısından etki göstergelerinin üç farklı dönemdeki değişimi karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. 31 alt göstergeden değişime görülen, yani etki ortaya çıkan göstergeler aşağıdaki Tablo 18’de görülmektedir.

TABLO 18. Mesleki Eğitim Müdahale ve Kontrol Grubu Etki Değerlendirmesi

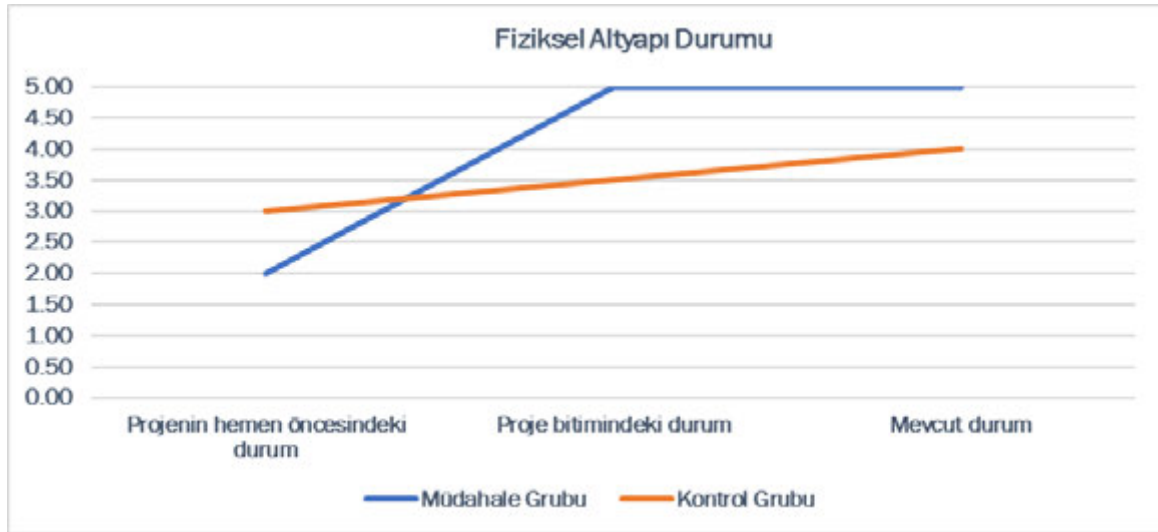
Altyapıya Etki	Eğitim Programı Yeterliliklerine Etki	Eğitim Niteliğine Etki	İstihdam Edilebilirliğe Etki	Kurumlar Arası İşbirliğinin Güçlenmesine Etki	Sosyal Hizmetlerin İyileştirilmesine Etki	Gelire Etki
Genel fiziksel altyapı durumu (Merkez/ Laboratuvar ve Atölye)	Eğitim materyallerinin yeterliği	Eğitim alanlarının sektör ihtiyaçlarına karşılık vermesi	Eğitim alanların istihdam edilebilmesine etki	Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile Kamu kurumları ve işletmeler arasındaki iş birliği	Sosyal hizmetlere etkisi	Kırsal alanlarında yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve istihdam edilebilirlik
Teknolojik alt yapı durumu	Eğitici yeterlilikleri	Proje alanı ile geliştirilen eğitim program sayısı	Dezavantajlı grupların istihdama katılım etkisi	Sektörle iş birliği sayısı	İyileştirilen sosyal hizmet program sayısı	Proje ile ilgili alanda istihdama bağlı gelir artışı
Modernize edilen Atölye /Laboratuvar Sayısı	Eğitim programının yeterliliği	Proje alanlar ile ilgili uygulanan eğitim programı sayısı	Kurum içi geçici istihdam edilen sayı	STK'larla ilgili iş birliği sayısı		Projeden elde edilen yaklaşık gelir
Yeni kurulan atölye/ Laboratuvar Sayısı	Eğitim yönteminin yeterliliği	Proje alanı ile ilgili eğitim verilen kurum içi eğitmen sayısı	Kurum içi sürekli istihdam edilen kişi sayısı	Üniversiteler ile iş birliği sayısı		
		Proje ile ilgili alanda verilen eğitim sertifikası sayısı	Kurum dışı geçici istihdam edilen kişi sayısı	Kamu kurumları ile iş birliği sayısı		
		Proje ile ilgili alanda eğitime katılan sayısı	Kurum dışı sürekli istihdam edilen kişi sayısı			
		Proje ile ilgili gerçekleştirilen program sayısı				

Farkların Farkı Yöntemi ile yedi ana etki göstergesi ile bu göstergelerin altında yer alıp ve etki görülen 10 alt göstergede ortaya çıkan değişimin ne olduğu, ortaya çıkan durumun yorumlanması sırasında izlenen yöntemin açıklanması gerekmektedir. Gerek Müdahale Grubunun gerekse Kontrol Grubunun sonuçlarına bakıldığında hem Kontrol Grubunda hem de Müdahale Grubunda proje öncesindeki durumu 1 olan kurumun proje yaptıktan sonra kendi durumunu 5'e çıkarma ihtimali yoktur. Çünkü "etki vardır" şeklinde yorumlanan hemen hemen tüm sonuçlarda zaten proje başlamadan önceki başlangıçtaki durumları çoğunlukla orta düzeyde yani 3 puan düzeyindedir. Bu da başlangıçta yani proje öncesinde orta düzeyde olan bir etkinin 2 puan artarak 5 puana karşılık gelen

çok yüksek etkisinin olması, proje etkisinin çok iyi olduğu şeklinde yorumlanmaması gerekir. Bu nedenle proje öncesindeki 3 puan proje tamamlandıktan sonra maksimumum 5'e çıkar. Proje tamamlandıktan sonra 2 puanlık artışın miktarına bakılarak projenin hangi düzeyde etkili olduğunu söylemek oldukça zordur. Bu noktada, etki düzeyinin değerlendirilmesinde derinlemesine görüşmelerden elde edilen bulgulara dayanılmıştır.

Altyapıya Etki ana göstergesinin altında yer alan dört göstergeden "**fiziksel altyapı**" ve "**teknolojik altyapı**" olmak üzere iki alt göstergede etki gözlenmiştir. Bu göstergeler ilişkin ortaya çıkan sonuçlar aşağıda açıklanmıştır.

ŞEKİL 25. Müdahale ve Kontrol Grubunda Fiziksel Alt Yapıya İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

Şekil 25'te görüldüğü gibi Müdahale Grubunda fiziksel altyapı ile ilgili orta düzeyde bir etki olduğu görülmektedir. Nitel veriler bu etkiyi ve etkinin sürdürülebilirliğini açıklamaktadır. Örneğin; Ceza infaz kurumundan bir görüşmede bu etkiyi aşağıdaki gibi açıklamıştır:

"Atölyeler, birincisi unlu mamuller atölyesiydi. Unlu mamuller atölyesi bütün süreçte yani bir somun ekmeğinden tutun da yaş pastaya kadar üretilebilecek bir alan.

Yaklaşık 2150 metrekare bir alan yani bu İzmir'deki ceza infaz kurumlarının en büyük unlu mamuller atölyesi oldu. Şu anda da hala işliyor. Ceza infaz kurumlarının ekmeğini ve diğer unlu mamuller adına olan bütün ihtiyaçlarını karşılayabilecek potansiyelde bir atölye haline geldi"

(Yararlanıcı 1, ME-2016-MG-Ceza İnfaz Kurumu)

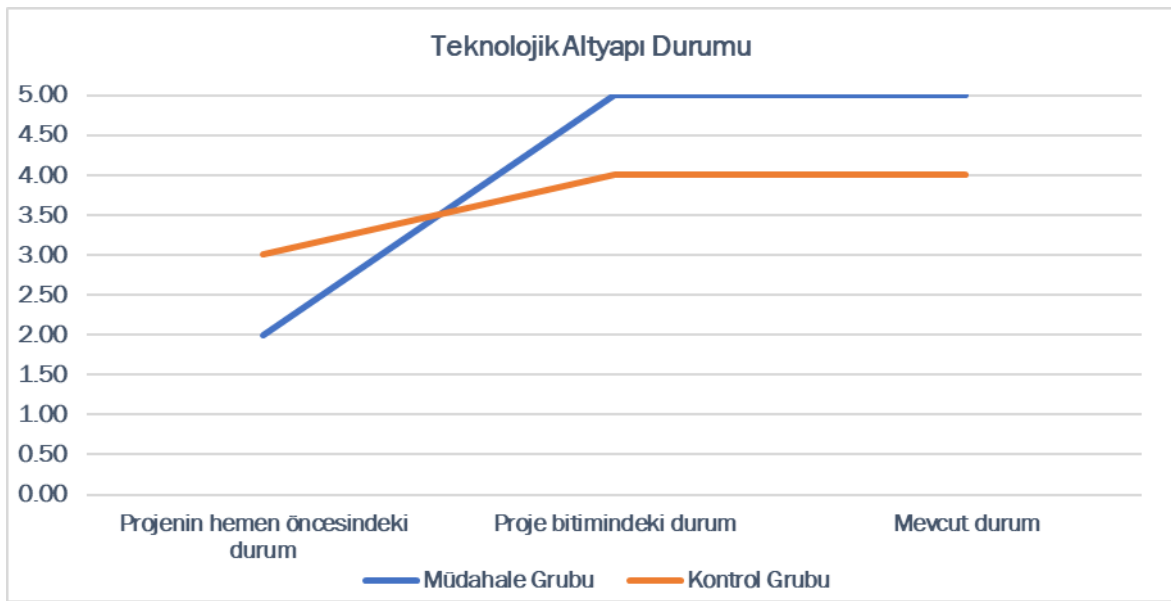
Müdahale grubunda fiziksel altyapı durumu göstergesi incelendiğinde, projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen sürede Kontrol Grubuna

oranla biraz daha yüksek bir etki yakalanmıştır. Müdahale ve Kontrol Grubunda projenin hemen öncesindeki durumdan proje bitimindeki durum arasında sağlanan artışın yani proje bitiminde yakalanan orta düzeydeki etkinin 2019 yılı sonu itibarıyla olduğu gibi korunduğu görülmektedir.

Müdahale ve Kontrol Grubunun fiziksel altyapı açısından sonuçları analiz edildiğinde Müdahale Grubunda

projenin hemen öncesindeki durum ile projenin bitimindeki durum arasında 5 üzerinden 3 puanlık bir etki görülürken Kontrol Grubunda başlangıçta 3 olan durumun 5'e yükseldiği ve 2 puanlık bir artışın olduğu görülmektedir. Her iki grupta da projenin hemen öncesindeki orta ve zayıf olan altyapılar proje bitiminde çok iyi duruma çıkmıştır. Bu sonuç 2019 yılı sonu itibarıyla aynen korunmuştur.

ŞEKİL 26. Müdahale ve Kontrol Grubunda Teknolojik Alt Yapıya İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibarıyla olan durum

Müdahale grubunda teknolojik altyapı ile ilgili orta düzeyde bir etki olduğu görülmektedir. Nitel veriler bu etkiyi ve etkinin sürdürülebilirliğini açıklamaktadır. Müdahale grubundan proje yürütmüş olan bir eğitim kurumu ise proje desteği ile kurulan laboratuvarların sürdürülebilirlik etkisini şöyle ifade etmiştir:

“Fabrikadaki kullandıkları sistemlerin çoğunu deneme şansları oldu çocukların. Normalde sanal olarak yaptıkları ya da kâğıt üzerinde yaptığımız şeyleri birebir uygulayabiliyorlar. Diğer laboratuvarımızda da hem bilgisayar laboratuvarı olarak kullanabiliyoruz hem de mikroişlemci programlama, elektronik devreler tasarlama yapma gibi işlemleri yaptığımız bir laboratuvarımız daha oldu.”

(ME-2016-MG-Eğitim Kurumu-1)

Teknolojik altyapı durumu göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen sürede Kontrol Grubuna oranla biraz daha yüksek etki yakalanmıştır. Müdahale ve Kontrol Grubunda projenin hemen öncesindeki durumdan proje bitimindeki durum arasında sağlanan orta düzeydeki etkinin 2019 yılı sonu itibarıyla korunduğu görülmektedir.

Müdahale grubunda projenin hemen öncesindeki durum ile projenin bitimindeki durum arasında 5 üzerinden 3 puanlık bir etki görülürken Kontrol Grubunda başlangıçta 3 olan durumun 4'e yükseldiği ve 1 puanlık bir artışın olduğu görülmektedir. Her iki grup açısından sonuç 2019 yılı sonu itibarıyla etki aynen korunmuştur.

Kontrol Grubundan alınan nitel görüşlerden birinde kendi projelerin yaparken yaşadıkları sorunları aşağıdaki gibi özetlenmiştir:

“Örneğin seramik fırınına ihtiyacımız vardı, onu edindik. Ancak projede yazdığımız tüm donanımları edinme şansımız olmadı. Eğer biz bu projeden de hibe almış olsaydık, oradaki donanımları bütünüyle güçlendirmiş olacaktık hem kursiyerlerin ilgisini çekmiş olacaktık hem de kapasitemizi güçlendirerek daha çok kursiyere eğitim verme imkânımız olacaktı. Bu bize avantaj sağladı. Örneğin 2013 yılında farklı bir birimimizi. Tümüyle yenilemiştik ancak bunda aynısı olmadı. Yalnızca acil olan cihazları

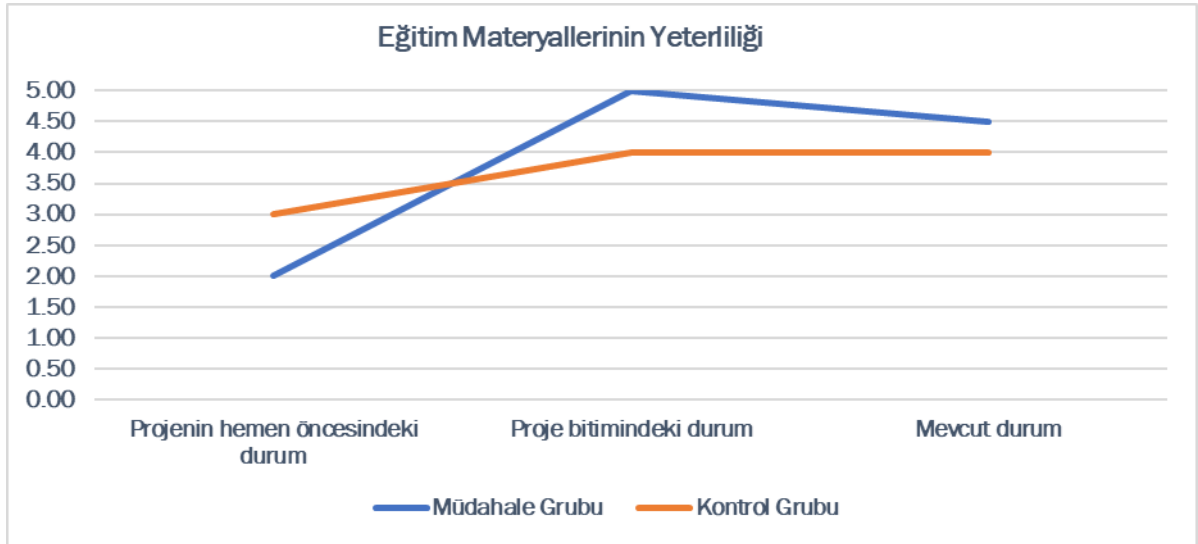
kendi imkanlarıyla almaya çalıştık. İkinci bir dezavantaj olarak da süre açısından oldu. İhtiyacımız olan ekipmanları edinmemiz daha uzun sürdü.”

(Başvuru Sahibi 1, ME-2016-KG-Kamu Kurumu)

Proje yapmak için gerekli olan teknolojik alt yapının sağlanmasında yaşanan sorunlar nedeniyle verilecek eğitimlerin olumsuz etkilendiğini belirtmişlerdir.

Eğitim Programına Etki ana göstergesinin altında yer alan dört göstergeden “**eğitim materyallerinin yeterliliği, eğiticilerin yeterlilikleri ve mesleki eğitim programlarının yeterliliği**” olmak üzere toplam üç alt göstergede etki gözlenmiştir.

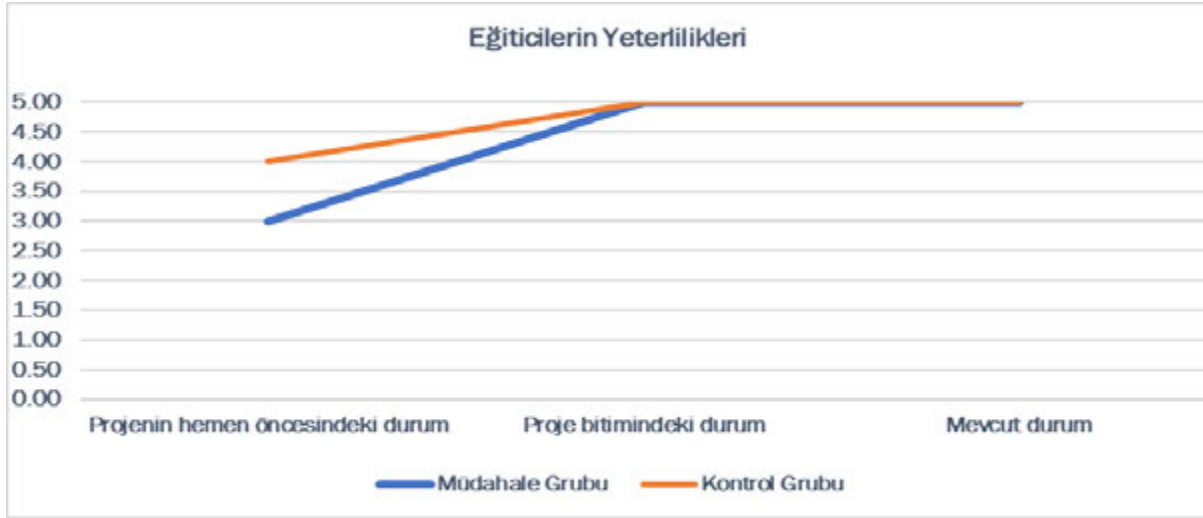
ŞEKİL 27. Müdahale ve Kontrol Grubunda Eğitim Materyallerinin Yeterliliğine İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibarı ile olan durum

Müdahale grubunda eğitim materyalleri ile ilgili orta düzeyde bir etki olduğu görülmektedir. Eğitim materyallerinin yeterliliği göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubu projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen sürede Kontrol Grubuna oranla daha yüksek bir etkiye sahip olmuş, 2019 yılı sonuna kadar geçen süreçte ise artış etkisinde bir miktar düşüş olmakla birlikte yine de Müdahale Grubu Kontrol Grubuna göre çok düşük düzeyde daha olumlu bir etki göstermiştir. Kontrol Grubunda ise projenin hemen öncesindeki durum ile proje bitimindeki durum arasında sağlanan zayıf artışın 2019 yılı sonu itibarıyla korunduğu görülmektedir.

Ancak Müdahale ve Kontrol Grubunun sonuçları eğitim materyallerinin yeterliliği açısından analiz edildiğinde, Müdahale Grubunda projenin hemen öncesindeki durum ile projenin bitimindeki durum arasında beş üzerinden 3 puanlık bir etki görülürken Kontrol Grubunda başlangıçta 3 olan durumun 4'e yükseldiği ve 1 puanlık bir artışın olduğu görülmektedir. Her iki grupta da projenin hemen öncesindeki orta ve çok zayıf olan eğitim materyallerinin yeterliliği proje bitiminde çok iyi duruma çıkmıştır. Bu sonuç 2019 yılı sonu itibarıyla Müdahale Grubunda küçük bir düşüşle korunmuştur.

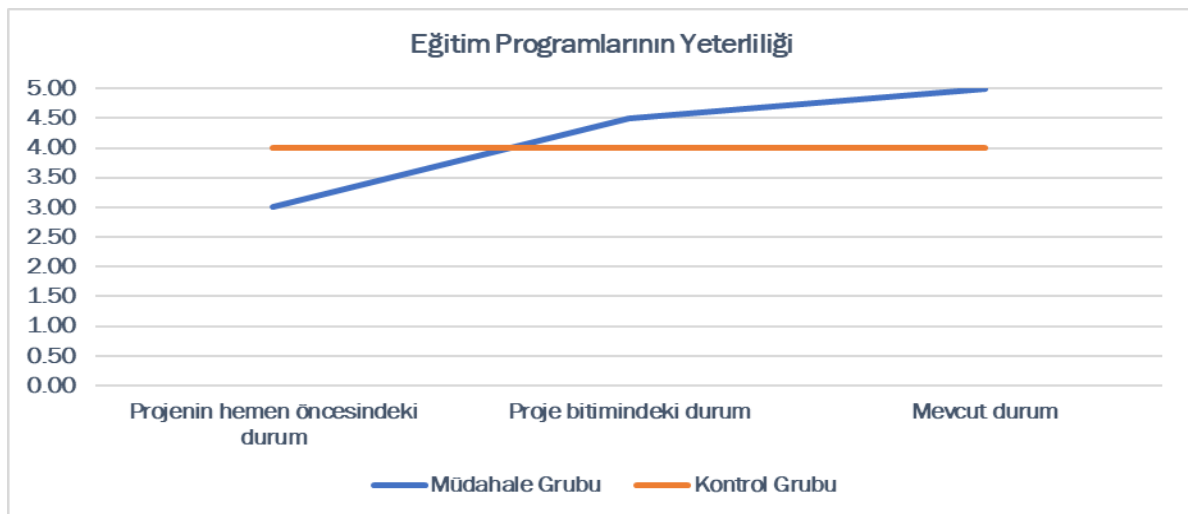
ŞEKİL 28. Müdahale ve Kontrol Grubunda Eğitimcilerin Yeterliliğine İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

Müdahale grubunda eğitimcilerin yeterliliği ile ilgili orta düzeyde bir etki olduğu görülmektedir. Müdahale ve Kontrol Grubu eğitici yeterlikleri açısından analiz edildiğinde Müdahale Grubunda projenin hemen öncesindeki durum ile projenin bitimindeki durum arasında 5 üzerinden 2 puanlık yani zayıf bir etki görülürken Kontrol Grubunda başlangıçta 4 olan durumun 5'e yükseldiği görülmektedir. Kontrol Grubunda ise 1 puanlık bir artış sağlanmıştır. Her iki grupta da projenin

hemen öncesindeki durumun orta ve yüksek seviyede olduğu proje bitimindeki ve 2019 yılı sonu itibariyle durumun aynen korunduğu gözlenmiştir.

Eğiticilerin yeterliliği göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubu projenin hemen öncesinde Kontrol Grubunun üzerinde etki performansı gösterirken, projenin bitiminden itibaren 2019 yılı sonunu kadar Kontrol Grubu ile eşit etkiye sahip performans göstermiştir.

ŞEKİL 29. Müdahale ve Kontrol Grubunda Eğitim Programlarının Yeterliliğine İlişkin Etki

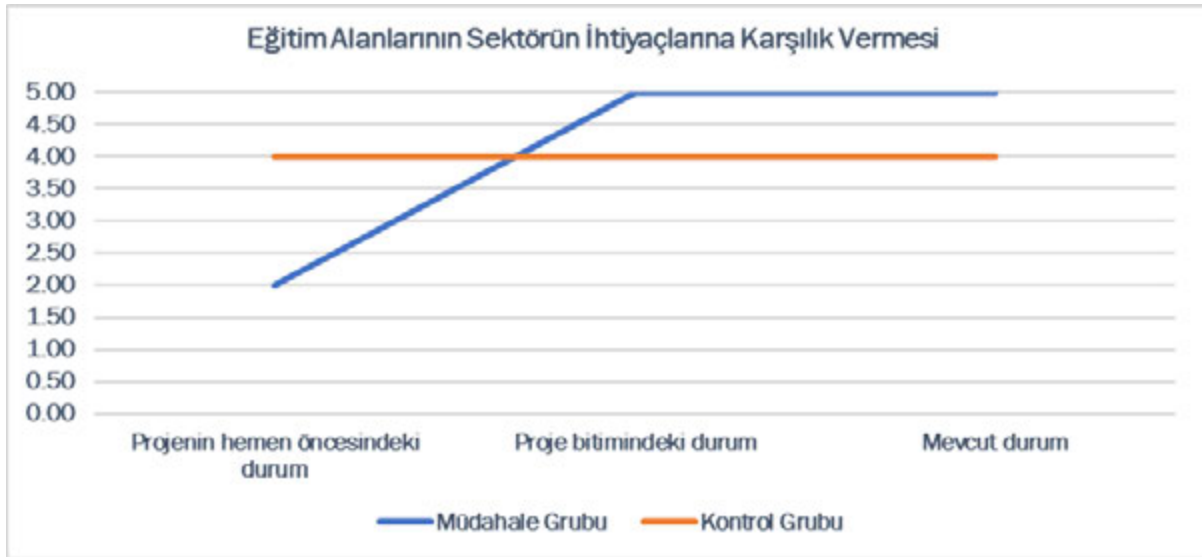
*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

Mesleki Eğitim Programlarının yeterliliği göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda projenin hemen öncesinden 2019 yılı bitimine kadar etkisinde yükselen bir trend görülmektedir. Ancak yükselişin miktarı toplamda 2 puan olmuştur. Çünkü Müdahale Grubunun proje öncesi durumu 3 puandır. Kontrol Grubu etki performansında projenin hemen öncesinden 2019 yılı bitimine kadar olumlu ya da olumsuz bir

performans göstermemiştir. Kontrol Grubunun projenin hemen öncesinde iyi olan performansı projenin bitiminde ve 2019 yılı sonu itibarıyla yine iyi olarak korunmuştur.

Eğitim Niteliğine Etki ana göstergesinin altında yer alan yedi göstergeden **“eğitim alanlarının sektörün ihtiyaçlarına karşılık vermesi”** olmak üzere sadece bir alt göstergede etki gözlenmiştir.

ŞEKİL 30. Müdahale ve Kontrol Grubunda Eğitim Alanlarının Sektörün İhtiyaçlarına Karşılık Vermesine İlişkin Etki

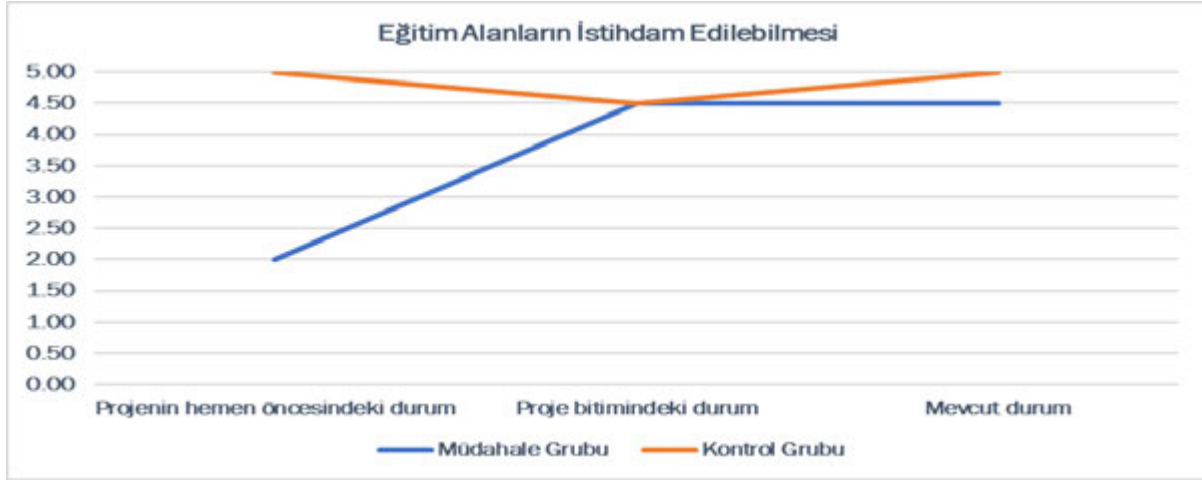

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibarı ile olan durum

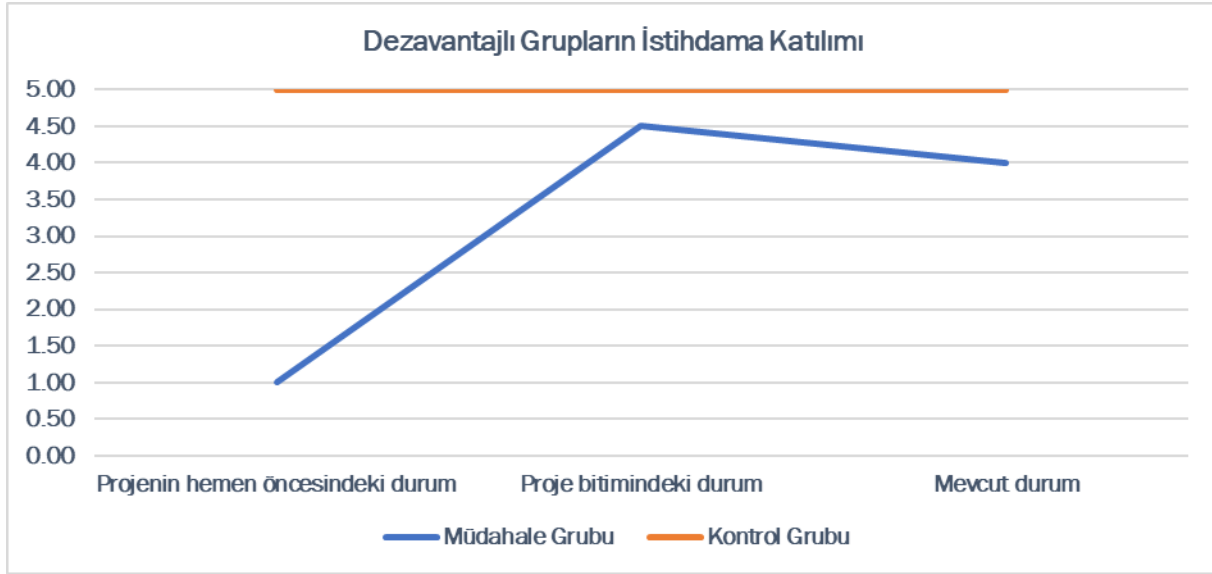
Eğitim alanlarının sektörün ihtiyaçlarına karşılık vermesi göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda projenin hemen öncesinde 2 puan olan durumu projenin hemen bitiminde 5 puana çıkmış ve bu puan artışı 2019 yılı sonu itibarıyla aynen korunmuştur. Müdahale grubu projenin bitimine kadar geçen sürede Kontrol Grubuna oranla daha yüksek bir artış yakalanmış ve 2019 yılı sonuna kadar yakaladığı bu olumlu etkiyi korumuştur. Kontrol Grubu ise projenin hemen öncesinden yakalamış olduğu 4 puanı proje bitiminde ve 2019 yılı bitiminde muhafaza etmiştir.

İstihdam Edilebilirliğe Etki ana göstergesinin altında yer alan altı göstergeden **“eğitim alanlarının istihdam edilebilmesi ve dezavantajlı grupların istihdama katılması”** olmak üzere sadece iki alt göstergede etki gözlenmiştir.

Eğitim alanlarının istihdam edilebilmesi göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda proje başlangıcında 2 puanda olan durum projenin hemen bitiminde 5 puan olmuş ve sağlanan bu artış 2019 yılı sonu itibarıyla olduğu gibi korunmuştur. Kontrol Grubunda ise, her üç dönem açısından kayda değer bir değişim gözlenmemiştir. Bunun nedeni Kontrol Grubunda projenin hemen öncesinde 5 puan olan eğitim alanlarında istihdam edilebilme durumu zaten çok yüksek olduğu için izleyen iki dönemde artış kaydetme olasılığının olmamasıdır. Burada önemli olan Kontrol Grubunun proje öncesinde, proje bitiminde ve 2019 yılı sonu itibarıyla daha yüksek değerlere sahip olmasıdır. Kontrol Grubunda istihdam edilebilirliğin çok yüksek olmasının nedeni Kontrol Grubunda yer alan kurumun/ların kendi özelliği ve/veya yaptıkları projelerin istihdam garantili projeler olması olabilir.

ŞEKİL 31. Müdahale ve Kontrol Grubunda Eğitim Alanların İstihdam Edilebilmesine İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

ŞEKİL 32. Müdahale ve Kontrol Grubunda Dezavantajlı Grupların İstihdama Katılımına İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

Dezavantajlı grupların istihdama katılımı göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen sürede yüksek artışlı bir etki görülürken, projenin bitiminden 2019 yılı sonuna kadar geçen sürede izlenen etkisinde azda olsa düşüş olmuştur. Kontrol Grubunda ise her üç dönem açısından kayda değer bir değişim gözlenmemiştir. Bunun nedeni Kontrol Grubunda

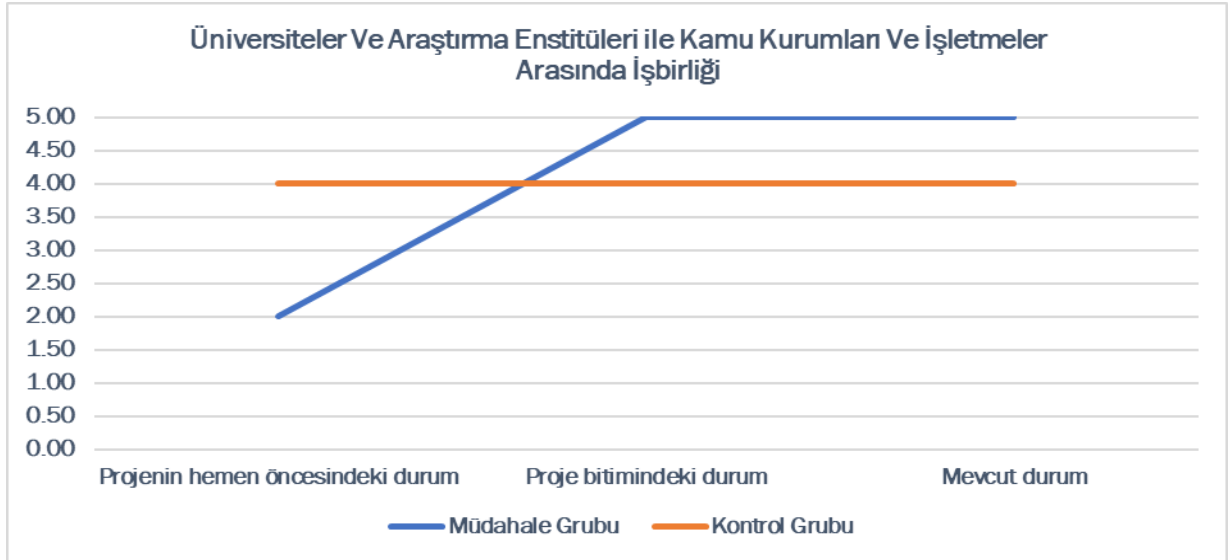
projenin hemen öncesinde eğitim alanlarında istihdam edilebilme durumu 5 puan yani çok iyi olduğu için izleyen iki dönemde artış kaydetme olasılığı olmamasıdır. Kontrol Grubunda istihdam edilebilirliğin çok yüksek olmasının nedeni Kontrol Grubunda yer alan kurumun kendi özelliği ve/veya yaptıkları projelerin dezavantajlı gruplar için istihdam garantili projeler olması olabilir.

Dezavantajlı grupların istihdam edilebilmesi göstergesi sonuçlarına bakıldığında Müdahale Grubunda çok zayıf olan durumun iyi dereceye çıktığı görülmektedir. Bu da özellikle Cezaevleri ile yapılan projelerde dezavantajlı gruplara meslek edindirme veya beceri kazandırma konusunda etkili olduğunu göstermektedir. Ancak Kontrol Grubunun Müdahale Grubundan daha yüksek performansa sahip olduğu görülmektedir. Kontrol Grubunda proje öncesindeki durumu 5

puan olduğu ve bu düzeyin proje bitiminde ve 2019 yılı sonu itibarıyla aynı olduğundan durumlar arasındaki etki artışın miktarına bakılarak projenin hangi düzeyde etkili olduğunu söylemek çok zordur.

Kurumlar Arası İşbirliğinin Güçlenmesine Etki ana göstergesinin altında yer alan beş göstergeden “üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği” olmak üzere sadece bir alt göstergede etki gözlenmiştir.

ŞEKİL 33. Müdahale ve Kontrol Grubunda Üniversiteler ve Araştırma Enstitüleri ile Kamu Kurumları ve İşletmeler Arasında İş Birliğine İlişkin Etki

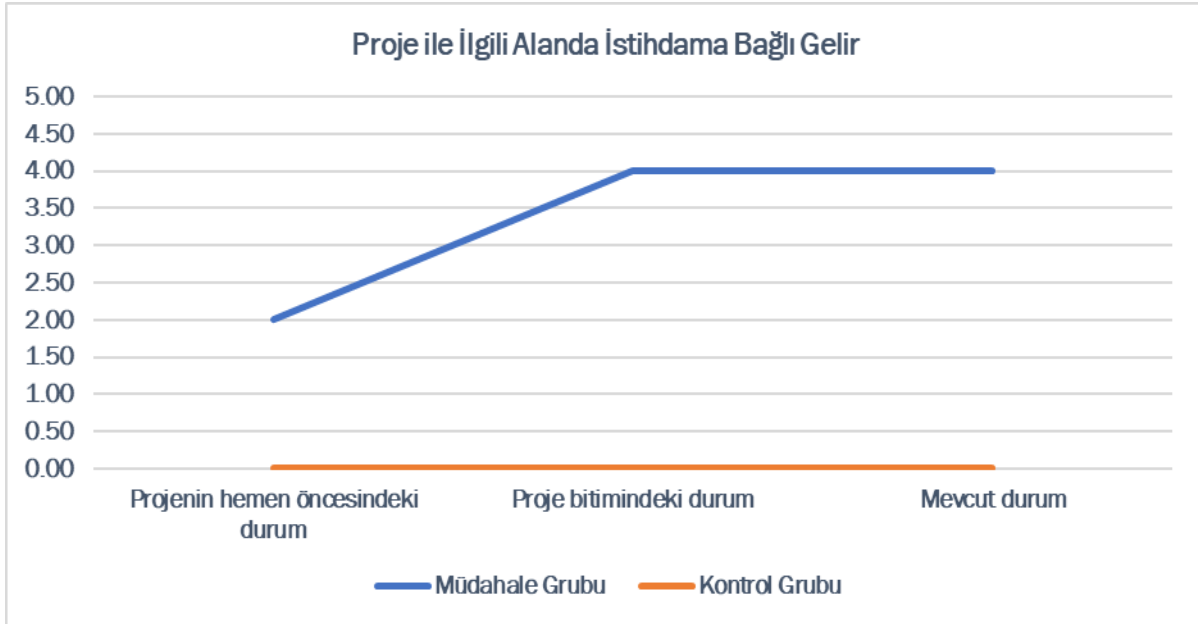

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibarıyla olan durum

Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği göstergesi incelendiğinde, Müdahale Grubunda projenin bitiminde ve 2019 yılı sonu itibarıyla Kontrol Grubuna oranla daha yüksek etki yakalanmıştır. Müdahale grubunda proje yapılmış olması üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği artışında etki yaratmıştır. Kontrol Grubunun

proje öncesindeki durumunun 4 puanda olduğu ve bu düzeyin proje bitiminde ve 2019 yılı sonu itibarıyla aynen korunduğu için etki artışının miktarına bakılarak projenin hangi düzeyde etkili olduğu söylenemez.

Gelire Etki ana göstergesinin altında yer alan üç göstergeden “proje ile ilgili alanda istihdama bağlı gelir” olmak üzere sadece bir alt göstergede etki gözlenmiştir.

ŞEKİL 34. Müdahale ve Kontrol Grubunda Proje ile İlgili Alanda İstihdama Bağlı Gelire İlişkin Etki

*Mevcut durum: 2019 yılı sonu itibari ile olan durum

Müdahale grubunda projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen proje ile ilgili alanda istihdama bağlı gelir göstergesinde 2 puanlık artış sağlanmış ve bu artış 2019 yılı sonu itibariyle aynen korunmuştur. Müdahale grubu, süreçlerin başlangıcından bitişine kadar hiçbir etkiye sahip olmayan Kontrol Grubuna göre bir miktar etki yakalamış ve 2019 yılı sonuna kadar yakaladığı bu olumlu etkiyi korumuştur.

Müdahale grubunda projenin hemen öncesinden projenin bitimine kadar geçen sürede orta düzeyde bir etki görülürken, projenin bitiminden 2019 yılı

sonuna kadar geçen sürede azda olsa düşüş olmuştur. Kontrol Grubunda ise, her üç dönem açısından kayda değer hiçbir artış olmamıştır. Ancak Kontrol Grubunda istihdama bağlı gelir artışında değişimin hiç olmaması durumu, **alt göstergelerden “eğitim alanlarının sektörün ihtiyaçlarına karşılık vermesi”** alt göstergesi ile **“eğitim alanların istihdam edilebilmesi ve dezavantajlı grupların istihdama katılması”** alt göstergesinde Kontrol Grubunu çok etkili olduğunu gösteren sonuçlarla çelişmektedir.

BÖLÜM 4.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

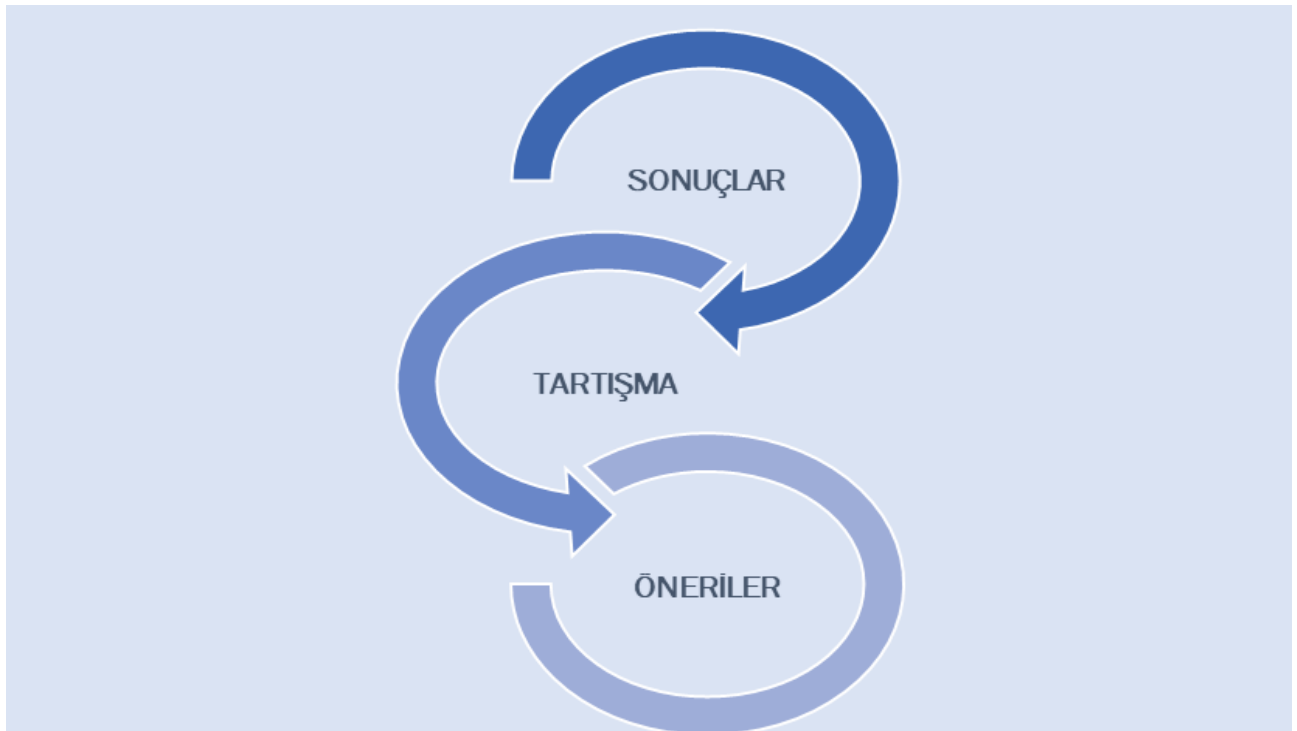
Bu bölümde İZKA tarafından mali destek verilen 19 mesleki eğitim projesine ilişkin yapılan etki değerlendirmesi ile ortaya çıkan sonuçlar, tartışmalar ve öneriler yer almaktadır. Sonuç, tartışma ve öneriler bölümü;

- Müdahale Grubunun Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler
- Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler

- Etki Değerlendirme Araştırma Yöntemi ile ilgili Sonuç Tartışma ve Öneriler
- İZKA Tarafından Mali Destek Sağlanan Projelerin Etki Değerlendirilmesi için Model Önerisi

olmak üzere dört alt bölümde birbirleriyle ilişkili ve bütüncül bir sistem içerisinde Şekil 35'te gösterilen yapıda ortaya konulmuştur.

ŞEKİL 35. Araştırma Sonuçları, Tartışma ve Önerilerinin Verilmesinde İzlenilen Yol

4.1. Müdahale Grubunun Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bulgular bağlamında sonuç, tartışma ve öneriler, bulgular bölümündeki başlıklar esas alınarak “*Projelerin Genel Özellikleri, Hazırlık Sürecindeki Faaliyetler, Uygulama Süreçlerindeki Faaliyetler, Yaygınlaştırma ve Sürdürülebilirlik*” olmak üzere beş alt başlık altında verilmiştir.

Projelerin Genel Özellikleri

2016 yılında yer alan iki öncelikten ilkinin kapsamının tam olarak anlaşılmadığı ve bu yüzden uygulanan projelerde Öncelik 1’in küçük bir bölümünün gerçekleştirildiği görülmektedir. Bunun sebebi önceliklerin çok kapsamlı yazılmış olması ve yazılan bu önceliğin analiz edilerek ayrıştırılıp öncelik kapsamının net bir biçimde ortaya konulmamış olmasıdır. Eğitim bilimi açısından her iki öncelik analiz edildiğinde çok karmaşık ve kapsamlı öncelik tanımlaması yapıldığı görülmektedir. Örneğin **Öncelik 1’in** “*Mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması*” olarak tanımlandığı görülmektedir.

Bu tanım içinde yer alan “*eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması* ile ne kastedilmektedir?” sorusunun yanıtı İZKA’ya verilmiş olan projelere ilişkin nihai raporlarında yer almaktadır. Ayrıca projelerin başvuru, ara ve nihai değerlendirmeleri için belirlenmiş olan herhangi bir performans göstergesinde yer almamaktadır. *Öncelikler ile 2016 projeleri için öngörülen performans göstergeleri arasında tam bir uyumun olmadığı* söylenebilir. Projede öngörülen performans göstergelerinden sadece “*Merkez/Atölye Sayısı*” önceliklerle ilişkili bir performans göstergesidir. Bunun dışında **Öncelik 1** ile ilgili başka bir performans göstergesi yer almamaktadır.

Öncelik 1 analiz edildiğinde mesleki eğitim projeleri ile ilgili olarak aşağıda yer alan ve üç ayrı boyuttan oluşan Öncelik 1’in sadece ikincisinin

gerçekleştirilmesine yönelik çalışmalar yapıldığı ve bunlarının açıklandığı görülmektedir:

- ▶ Mesleki eğitime yönelik olarak hedef kitleye uygun eğitim programı ile ilgili öncelikler
- ▶ Eğitim programının tasarlanması
- ▶ Amaçlar
- ▶ İçerik
- ▶ Öğrenme-öğretme süreci
- ▶ Ölçme ve değerlendirme
- ▶ Tasarlanan eğitim programının geliştirilmesi ve uygulanması
- ▶
- ▶ Mesleki eğitime yönelik olarak teknolojik ve fiziksel altyapının hazırlanması ile ilgili öncelikler:
- ▶ Atölye, laboratuvar, sınıfların düzenlenmesi
- ▶ Makine-teçhizat alımı ve kullanımı
- ▶ Mesleki eğitime yönelik olarak yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitime uygulanması ile ilgili öncelikler:
- ▶ Yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması
- ▶ Eğitim materyallerinin yenilikçi yöntemler ve teknolojik alt yapıya uygun tasarlanması ve uygulanması

Mesleki eğitimciler birinci boyutta yer alan önceliklerden bazılarını kendi başına yürütebilir. Ancak **Öncelik 1’in** analizi ile ortaya konulan boyutlardan birinci ve üçüncü boyuta yönelik herhangi bir görevin gerçekleştirebilmesi için eğitim programı ve öğretim alanında yetkin uzmanlar ile birlikte çalışması gerekir. Desteklenen projelerde zaten Öncelik 1 kapsamında yer alan birinci ve üçüncü boyut ile ilgili hiç atıf yapılmadığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak proje paydaşları içinde veya projeye başvuranlar içinde bu tür görevleri gerçekleştirecek nitelikte uzmanlar olmamasıdır. Bu nedenle önceliklerin kapsadığı boyutların gerçekleştirilmesinde sorunlar ortaya çıkmıştır.

Öncelik 2’de ise “*Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki*

bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi önceliği, Öncelik 1'e göre nispeten daha anlaşılır ve gerçekleştirilebilir bir önceliktir. Ancak Öncelik 2'ye ilişkin proje yazarların oranı oldukça düşük olduğu görülmüştür. Bu da yine projenin eğitsel boyutu ve mağduriyet/dezavantajlılık konuları ile ilgili uzmanların projede görev yapmamasından kaynaklanmış olabilir. Dezavantajlı grubun, mağduriyetinin azaltılması ya da ortadan kaldırılmasına yönelik beceri eğitimlerinin verilmesi önceliğine yönelik yazılmış projelerin yapılmasını özendirecek ya da kolaylaştıracak önlemlerin alınarak bu tür önceliklere yönelik proje başvuruları artırılmalıdır.

Yararlanıcıların statülerine bakıldığında %89'unun kamu kurumlarından oluştuğu görülmektedir. Projelere katılımda sivil toplum örgütlerinin çok düşük düzeyde yer aldığı ve özel sektörün katılımının sağlanamadığı görülmüştür. Yararlanıcıların statülerinin çeşitlendirilmesine yönelik alınacak önlemler aynı zamanda projeye paydaş olarak katılanların statülerinin de değişmesine yardımcı olacaktır.

Hazırlık Sürecindeki Faaliyetler

2016 yılı proje önceliklerinin gerçekleştirilmesine yönelik amaçların benimsenmiş olduğu görülmektedir. Mesleki eğitim projelerinin gerçekleştirme amaçları ile ilgili sonuçlara genel olarak bakıldığında eğitim yöntemi ile ilgili olarak yer alan *"mesleki eğitim için var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi ile ilgili proje yapma"* amacını benimseyenlerin oranının %42,5 olduğu görülmektedir. Bu amaç doğrultusunda projelerin özelde mesleki eğitim alanına, genelde ise eğitim bilimlerinin inceleme konusu olan yöntem biliminin konusuna çok büyük katkı getirmiş olması beklenmektedir. Ancak proje sonuç raporları incelendiğinde raporlarda bu türden bir yenilikten bahsedilmediği görülmektedir. Ölçme araçlarının hazırlanması sürecinde hedef kitle ile yapılan ön görüşmelerde bu öncelikten ne anladıkları sorulduğunda, bu konuya yanıt alınmamış olması *yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi* konusunda projelerde etkili sonuçlar elde edilemediği söylenebilir.

Mesleki eğitim projelerinde eğitim alan hedef kitlenin

seçiminde uzun soluklu ve Ar-Ge niteliğinde projelerin Meslek ve Teknik Ortaöğretim kurumları ile sektörün ortaklaşa yapacağı projeler olması önemlidir. Oysa katılımcıların yanıtlarına göre 2016 mesleki eğitim projelerinin %63,4'ü meslek edinmek veya bir mesleğe yönelik beceriler ya da yeterlikler kazanmak için bu eğitimlere katılan kadınlar, hükümlüler aynı oranda, işsizler/mesleği olmayanlar, engelliler, destek personeli ve öğrenci aileleri ile yabancı uyruklu mültecilerden oluştuğu görülmektedir. Bu tür hedef kitlesi olan projelerde yenilikçi çalışmalar yapılması yerine meslek edindirme ve beceri kazandırmayı hedeflemiş olan projelerin yapılması daha uygun olacaktır. Hedef kitle seçimine bu açıdan bakıldığında projenin ikinci önceliğine daha ağırlık verilmesi önerilmektedir. Ancak daha sonra uygulama, yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik aşamasında ikinci önceliğe yönelik amaçların yeterince gerçekleştirilmediği söylenebilir. Ayrıca, projelerin hedef kitle özelliklerinin proje amaçları ile tutarlı olmadığı söylenebilir. Bu nedenle İZKA'nın proje hazırlıkları aşamasında projelerin öncelikleri, hedef kitlesi ve amaçları ile ilgili daha kapsamlı açıklamalarda bulunması gerekirse bu uyumu gerçekleştirecek bir kontrol listesinin başvuru belgeleri içinde açıklaması önerilmektedir.

İZKA'nın sorun çözme desteğinin yüksek olması proje başvurularının daha sadeleştirilmesi ve başvurularla ilgili süreçlerin daha açık tanımlanmasının gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğitim ile ilgili projelerde MEB, Halk Eğitim Merkezleri, okul yönetimi ile proje yürütücüleri arasındaki çatışmaların çözülmesi için eğitim uzmanlarından hizmet alınması konusunda sağlanan destek ile ilgili yetersizlikler vardır. Eğitimle ilgili projelerde eğitim uzmanlarından yararlanılması bu çatışmayı azaltacaktır. Projelerde kurumların desteğinin sağlanması ve desteğinin güçlendirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılması uygun olacaktır.

Hazırlık aşamasında, İZKA'da yeterli personel istihdam edilmemiş olması, yürütülen ve başvuru yapılan projelerinin sayısının fazla olması veya proje yapanların proje deneyiminin yeterli olmaması gibi etkenler proje süreçlerinde çeşitli sorunlara neden olabilmektedir. Hazırlık aşamasında yaşanabilecek

sorunlar projelerin uygulanması, yaygınlaştırılması ve sürdürülmesi aşamalarında da yeni sorunlara neden olma ihtimalini yükseltebilecektir. Bu nedenle İZKA'nın proje hazırlıklarını yakından izlemesi ve karşılaşılan sorunlara çözümler oluşturacak yeni önlemler alması önerilmektedir.

2016 mesleki eğitim projelerinin işgücü ve fiziksel altyapıya olan etkisine bakıldığında iki boyutun toplamı %83,5 oranında oldukça yüksek bir düzeyde iken, mesleki eğitimin en önemli yönü olan hızla işgücüne katılma ve gelir artışı elde etme boyutu %5,5 ile son derece düşük kalmıştır. Projelerin 2. Önceliği dezavantajlı grupların beceri kazanması ve dolayısıyla gelir artışını öngörmesine rağmen, toplam 19 projeden sadece 1 projenin 2. önceliğe yönelmiş olduğu görülmektedir. Geri kalan 18 projede 1. Öncelik ağırlıklı olmakla birlikte bazı boyutları ile kısmen Öncelik 2'ye yönelik projelerdir.

İZKA 2016 yılı mesleki eğitim projeleri ile genellikle istihdamın kolaylaştırıldığı veya mevcut yeterliklere ilave yeterlikler kazandırılması amaçlandığı görülmektedir. Projelerin yaklaşık altıda birinde proje bitiminde istihdam garantisi ve işe alım olmaktadır. Bu durum projelerin yeterince istihdamı öngören projeler olmadığını ortaya koymaktadır. Projelerde öngörülen istihdamın bir kısmı proje süresince gerçekleşen geçici istihdam şeklindedir. Bu durum mesleki eğitimlerin istihdam boyutunun çok yetersiz kaldığını gösterirken, mesleki eğitimde ara insan gücünün yetiştirme özelliğine ters düşmektedir. Sonuç olarak proje hazırlığı aşamasında mesleki eğitim projelerinde istihdam öngörülmüş olsa da istihdam konusunda yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik öngörüsünün yetersiz olduğu görülmektedir.

Projelere mali destek sağlamada İZKA'nın rolü oldukça önemlidir. İZKA kaynak sağlamadığı takdirde kurum/kuruluşların projeleri gerçekleştirememekte ya da farklı kaynak arayışı içerisine girmek zorunda kalmaktadır. Ancak planlanan projelerin gerçekleşmesi için farklı mali kaynaklar bulunsa dahi, projenin tamamlanmasının İZKA desteğiyle gerçekleşen proje sürecine kıyasla daha uzun bir zaman diliminde gerçekleşeceğinin altı çizilmiştir. **İZKA dışından edinilebilecek kaynaklar ile bu projelerin** gerçekleşmesi oldukça

zordur. Bu nedenle İZKA tarafından verilen mali destek, özellikle eğitim alanında fiziksel ve teknolojik altyapı ve insan kaynağının geliştirilmesine yönelik projelerin sürdürülmesi için önemli katkı sağlamaktadır.

Uygulama Süreçlerindeki Faaliyetler

Proje uygulama aşamasında proje uygulayıcıların karşılaştıkları zorluklar genellikle, bürokratik işlemlerde problemler ve proje programlarının belirlenen süreçlerde uygulanamamasına yöneliktir. Uygulama aşamasında karşılaşılan sorunlar; projelerin kapsamı, proje ekibi ve İZKA'nın idari süreçleri ile ilgili olabilmektedir. Ayrıca uygulama aşamasında ortaya çıkan sorunların pek çoğu proje hazırlık aşamasının etkili biçimde planlanmamış olmamasından da kaynaklanmaktadır. Bu nedenle gerek proje hazırlık aşamasındaki gerekse projelerin uygulama aşamasındaki sorunlar ilgili kurum/kuruluşlarca analiz edilerek bu sorunlara yönelik olası çözümler oluşturacak biçimde proje başvuru formları, öncelikler, amaçlar ve projelerin uygulama sürecinde gerçekleştirilen ara denetim ve izlem mekanizmalarının yeniden düzenlenmesi projelerin etkisini artıracaktır.

Eğitim programına erişim için katılımcıların daha fazla teşvik ve desteğe ihtiyacı olduğu görülmektedir. Eğitim programına erişimde gerekli destek ve kaynak sağlanamadığı için programın erişiminin etkili olmadığı görülmektedir. Ancak, proje kapsamında oluşturulan eğitim programının, öğrenme-öğretme uygulamalarının ve materyallerin verimliliğine yönelik görüşleri incelendiğinde öğrenme-öğretme uygulamalarının ve eğitim materyallerinin öğrenmeyi desteklediği ve kolaylaştırdığı görülmektedir. Bu sonuca göre eğitim programının ve öğretim materyallerinin tasarlanmasından ve uygulanmasından sorumlu olan öğretmenlerin bu süreçlerde çok verimli oldukları ve program uygulamalarının da etkili olduğu söylenebilir.

Ancak projelerin etki analiz araştırması sürecinde incelenmek üzere örnek bir eğitim programı talep edildiğinde eğitim programı dokümanı olarak yazılı verilen dokümanın ders saati ve görev dağılımından oluşan iş-zaman çizelgesi olduğu görülmüştür. Bu durumda ortada yazılı bir program olmadan

eğitimlerin gerçekleştirildiği görülmektedir. Eğitim programına dayalı olarak verilen eğitimlerin etkililiğine bakılması için önce yazılı doküman olan eğitim programının konu uzmanları tarafından doküman inceleme tekniğiyle masa başı değerlendirmesinin yapılması gerekir. Program tasarısı dokümanlarının incelenmesi, daha sonra bu programın uygulamaya nasıl aktarıldığına bakılarak programın etkili olup olmadığına karar verilmesi gerekir. İZKA ileriki süreçlerde yapacağı eğitim projelerinde eğer eğitime dayalı bir beceri kazandırmayı hedefleyecek olursa, öncelikle proje başvurularında taslak eğitim programının dokümanını talep etmesi ve taslak eğitim programının eğitimde program geliştirme uzmanları ve alan uzmanları tarafından değerlendirildikten sonra proje kabullerini yapması uygun olacaktır. Ayrıca, proje uygulama sürecinde, tasarlanan ve uygulanan program arasındaki ilişkinin de izlenerek değerlendirilmesi sonucunda eğitim programının etki değerlendirilmesinin yapılmasında yarar olacaktır.

Yaygınlaştırma

Projelerde yaygınlaştırma çalışmalarının en temel özelliği, yenilikçi çalışmaların yer almasıdır. Sırasıyla projelerin yaygınlaştırma çalışmaları kapsamında “yenilikçi çalışmalar, mevcut eğitimlerin sürdürülmesi ve mesleki yeterlikler” konularıyla ilgili başlıklar altında toplanmaktadır. İZKA tarafından sağlanan mali destek projelerin yaygınlaştırması, proje sürerken ve proje sonuçlandırıldıktan hemen sonra etkili olmaktadır. Ancak gerçekleştirilen yaygınlaştırmanın etkili olduğunu söyleyebilmek için çalışmaların sürdürülebilirlik etkisin de oluşturması gerekmektedir. Bu nedenle sürdürülebilirliğe bu açıdan bakıldığında yaygınlaştırmanın etkili olduğunun söylenebilmesi için yapılan yaygınlaştırma çalışmasının sürdürülebilirliğe dönüştürülmesi gerekmektedir. Projelerin yaygınlaştırma sonuçlarının sürdürülebilirlik açısından beklenen sonuçları oluşturulmadığı görülmektedir.

Projelerin web sitesi aracılığı ile yaygınlaştırılmasının etkili olduğu görülmektedir. Yaygınlaştırma açısından web sitesinin güncellenmesine yönelik etkili çalışmalar yapılmadığı söylenebilir. Bu durumda web sitesinin etkili olmamaktadır.

Sürdürülebilirlik

2016 dönemi gerçekleştirilen projelerde verilen eğitimler sonucunda kazanılan yeterlikler değerlendirildiğinde Öncelik 1 kapsamında yer alan “*Mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması*”na yönelik becerilerin bir kısmının proje kapsamında verilen eğitimler ile gerçekleştirildiği söylenebilir. Öncelik 2 kapsamında yer alan “*Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulananlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi*” öngörülen yeterliklerin bir kısmının verilen eğitimlerde gerçekleştirilen yeterlikler olduğu görülmektedir. 1. ve 2 öncelik kapsamında öngörülen yeterliklerin bir kısmı proje kapsamında kazandırıldığı için projelerde verilen eğitimin yeterlik kazandırmada etkili olduğu görülmektedir.

Sürdürülebilirlik bağlamında *yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması* konusunun anlaşılmamış veya tam olarak ayırımına varılamamış olduğu söylenebilir. Çünkü, eğitim yöntemleri üzerinde çalışma yapmayanlar genellikle uyguladıkları yöntemlerin *yenilikçi yöntemler* olduğunu düşünebilirler. Yenilikçi yöntem denildiğinde mevcut yöntemlerin dışında yeni bir yöntem tasarımı söz edilmektedir. Öğretim yöntemleri alanında yazılmış kaynaklar incelendiği zaman görüleceği gibi yaygın olarak kullanılan yöntem sayısı 25’in üzerinde olup bu yöntemlerin içinde uygulanan yüzlerce teknik yer almaktadır (Selvi, 2008). Mevcut yöntemlerin dışında yenilikçi bir yöntem tasarlama ve uygulama için öncelikle mevcut öğretim yöntemi, öğretim tekniği ve öğretim taktiklerinin iyi bilmesi gerekir.

Yenilikçi yöntem geliştirmek için öğrenme-öğretme kuramları, yaklaşımları, modelleri ve öğrenme-öğretme stratejileri konularının iyi bilinmesi gerekir. Konunun uzmanı olmayanın bu konuda yorum yapması ya da *yeni öğretim yöntemlerinin tasarlaması/mevcut öğretim yöntemleri yenilikçi* olarak uygulanması hakkında yorum yapması beklenmez. Bu konuya ilişkin proje nihai raporları incelendiğinde

raporlarda konuya yönelik bir açıklama bulunamamış olması da *yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanmasının* sürdürülebilirlik açısından etkisi olmadığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik bağlamında eğitim programlarının yazılı dokümanı incelenmek istendiğinde eğitim programı diye İZKA'ya teslim edilmiş olan dokümanların ders ve görev dağılım çizelgesi olduğu görülmüştür. Eğitim sürecinde uygulanan programın amaçları, kazanımları, kapsamı, öğretim etkinlikleri, öğrenme-öğretme süreci, ölçme ve değerlendirme süreçlerine ilişkin dokümanın İZKA'da olmadığı saptanmıştır. Bu da projeler için özel olarak tasarlanmış bir eğitim programı olmadan eğitimlerin gerçekleştirildiği şeklinde değerlendirilmiştir. Mali destek alan eğitim projelerinde altyapılar, teknik donanımlar tek tek uygunluk alırken eğitim programının uygunluğunun denetlenmeden veya ortaya konulmuş yazılı bir eğitim programı olmadan eğitimlerin gerçekleştirilmiş olduğu proje raporlarında açıkça görülmektedir. Program geliştirme ve öğretim alanında en az bir uzmanın İZKA veya desteklenen her eğitim projesinde görev alması öğreticilerin zihninde olan program yerine proje öncelikleri ve amaçlarını esas alan yazılı ve basılı eğitim programlarının uygulanmasında önemli yararlar sağlayacaktır. Öğreticinin ya da uzmanın zihnindeki programın detayları ve uygulama biçimi bilinmeden eğitim programının etkililiği değerlendirilemez ve etki analizleri yapılamaz, mali destek sağlanan eğitim projelerinin en zayıf yanı ortada tasarlanmış bir program olmadan eğitimlerin gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bunun nedeni diğer kurumlar ile yaşanan yetki sorunları olabilir.

Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikle ilgili gerçekleştirilen faaliyetler ile ilgili belirtilen görüşler değerlendirildiğinde projelerin sürdürülebilirlik boyutunun etkili olmadığı görülmüştür. Sürdürülebilirlik proje çıktılarının tanıtımı veya uygulamaya aktarılması ile gerçekleşebilir. Ancak bu çıktıların proje bittikten sonra etki yaratıp yaratmadığına ilişkin farklı biçimde sürdürülebilirlik faaliyetleri yapılmalıdır.

Mali destek sağlanacak olan proje önceliklerinin daha iyi anlaşılmalı ve önceliklerin hayata geçirilmesi için o konuda uzman olanlardan danışmanlık alınmalı ya da mümkünse ajansta konu uzmanı olan kişilerin istihdam edilmesi önerilmektedir. Önceliklerin kapsamını açıklayan metinler hazırlanarak proje hazırlama kılavuzlarında bu önceliklerin kapsamı ile ilgili bilgilendirmeler yararlı olacaktır. Bu uzmanlar proje önceliklerinin açıklanması, anlaşılması ve ihtiyaç halinde proje teklifi verenlere öncelikler konusunda danışmanlık yapmalıdır.

Proje öncelikleri ile performans göstergeleri uyumlu hale getirilmeli ve benimsenmiş olan performans göstergelerinin proje öncelikleri ile ilişkisi kurulmalıdır.

Projelerin seçimi ile ilgili olarak önceliklerin uygulamaya aktarılması için projelerin seçiminde öncelik kotaları oluşturulmalıdır. Aksi takdirde sadece bir önceliğe ilişkin projelere mali destek sağlama riski ortaya çıkar. Bu da projelerin etki değerini düşürebilir. Örneğin bir tür ağırlık sağlanması gerekmektedir. Örneğin; 1. Öncelik ile ilgili 10 proje, 2. Öncelik ile ilgili 10 proje ve 1. ve 2. Önceliğin birlikte gerçekleştirilmeye çalışılan 15 proje seçileceği önceden proje hazırlama kılavuzuna konulabilir.

4.2. Müdahale ve Kontrol Grubunun Karşılaştırmalı Etki Değerlendirmesine İlişkin Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Karşıt Durum Etki Analizi ile ilgili bulgular bölümünde müdahale ve kontrol grupları kendi içinde dönemsel ve etki göstergeleri açısından karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Analizler öncelikle müdahale ve kontrol gruplarının ayrı ayrı “*projenin hemen öncesindeki durum*”, “*projenin hemen bitimindeki durum*” ve “*2019 yılı sonu itibarı ile ortaya çıkan durum*” olarak üç farklı döneme ait veriler etki göstergeleri bağlamında karşılaştırılarak yapılmıştır. Yapılan Analizler “**Medyan Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi**” ve “**Farkların Farkları Yöntemi ile Müdahale ve Kontrol Grubunun Etki Analizi**” başlıkları altında açıklanmıştır.

Sonuç olarak; Müdahale ve Kontrol gruplarının sonuçları etki değerlendirme için belirlenmiş olan 7 temel gösterge ve bu temel göstergelerin altında yer alan 31 alt gösterge açısından dönemler itibarıyla incelenerek birbiri ile karşılaştırıldığında Müdahale Grubunun istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği ile ilgili olarak projenin hemen öncesindeki duruma göre projenin hemen bitimi arasında bir artış gözlenmektedir. Bu dört gösterge ve bu ana göstergelerin altında yer alan 10 alt göstergede açısından ortaya çıkan artışa bakılarak mali destek sağlanan projenin sadece alt göstergeler açısından orta düzey etki oluşturduğu geriye kalan eğitim programı, sosyal hizmetler ve gelir göstergelerinde ise etkisinin zayıf olduğu görülmektedir. Kontrol Grubunda istihdam, altyapı, eğitimin niteliği ve iş birliği, eğitim programı, sosyal hizmetler ve gelir konusunda projelerin etkisi çok zayıf olarak değerlendirilebilir. Müdahale grubunda bazı göstergeler açısından Kontrol Grubuna göre orta düzeyde ortaya çıkan etki İZKA tarafından sağlanan mali destek sonucunda ortaya çıkmıştır.

İZKA'nın kurumların mesleki eğitimine yönelik mevcut altyapılarının ve ekipmanlarının sağlanması ve kapasite arttırma konusunda olumlu bir etkisi vardır.

Projelerin sürdürülebilirliğini de etkileyebilecek olan mevcut altyapı durumunun değerlendirilebileceği

bir kriterin projeye başvuru metinlerinde bulunması proje sonucunda ilgili kurumların altyapısının etkisinin ölçülmesini çok daha kolay hale getirecektir. Bu kriterin mevcut projelerde yer almaması projelerin sürdürülebilirliği açısından altyapının bir etki değerinin oluşup oluşturulmadığına ilişkin bir tespitin yapılmasına olanak sağlamamaktadır.

Kontrol Grubunda bazı göstergelerde sonuçlar yüksek olsa da bu yükseklik sebebi projenin başlamasından önce de aynı göstergelerin yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle proje sonucunda Kontrol Grubunda hiçbir etki oluşmadığı görülmektedir. Gerek Müdahale Grubunda gerekse Kontrol Grubunda proje bitiminde etkilerin çok iyi çıkmamasının bazı temel nedenleri vardır. Bunlar;

- Projeye başvuru yapan kurumların eğitim kurumu olması ya da beceri temelli eğitimler verdikleri için, eğitime ilişkin temel altyapılara sahip olmaları,
- Projeye başvuranların proje öncesinde sahip olunan durumlarını daha üst düzeye çıkarmak için çaba içinde olmaları,
- Kurumların halihazırda proje öncesinde etki göstergelerine belli bir düzeyde sahip olmaları gibi nedenlerdir. Bu nedenlerden dolayı proje uygulandıktan sonra 5 puanlık çok yüksek bir etkiyi yakalamak hemen hemen imkânsız olmuştur. Daha sonra yapılacak araştırmalarda etkinin proje başvurusu, kabul süreçleri, projenin gerçekleştirilmesi süreçleri, ürün ve sürdürülebilirlik açısından nicel ve nitel çalışmalar bağlamında etkisi olup olmadığına bakılması daha uygun olacaktır.

İZKA Proje değerlendirme sisteminin etkili hale getirilmesi için araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler aşağıda yer almaktadır:

- İZKA ortaklık ağı (network) oluşturulmalı,
- Belli aralıklarla kısa toplantılar yapılarak proje fikirleri üzerinde görüş alışverişi yapılmalı,
- Daha kapsamlı ve uygulamaya yönelik proje hazırlama eğitimleri verilmeli,

- Proje sürecinde belli aralıklarla kısa toplantılar yapılmalı ve bu toplantı sonuçları raporlaştırılarak paylaşılmalı,
- Sonuç raporu formatı etki değerlendirmesi yapılmasına imkân verecek biçimde yeniden düzenlenmeli,
- Projeler bittikten sonra belli bir süre izleme çalışması yapılmalı ve izleme sonuçları KAYS sistemine girilmeli,
- Sürdürülebilirlik açısından belli aralıklarla KAYS sistemine girişler olmalı,
- Etki değeri yüksek başarılı projelerin, devam projelerinin yapılmasına mali destek sağlanmalı,
- Projeyi yürütmüş olan kurum ve İZKA'nın iş birliği ile transfer projeleri yapılmalı,
- Transfer projeleri için projeleri tamamlamış olan kurumlardan destek ve danışmanlık alımı yapılmalı
- Mevcut projelerin sürdürülebilirliği için kısa ve orta vadeli destekler verilmeli. Bitmiş projeler için alınan alt yapıların ve süreçlerin güncellenmesi ve geliştirilmesi için ajanstan hem maddi hem de yönetsel süreçlerle ilgili destekler sağlanmalı,
- Projelerin bireysel, kurumsal, ekonomik, istihdam ve toplumsal katkıları ile ilgili olarak proje bittikten sonra belli aralıklarla (6 aylık sürelerle) izleme çalışmaları ile 3 veya 5 yıl süreyle projeler izlenmeli,
- İZKA projeyi başarı ile yönetenlere belli süreler için akreditasyon vermeli,
- Proje yürütücülerini puanlayarak bu proje yöneticilerinin başka projeleri için diğer kurumlardan daha kolay mali destek alabilmesine yönelik bir süreç başlatılmalı,
- Proje başvuruları, proje değerlendirmeleri ve nihai raporlar etki değerlendirme sistemine uygun bölümlerden oluşmalı,

Proje sözleşmesine yeni maddeler ilave edilerek yukarıda önerilen bazı görüşlerin sözleşmeye eklenmesinde yarar görülmektedir.

4.3. Etki Değerlendirme Araştırma Yöntemi ile ilgili Sonuç Tartışma ve Öneriler

Etki Değerlendirme Analizi'nde kullanılan araştırma yöntemindeki en büyük sınırlılık, bu araştırmada benimsenen karma yöntemin her iki boyutunda yer alan Kontrol ve **Müdahale** Gruplarının proje başlangıçtaki mevcut durumları ön ölçmeler ile ortaya konulamadığı için her iki gruptaki ilerlemenin proje süresince izlenerek karşılaştırılmamasıdır. Araştırma sırasında kurum ve kuruluşların başlangıçtaki durumlarına dair veri elde etmek için anket çalışmasında sorular bulunmaktadır ancak kişilerin beyanından bağımsız olarak kurumların proje öncesi durumlarının somut ve sistematik ölçütlerle gözlenmesi, müdahalenin etkisinin ortaya konulmasında daha doğru sonuçlar vermektedir. Bu nedenle, programın etki değerlendirmesi için yapılacak araştırmaların yöntemine projelerin uygulanmasından önce karar verilmesi gerekmektedir. Etki değerlendirme araştırmasının yöntemi, hangi tür yöntemlerle, hangi hedef kitlelere ne zaman ve hangi ölçme araçları ile ne tür veriler toplanacağına ilişkin kararların, projeye verilen mali desteğin başladığı zaman karşılaştırılmış olması, programın etki değerlendirilmesindeki sınırlılıkları en aza indirecektir.

Diğer bir sınırlılık ise etki değerlendirme süreçlerin proje uygulandığı anda başlatılmaması, başvurularda etki değerlendirme göstergelerine öncelikler bağlamında tam olarak yer verilmemesidir. Etki değerlendirme çalışması esnasında göstergeler öncelikler bağlamında uzmanlarca saptanmıştır. Bu nedenle, etki değerlendirme göstergelerinin neler olacağının proje başvurusu sırasında net bir biçimde ortaya konulması gerekir.

Etki değerlendirme çalışmasının proje bitiminden etkinin izlenemeyeceği kadar uzun bir süre sonra yapılması, proje yürütücülerine, proje hedef kitlesine ulaşılmasını zorlaştırmıştır. Bu nedenle etki değerlendirme araştırmasının ne zaman yapılması gerektiği konusunda projeler başladığı zaman karar verilmesi daha doğru olacaktır.

İZKA Kalkınma Ajansı tarafından yukarıda sayılan sorunları ortadan kaldıracak şekilde bir "Etki Değerlendirme" sisteminin oluşturulması önerilmektedir.

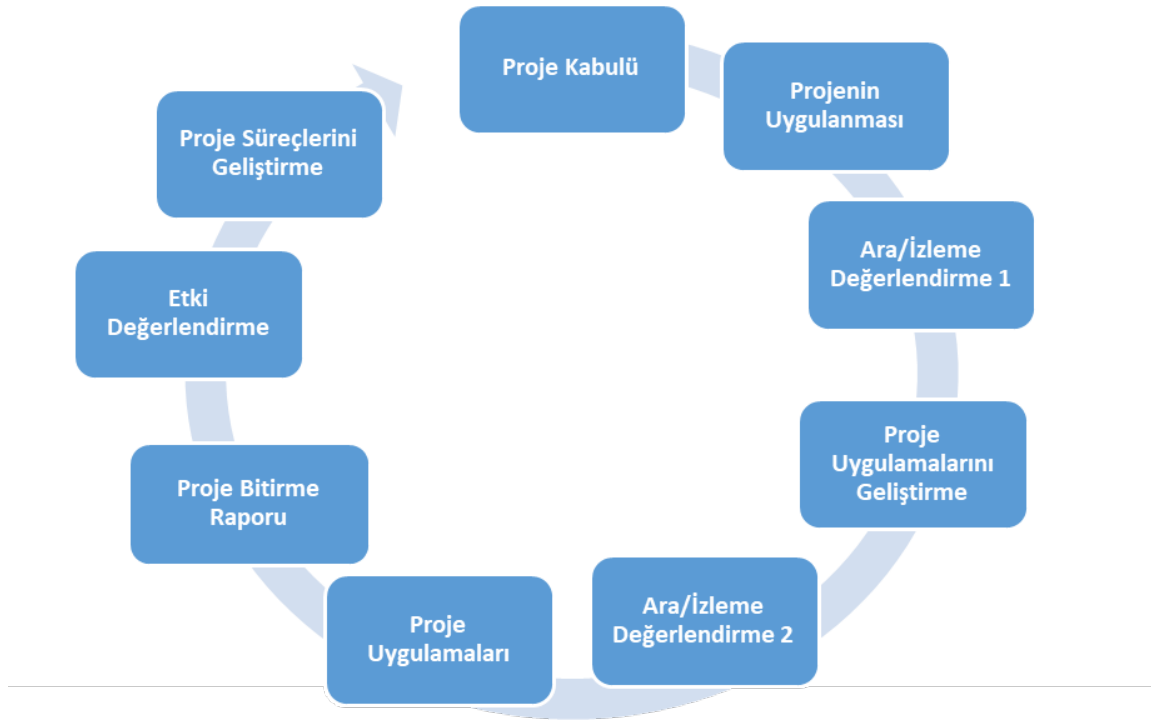
4.4. İZKA Tarafından Mali Destek Sağlanan Projelerin Etki Değerlendirilmesi İçin Model Önerisi

İZKA tarafından mali destek sağlanan projelerin etki değerlendirilmesi kavramından, proje başvurusu, planlanması, uygulanması, ara değerlendirmesi ve etki değerlendirmesi anlaşılmalıdır. Projelerde hem süreç hem de sonuç değerlendirmesi anlayışına göre proje süreçlerinin değerlendirilmesi uygun olacaktır. İZKA'nın mali destek sağladığı projelerinin izlenmesi ve etki değerlendirmesinin işlevsel olarak yapılabilmesi için özgün bir etki değerlendirmesi sistemine ihtiyaç vardır. Bu nedenle tasarlanan etki değerlendirme model önerisinin gözden geçirilip geliştirilerek

Kalkınma Ajanslarında uygulanacak bir sisteme dönüştürülmesine yönelik çalışmalar yapılarak işlevsel bir etki değerlendirme sistemi oluşturulabilir.

Her ne kadar bu öneri 2013 ve 2016 eğitim projelerinin incelenmesiyle oluşturulmuş olsa da projelerle ilgili var olan sorunlara ve proje izleme ve değerlendirme sürecinin güçlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Aşağıdaki Şekil 36'da görüldüğü gibi etki değerlendirme sistemi oluşturularak mali destek projelerinde maksimum fayda sağlanabilir.

ŞEKİL 36. İZKA Projelerinde Uygulanması Gereken Etki Değerlendirme Sürecinin Yapısı

Etki değerlendirme için bilimsel bir zeminde değerlendirme sonuçlarının ortaya konulabilmesinin yolu etki değerlendirme sistemini oluşturacak boyutların birbiri ile ilişkilendirilmesi ve bu boyutların her birinin etki değerlendirmesi için sonuç üretmesi sağlanmalıdır.

Etki değerlendirme araştırmalarında, yapılacak etki değerlendirmesinin kapsamına göre iki temel yaklaşım vardır (Gertler et al 2016, 9-10).

- İleriye yönelik etki değerlendirme
- Geriye yönelik etki değerlendirme

İleriye yönelik etki değerlendirme yaklaşımı sadece değerlendirme sonuçlarının ortaya konulmasını değil aynı zamanda geliştirme boyutunu da kapsayan bir yaklaşımdır. Yani değerlendirmenin yapılıp, sonuçların ortaya konulması etkinin belirlenmesi ile değerlendirme süreci tamamlanmaz. İleriye yönelik değerlendirme yaklaşımında, aynı zamanda etkinin düşük olduğu boyutların geliştirilmesi, etkinin yüksek bulunduğu boyutların izlenmesi var olan etkiyi sürdürmek veya daha da yükseltmek için yeni kararların alınarak etki değerlendirmesi yapılan program ya da projenin geliştirilmesi de yapılır.

İZKA için önerilen “Etki Değerlendirme Modelinin İleriye Yönelik Etki Değerlendirme Yaklaşımı” sürdürülebilir projelerin yapılması açısından çok önemlidir. Çünkü ileriye yönelik etki değerlendirme yaklaşımı sadece değerlendirme sonuçlarının ortaya konulmasını değil aynı zamanda geliştirme boyutunu da kapsayan bir yaklaşımdır. İleriye yönelik değerlendirme yaklaşımında, aynı zamanda etkinin düşük olduğu boyutların geliştirilmesi, etkinin yüksek bulunduğu boyutların izlenmesi, var olan etkiyi sürdürmek veya daha da yükseltmek için yeni kararların alınarak etki değerlendirmesi yapılan program ya da projenin geliştirilmesi de yapılabilir.

Bunun yanı sıra literatür incelendiğinde beş tür etki değerlendirme yönteminden söz edildiği görülmektedir. Etki değerlendirme yöntemleri (Mishra ve Das, 2017):

- ▶ Randomizasyon Yöntemi
- ▶ Regresyon Sürekliliği Yöntemi
- ▶ Eğilim Puanı Eşitleme Yöntemi
- ▶ Farkların Farkı Yöntemi
- ▶ Enstrümantal Değişken Yöntemi

Literatürde yer alan etki değerlendirme yöntemlerine ilave olarak aşağıdaki iki yöntemin de ilave edilmesi gerekmektedir.

- ▶ Eğitimde Program Değerlendirme Yöntemi
- ▶ Projeye Özgün Değerlendirme Yöntemi

Yukarıda sözü edilen yedi yöntemden biri veya birkaçı seçilerek etki değerlendirme araştırması yapılabilir. Yukarıdaki etki değerlendirme yöntemlerinden biri ya da birkaçına karar verilebilir ya da proje için Özgün Etki Değerlendirme Yöntemi belirlenebilir.

Eğer projeler Müdahale ve Kontrol gruplarından oluşmamış ise istatistiksel ağırlıklı etki değerlendirmesi yapılmasına gerek yoktur. Kontrol Grubu olmayan durumlarda, yukarıda belirtilen ilk beş yöntem yerine eğer proje eğitim amaçlı bir proje ise “Eğitimde Program Değerlendirme Yöntemi” ya da “Projeye Özgün Değerlendirme Yöntemi” oluşturularak proje etki değerlendirmesi yapılabilir. İZKA tarafından gerçekleştirilmiş olan eğitim projeleri eğitimde program geliştirme, değerlendirme ve yeniden geliştirmeyi içeren program değerlendirme yöntemi ile etki değerlendirme çalışmasıdır.

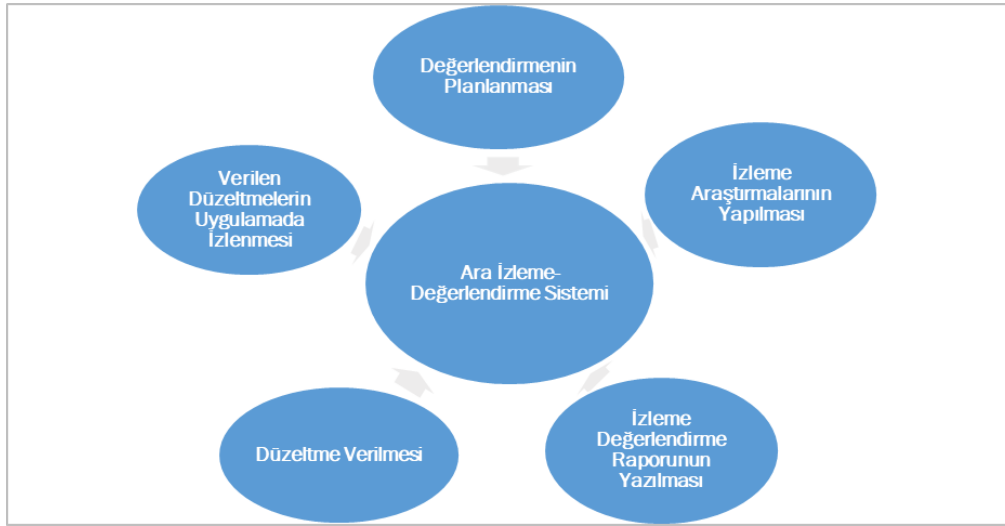
Projeler için etki değerlendirmesine karar verildikten sonra *“etki değerlendirmesinin hangi yöntemle yapılacağı? Etki değerlendirmesinin hangi verilere dayalı olarak yapılacağı? Etki değerlendirmenin ne zaman yapılacağı? Etki değerlendirme ile ara değerlendirme, iç değerlendirme, dış değerlendirme ve bitirme raporlarının nasıl ilişkilendirileceği?”* gibi sorular yanıtlanarak etki değerlendirme çalışması planlanabilir. Bu soruların yanıtının alınması için güçlü bir etki değerlendirme sisteminin kurulması gerekmektedir.

Uygulama ya da proje bittikten sonra süreç değerlendirilmesinden yeterli sonuçlar üretilmesi çok zordur. Süreç değerlendirmeler kesintisiz olarak sürecin başlangıcından sonuna kadar izlenir ve ara değerlendirme raporları ile sonuçlar ortaya konulur. Bu izleme çalışması sırasında yararlanıcının aldığı program ve bu programın uygulanma biçimi, yararlanıcıların programa katılıp katılmadığı, sağladığı yarar, uygulamaların ne kadar sürede ve hangi koşullarda gerçekleştirildiği, araç, gereç ve teknoloji kullanımı, öğretim materyalleri ile ilgili konularda sonuçlar ortaya konulabilir. Böylece hem maliyet hem de yönetsel açıdan önemli veriler izleme sürecinde ortaya konulmuş olur. Bu nedenle mali destek sağlanacak bir proje için izleme süreçlerinin ayrıntılı biçimde ortaya konulması ve izleme süreçlerinin uygun biçimde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Yapılan değerlendirmelere dayalı olarak proje yürütücülerine geribildirim verilmeli ve gerekirse düzeltme ve değişiklik raporları istenmelidir. Gelen raporlardaki gerekçeler analiz edilerek projenin ilerlemesi sağlanmalıdır.

Örneğin iki yıllık bir projede nihai rapordan önce iki kez ara ya da izleme değerlendirme yapılabilir. Ancak bu konuda ortak bir takvim uygulanarak tüm projeler için ortak ara değerlendirme dönemleri belirleneceği gibi projelerin özelliklerine göre farklı izleme değerlendirme çalışmaları da yapılabilir. Örneğin eğitim projesinde bir program ve materyal geliştirmeden sonra tüm dokümanların yeterli olup olmadığı, fiziksel ve teknolojik alt yapının hazır olup olmadığına yönelik bir değerlendirme yapılarak

uygulamaya geçmeden önceki hazırlıkların yeterli olup olmadığına karar verilebilir. Eğer eğitim için ön-görülen tüm altyapı tamamlanmış ise uygulamaya geçilir. Uygulama tamamlandıktan sonra benzer bir değerlendirme yapılarak uygulamaların etkili olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğine bakılarak projenin gidişatına karar verilebilir. İZKA için önerilen ara/ izleme değerlendirme sisteminin yapısı aşağıdaki Şekil 37’de yer almaktadır.

ŞEKİL 37. İZKA İçin Önerilen Ara Değerlendirme Sisteminin Yapısı

Ara izleme değerlendirme araştırmasının nasıl yapılması gerektiği, değerlendirme araçları, raporun kapsamı ve sonuçlarının proje yürütücüleri ve paydaşlarla paylaşımı için önceden belirlenmiş bir yapı oluşturulmalıdır. Çünkü ortaya çıkacak ara değerlendirme raporları aynı zamanda etki değerlendirmesi için gerekli verileri de içermelidir. Bu yüzden ara değerlendirmeler etki değerlendirme raporunun oluşmasına katkı getirecek kayıtları içermelidir. Ara değerlendirme araştırmalarında seçilen araştırma yöntemi ile etki değerlendirmesinin nasıl yapılacağına karar verilmelidir. Bu nedenle ara ve etki değerlendirme araştırmasında aynı yöntemin kullanılması gerekir.

İZKA tarafından mali destek sağlanan projelerin yaygınlaştırılması ve sürdürülmesi için proje süreçlerinin;

- Proje başvuru süreçleri,
- Yönetmelik ve iletişim süreçleri,

- Teknolojik ve fiziksel altyapı kurma süreçleri,
- Eğitim programları tasarımı ve uygulanması süreçleri,
- Değerlendirme ve izleme süreçleri

ile ilgili olarak yaygınlaştırma ve sürdürülebilirlik özellikleri projelere entegre edilerek **“Sürdürülebilirliği temel alan proje planlama anlayışına”** geçilmesi, İZKA tarafından sağlanan mali desteğin etkisini daha da arttıracaktır. Etki değerlendirmesi ile proje hedef kitlesinde tanımlanmış olan nihai kullanıcılar, karar alıcılar, iş veya performans geliştirenler, politika yapıcılar gibi proje ile ilgili olan bileşenler için projenin konusu ve sonuçları görünür hale gelmektedir. Yapılan projelerin sonuçlarının proje yapanlar dışında ilgili kurum, kuruluş ve bireyleri bilgilendirerek bu sonuçlardan faydalanmalarını sağlamaya yönelik çalışmaların da etki değerlendirmesi modeline eklenmesi gerekir.

KAYNAKÇA

- Agrawa, T. (2013). Vocational education and training programs (VET): An Asian perspective, Asia-Pacific Journal of Cooperative Education, 2013, 14(1), 15-26
- Ayhan & Işıksal (2005), Memory Recall Errors in Retrospective Surveys: A Reverse Record Check Study, Kluwer Academic Publishers
- Bamberger, M. (2012). Introduction to mixed methods in impact evaluation, Impact Evaluation Notes No. 3. August 2012, 10.1.1.401.4249.pdf
- Cevat A., Doğan, H. ve Sezgin, İ. (1976). Mesleki ve Teknik Eğitim Prensipleri, Ankara.
- Çelik, F. (2017). Bölgesel Kalkınma Ajansları'nın Sosyal Kalkınmaya Katkısı: İzmir Kalkınma Ajansı (İzka) Örneği,
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Cilt.9 Sayı.19 2017 – Haziran (s. 148-170).
- Meydan, M. C. (2014). Kalkınma Ajansları Desteklerinin Değerlendirilmesi: Karşıt Durum Etki Değerlendirme Örneği. Kalkınma Bakanlığı Uzmanlık Tezi. Yayın No:2862.
- Gertler, P. J. [et al]. (2016). Impact Evaluation in Practice. World Bank Publications, Second Edition
- İZKA (2013). Okul öncesi ve mesleki eğitim mali destek programı, <https://izka.org.tr/> 10 Mart 2021 tarihinde indirilmiştir.
- İZKA (2015). Mesleki Eğitim, <https://izka.org.tr/> 17 Nisan 2021 tarihinde indirilmiştir.
- İZKA (2018). 2018 Faaliyet Raporu // İzmir Kalkınma Ajansı, <http://izka.org.tr/> adresinden 17 Nisan 2021 tarihinde indirilmiştir.
- İzmir Bölge Planı 2010-2013. (2010). <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/>
- İzmir Bölge Planı 2014-2023. (2014). <https://www.kalkinmakutuphanesi.gov.tr/>
- Mishra, A.; Das, T. K. (2017). Methods of Impact Evaluation: A Review, SSRN Electronic Journal · April 2017, (1) (PDF) [Methods of Impact Evaluation: A Review \(researchgate.net\)](https://www.researchgate.net/)
- Perrin, B. (2012). Linking Monitoring and Evaluation to Impact Evaluation, Impact Evaluation Notes, No. 2. April 2012, [Linking-Monitoring-and-Evaluation-to-Impact-Evaluation.pdf \(interaction.org\)](https://www.interaction.org/)
- Selvi. K. (2008). Öğretim İlke ve Yöntemleri, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, Yayın no: 969.
- TÜSİAD (2011). [Türkiye'de Mesleki ve Teknik Eğitim Hakkında TÜSİAD Görüş Dokümanı](https://tusiad.org.tr), <https://tusiad.org.tr>

EK A. 2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programları Müdahale Grubu Kapsamında Uygulanan Anketlerin Soru Formu

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

Sayın Yararlanıcı,

Bu araştırmanın amacı; İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) tarafından "2013-2016 yılları arasında uygulanan Okul öncesi ve Mesleki Eğitim konulu Mali Destek Programının etkilerinin analiz edilmesi ve programın bölgeye olan etkilerini değerlendirmektir.

Araştırma, İzmir Kalkınma Ajansı (İZKA) adına Tandans Veri Bilim Danışmanlık A.Ş. tarafından yürütülmektedir.

Aşağıdaki sorulara vereceğiniz bütün cevaplar gizli kalacaktır. Vereceğiniz yanıtlar hiçbir şekilde kişi veya kuruluşlarla paylaşılmayacaktır.

Bu anket yaklaşık 40 dakika sürecektir.

İlginiz ve desteğiniz için çok teşekkür ederiz.

İzmir Kalkınma Ajansı Genel Sekreterliği

* Proje Kodu:

Anket No:

* 1. Kurum /kuruluşu:

* 2. Projedeki göreviniz neydi?

- ☐ Projeyi yürütüm
- ☐ Proje faaliyetlerinde görev aldım
- ☐ Projeye ve konusuna ağınaım
- ☐ Diğer (Belirtiliniz)

* 3. Projeleriz hangi öncelik alanını kapsıyordu?

- ☐ 2013 yılı projeleri için 1. öncelik (Okul öncesi ve/veya mesleki eğitimde yenilikçi yöntemlerin geliştirilmesi ve/veya var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi)
- ☐ 2013 yılı projeleri için 2. öncelik (Okul öncesi ve/veya mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi)
- ☐ 2016 yılı projeleri için 1. öncelik (Mesleki eğitime yönelik olarak kullanılan atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat ve eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi ve yenilikçi yöntemlerin mesleki eğitim sürecinde uygulanması)
- ☐ 2016 yılı projeleri için 2. öncelik (Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulanırlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi)
- ☐ Diğer (İzden belirtin)

* 4. Yararlanıcı olarak statünüz neydi?

- ☐ Eğitim kurumları (üniversite, meslek lisesi, anaokul, vb.)
- ☐ Kamu Kurumları (İl, ilçe müdürlükleri, bakanlıklara bağlı enstitüler, vb.)
- ☐ Yerel yönetimler (Kaymakamlık, Belediye)
- ☐ Sivil toplum kuruluşları (Dernek, Vakıf, Meslek Odaları vb.)
- ☐ Diğer (Açıklayınız)
- ☐ Organize Sanayi Bölgeleri
- ☐ Ceza İnfaz Kurumu
- ☐ Özel sektör (işletmeler)

* 5. Aşağıdakilerden hangileri ile projede paydaşı olarak iş birliği yaptınız? (Birden fazla seçeneğe işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Projede paydaşımız yoktu
- ☐ Kamu kurumları
- ☐ Yerel yönetimler
- ☐ Sivil toplum kuruluşları
- ☐ Organize Sanayi Bölgesi, sanayi siteleri ve iş geliştirme merkezleri
- ☐ Mahalli idareler
- ☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 6. Projenizi hangi alanda gerçekleştirdiniz?

- ☐ Okul Öncesi
☐ Mesleki Eğitim

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

HAZIRLIK SÜRECİNDEKİ FAALİYETLER

* 7. Projenizi hangi alanda gerçekleştirdiniz? (Okul Öncesi)

- ☐ Okul öncesi alanında yeni öğretim yöntemleri geliştirme
☐ Okul öncesi alanı için var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi
☐ Okul öncesi alanında atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat açısından geliştirilmesi
☐ Okul öncesi alanında eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi
☐ Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulanarlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi
☐ Dolaylı olarak engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulanarlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi
☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 8. Projenizi hangi amaçlarla geliştirdiniz? (Mesleki Eğitim)

- ☐ Mesleki eğitimde yeni öğretim yöntemleri geliştirme
☐ Mesleki eğitim için var olan yenilikçi yöntemlerin eğitim sürecine adapte edilmesi
☐ Mesleki eğitim alanında atölye, laboratuvar, sınıf gibi eğitim ortamlarının makine-teçhizat açısından geliştirilmesi
☐ Mesleki eğitimde eğitim materyalleri açısından geliştirilmesi
☐ Doğrudan engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulanarlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi
☐ Dolaylı olarak engellilere, şiddet mağduru kadınlara, hükümlülere ve haklarında denetimli serbestlik hükümleri uygulanarlara yönelik, mesleki bilgi ve beceri edinme amaçlı hizmetlerin geliştirilmesi

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 9. Mali destek programı kapsamında uyguladığınız projenin hedef kitleleri kimlerden oluşmuştur? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Okul öncesi öğrenciler
☐ Ortaöğretimde eğitim gören öğrenciler
☐ Öğrenci aileleri
☐ Yöneticiler
☐ Öğretmen
☐ Destek Personeli
☐ İşsizler /mesleği olmayanlar
☐ Engelliler
☐ Kadınlar
☐ Hükümlüler
☐ Yabancı uyruklu/Mülteciler

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 10. Projenizi hazırlama aşamasında herhangi bir zorluk çektiniz mi?

- ☐ Evet
☐ Hayır

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 11. Projenizi hazırlama aşamasında hangi güçlüklerle karşılaşmıştınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Herhangi bir konuda zorluk yaşanmadı	☐ Bütçe yetersizdi
☐ Projeye yeterince idari destek sağlanamadı	☐ Proje hazırlama başvuru formunun içeriği yetersizdi
☐ Paydaş bulmada zorlandık	☐ Eğitim programlarında belirsizlikler/yetersizlikler vardı
☐ Proje form ve dokümanları çok fazlaydı	☐ Proje grubunda görev alacak personel bulmada sorun yaşandı
☐ Diğer(açıklayınız)	

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 12. Projenizde güçlendirilmiş altyapı konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüştü? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Mevcut iş gücünün güçlendirilmesi	☐ Üretim süreçlerinin geliştirilmesi
☐ İş gücü piyasasının talep ettiği iş gücünün yetiştirilmesi	☐ Yeni ürün geliştirilmesi
☐ Fiziksel altyapının yenilenmesi (Laboratuvar, atölye, derslik vb.)	☐ Proje katılımcılarının gelirinin artması
☐ Teknolojik altyapının kurulması (Makine teçhizat, araç gereç vb.)	☐ Yararlanıcı kurum(ları) gelirinin artması
☐ Mevcut teknolojik altyapının geliştirilmesi (Makine teçhizat, araç gereç vb.)	☐ Dezavantajlı grupların iş yapabilme potansiyelinin geliştirilmesi
☐ Diğer (Açıklayınız)	

* 13. Projenizde istihdam konusu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi/hangileri öngörülmüştü? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Mesleki eğitim alanında istihdam desteği	☐ Piyasanın talep ettiği ara eleman ihtiyacının karşılanması
☐ Okul öncesi konusunda istihdam desteği	☐ Ara eleman eğitim ihtiyacının karşılanması
☐ İş bulmayı kolaylaştırılması	☐ Mevcut ara elemanların niteliğinin iyileştirilmesi
☐ Proje bitiminde istihdam garantisini	☐ Yeni ara elemanların yetiştirilmesi
☐ Proje bitiminde yeni işe alın	☐ Ara eleman için sertifika verilmesi
☐ Sektörün sertifika talebinin karşılanması	
☐ Diğer (Açıklayınız)	

* 14. Projeniz için İZKA'dan mali destek alıyorsanız projenizi hangi kaynaklarla yapmayı planladınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Projeyi gerçekleştirmezdik
- ☐ Kendi kurumumuzun imkanları ile
- ☐ Sponsor desteği ile
- ☐ Uluslararası kuruluşlardan (AB, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler vb.) alınan desteklerle
- ☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

UYGULAMA SÜREÇLERİNDEKİ FAALİYETLER

Aşağıda yer alan sorular projenin yürütülmesi aşamasında ne gibi faaliyetler yapıldığına ilişkin sorgulamayı içermektedir.

* 15. Projenizi uygulama aşamasında herhangi bir zorluk çektiniz mi?

- ☐ Evet
☐ Hayır

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

* 16. Aşağıdakilerden hangisi projenizin uygulama aşamasında karşılaştığınız zorluklardandır?

☐ Proje teklifini sunan kurum yönetimin projeye yeterince destek vermemesi	☐ Programlara katılımcıların yeterli ilgiyi göstermemesi
☐ İZKA'nın projeye yeterince destek vermemesi	☐ Proje süresinin yetersizliği
☐ Bütçenin planlanan programlar için yeterli olmaması	☐ Çok fazla paydaş/şirakçı olması
☐ Proje için hedeflenen kitleye ulaşamaması	☐ Proje ekibinin yetersizliği veya isteksizliği
☐ Proje programlarının belirlenen süreçlerde uygulanamaması	
☐ Diğer (Açıklayınız)	

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

UYGULAMA SÜREÇLERİNDEKİ FAALİYETLER

* 17. Projenizi uygularken karşılaştığınız zorlukları çözmek için ne'ler yaptınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ İZKA ile istişaretle bulunduk
☐ Proje paydaşları ile görüştük
☐ Proje ekibi ile çözümler ürettik
☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

UYGULAMA SÜREÇLERİNDEKİ FAALİYETLER

18. Eğitim programına erişim ile ilgili görüşlerinizi aşağıda verilen ifadelerin karşısında yer alan "Katılıyorum" "Kısmen Katılıyorum", "Katılmıyorum" ve "Bilmiyorum" seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtiniz.

	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Bilmiyorum	Proje kapsamında yoktur
Eğitim programına erişim sağlandı	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim programına katılım maddi olarak desteklendi	☐	☐	☐	☐	☐
Sektörün eğitime katılımı için gerekli duyurular (broşürler, duyurular vb.) yapıldı	☐	☐	☐	☐	☐
Katılımı engelleyen sorunlara çözüm üretildi	☐	☐	☐	☐	☐
Dezavantajlı bireylerin etkin katılımı sağlandı	☐	☐	☐	☐	☐

Diğer (Açıklayınız)

19. Proje kapsamında oluşturulan programın ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARININ VERİMLİLİĞİNE yönelik görüşlerinizi aşağıda verilen ifadelerin karşısında yer alan "Kesinlikle Katılıyorum" "Katılıyorum" "Kısmen Katılıyorum", "Katılmıyorum" "Kesinlikle Katılmıyorum" ve "Bilmiyorum" seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtiniz.

(Projeniz kapsamında yer alamamış olanlar ifadeler için "PROJE KAPSAMINDA YOKTUR" seçeneğini işaretleyiniz)

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Bilmiyorum	Proje kapsamında yoktur
Eğitçilerin öğreticilik becerisi yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitçilerin alan bilgisi yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitçilerin iletişim becerileri yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitçilerin öğretim yöntem ve teknik kullanımı yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Bilmiyorum	Proje kapsamında yoktur
Eğitçilerin teknoloji, laboratuvar, atölye kullanımı yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenimin planlanması doğruyd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yenilikçi öğretim yöntemleri uygulandı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mevcut öğretim yöntemleri uygulandı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mevcut teknolojiler kullanıldı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Yeni teknolojiler kullanıldı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Atölye, laboratuvar ve fiziksel atölye kullanıldı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenme sürecindeki zaman yönetimi etkiliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Program için ayrılan süre yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim programının kapsamı yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitim programının kapsamı sektöre uygundu	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin öğrenme katılımı tamdı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Uygulanan programın alanla ilgisi yeterliydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Diğer (İfadeni belirtin)

20. Proje kapsamında oluşturulan programında kullanılan ÖĞRETİM MATERYALLERİNİN VERİMLİLİĞİNE yönelik görüşlerinizi aşağıda verilen ifadelerin karşısına yer alan "Kesinlikle Katılıyorum" "Katılıyorum" "Kısmen Katılıyorum", "Katılmıyorum" "Kesinlikle Katılmıyorum" "Bilmiyorum" ve "Proje kapsamında yoktu" seçeneklerinden birini işaretleyerek belirtiniz.

(Projeniz kapsamında yer alamamış olanlar ifadeler için "PROJE KAPSAMINDA YOKTUR" seçeneğini işaretleyiniz)

	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	Bilmiyorum	Proje kapsamında yoktu
Görsel işitsel materyaller yeterince kullanıldı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Materyaller öğrenmeyi kolaylaştırdı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Materyaller etkili kullanıldı	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Materyal tasarımı yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretim sürecinde kullanılan modüller yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretici ders notları/bilgi yapıları yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Laboratuvar / atölye içi gerekli olan yönerge ve açıklamalar yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Broşürlerin sayısı yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Broşürlerdeki bilgilendirmeler yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bilgilendirme için broşürün fiziki standartları yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kitap, dergi vb. yazılı basın materyallerinin sayısı yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kitap, dergi vb. yazılı basın materyallerinin bilgilendirmesi yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Engeller için yapılan materyal tasarımı yeteriydi	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

PROJE TAMAMLANDIKTAN SONRAKİ FAALİYETLER (SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK)

21. Aşağıda yer alan yeterliklerden hangileri projede verilen eğitimlerin sonucunda kazandırılmıştır? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Proje konusyla ilgili temel bilgiler	☐ İletişim ve bilgi teknolojilerini kullanma becerisi
☐ Proje konusuna ilişkin mesleki tutum ve değerler	☐ Dezavantajlı gruplara uygun olan yeni yeterlikler
☐ Proje konusyla ilgili beceriler	☐ Çalgılara yeni yeterlikler
☐ Proje konusyla ilgili teknoloji, laboratuvar, atölye vb. kullanım becerisi	☐ İş bulmaya yönelik yeni yeterlikler
☐ Diğer (açıklayınız)	

* 22. Projeniz sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/ mevcut öğretim yöntemleri yenilikçi biçimde uygulanması/alanı uygun yöntemlerin uygulanması gerçekleşti mi? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Eğitim sonucunda yeni öğretim yöntemleri tasarlandı
- ☐ Mevcut öğretim yöntemleri yenilikçi biçimde uygulandı
- ☐ Alanı uygun yöntemler uygulandı

* 23. Proje sonucunda geliştirilen yenilikçi yöntemler ve/veya mevcut yöntemlerin yenilikçi biçimde uygulanmasıyla eğitime katılanlara kazandırılan özellikler/beceriler nelerdir? (Çoklu cevap)

Geliştirilen yenilikçi yöntem ile	Mevcut yöntemlerin yenilikçi uygulanması ile
Yaratıcılık	☐
Çözüm odaklı olmak	☐
Özgüven	☐
Eleştirel düşünme	☐
Analitik düşünme	☐
Alternatif düşünme	☐
Birlikte iş yapma	☐
Araştırmacı bakış açısı	☐
Sorgulayıcı bakış açısı	☐
Meslek seçimi ve kariyer planlaması	☐
Çirgincilik becerilerinin gelişmesine	☐

Diğer (Açıklayınız)

* 24. Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikte ilgili aşağıdakilerden hangisi/ hangileri gerçekleştirildi? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Proje çıktılarının kurumlara tanıtılarak sürdürülebilirlik sağlandı
- ☐ Proje konusuyla ilgili alanlarda uygun eğitim yöntem ve tekniklerinin uygulanması sağlandı
- ☐ Piyasanın ihtiyacı yönelik talepleri karşılandı
- ☐ Eğitime katılanlar iş bulma imkanları arttı
- ☐ Proje konusuyla ilgili teknolojik alt yapı geliştirildi/yenilendi
- ☐ Dezavantajlı grupların iş bulma imkanları arttı (Kadın, Çocuk, Hükümetler, Özel eğitime ihtiyacı olanlar)
- ☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

Aşağıda yer alan sorular projenin yürütülmesi ve sürdürülebilirlik (toplumsal faaliyetler) faaliyetleri tamamlandıktan sonra ne gibi faaliyetler yapıldığına ilişkin sorgulamayı içermektedir.

* 25. Projenizin ilişkin yaygınlaştırma faaliyetleri yapıyor musunuz?

- ☐ Evet
- ☐ Hayır
- ☐ Bilmiyorum

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 26. Projenizin yaygınlaştırma faaliyetleri çerçevesinde ne gibi faaliyetleriniz var?

- ☐ Projenizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim programlarına devam ediyor
- ☐ Projenizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında AR-GE faaliyetlerine devam ediyor
- ☐ Projenizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri ile ilgili yeni projeler hazırlanıyor
- ☐ Projenizi gerçekleştirdiğimiz program öncelikleri kapsamında teknolojik alt yapı yenilenmesi devam ediyor
- ☐ İlgili sektörlerde yeni uygulamaların başlatılmasında örnek ve model oluyor
- ☐ Sertifikaların devamlılığı için tuzleme eğitimler gerçekleştiriliyor
- ☐ Mesleki yeterlilikler ile ilgili çalışmalar yapıyor
- ☐ Üniversiteler ve araştırma enstitüler arasında iş birliği ve ortak çalışmalar yapıyor
- ☐ Kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği ve ortak çalışmalar yapıyor
- ☐ Kısım alanlarda yaşam koşulları ve istihdamın geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam ediyor
- ☐ Projenin sonuçlarına dayalı olarak yeni eğitim programları geliştiriliyor
- ☐ Proje etkisiyle gelir elde etmeye devam ediyor
- ☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 27. Projenize ilişkin web sitesi var mı veya kuruluşun web sitesi içinde yer veriliyor mu?

- ☐ Web sitemiz yok
☐ Projenin kendi web sitesi var
☐ Kurum/kuruluşun kendi web sitesi içinde
☐ Başka bir kurum/kuruluşun web sitesinde

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 28. Web sitesi içeriği güncelleniyor mu?

- ☐ Evet
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 29. Projeniz içinde bulunduğunuz sosyal çevre ve bölge içinde bilinirliğe sahip midir?

- ☐ Evet
☐ Kısmen
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 30. Projenizin bilinirliğini nasıl sağladınız?

- ☐ Web sitemiz aracılığıyla
☐ Yazılı, elektronik medya aracılığıyla
☐ Paydaş STK'lar aracılığıyla
☐ Bağlı olduğumuz kurum (MEB, valilik, oda vs.) aracılığıyla
☐ Diğer (Açıklayınız)

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 31. Projenizi tamamladıktan sonra projenizi gerçekleştirdiğiniz program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim, fiziksel veya teknolojik alt yapı geliştirilmesi için diğer fon sağlayıcılardan mali destek aldınız mı?

- ☐ Evet
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 32. Projenizi tamamladıktan sonra projenizi gerçekleştirdiğiniz program öncelikleri kapsamında geliştirilen eğitim, AR-GE faaliyetleri, fiziksel veya teknolojik alt yapı geliştirilmesi için aşağıda belirtilen hangi fon kaynaklarından mali destek aldınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- ☐ Kendi kurumunuz/kuruluşunuzun imkanları ile gerçekleştirdik
- ☐ Sponsor desteği ile
- ☐ Diğer ulusal desteklerle (TÜBİTAK, KOSGEB vs.)
- ☐ Uluslararası kuruluşlardan (AB, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler vb.) alınan desteklerle
- ☐ Diğer (Açıklayınız)

* 33. Proje konusu ile ilgili olarak diğer fon kaynaklardan alınan toplam mali destek ve/veya kendi bütçenizden harcanan toplam miktar yaklaşık ne kadardır?

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

YAYGINLAŞTIRMA

* 34. 1. Okul öncesi ve Mesleki eğitim projeleri ile ilgili olarak Mali Destek Programının Kurumunuza sağladığı katkıyı düşünerek aşağıdaki göstergeler için **PROJE ÖNCESİNDE, PROJE BİTİMİNDE VE 2019 YILI SONU İTİBARI İLE DURUMUNUZU** belirtiniz.
Bu bağlamda aşağıda yer alan ifadeleri en düşük 1 puan ve en yüksek 5 puan olacak şekilde (X) işaretleyiniz

	Proje Öncesi Durumunuz	Proje Bitimindeki Durumunuz	2019 Yılı Sonu İtibarı ile Mevut Durumunuz
Fiziksel alt yapı durumu	☐	☐	☐
Teknolojik alt yapı durumu	☐	☐	☐
KurumWeb sitesi	☐	☐	☐
Eğitim materyallerinin yeterliliği	☐	☐	☐
Eğiticilerin yeterliliği	☐	☐	☐
Mesleki eğitimde ara eleman yeterliklerinin dikkate alınması	☐	☐	☐
Okul öncesi eğitim programlarının yeterliliği	☐	☐	☐
Mesleki eğitim programlarının yeterliliği	☐	☐	☐
Eğitim huzmelerinin yeterliliği	☐	☐	☐
Öğrenen yeterlikleri	☐	☐	☐
Geliştirilen yenilikçi yöntemler	☐	☐	☐
Mevut yöntemlerin yenilikçi uygulamaları	☐	☐	☐
Eğitim alanlarının sektörün ihtiyaçlarına karşılık vermesi	☐	☐	☐
Eğitim alanlarını istihdam edilebilmesi	☐	☐	☐
Dezavantajlı grupların istihdama katılımı	☐	☐	☐
Proje ile ilgili alanda istihdama bağlı gelir	☐	☐	☐
Proje ile ilgili alanda bölgesel ihtiyaçları karşılanması	☐	☐	☐

	Proje Öncesi Durumunuz	Proje Bitimindeki Durumunuz	2019 Yılı Sonu İtibarı ile Mevut Durumunuz
Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği	☐	☐	☐
Yararlanıcı kurumdaki personel sayısında yeterlilik	☐	☐	☐
Sosyal hizmetlerin iyileştirilmesi	☐	☐	☐
Kırsal alanlarda yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve istihdam edilebilirlik	☐	☐	☐
Proje ile ilgili alandaki maliyetlerin azaltılması	☐	☐	☐
Proje hazırlama ve uygulama becerisi	☐	☐	☐

2013 ve 2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA
UYGULANAN PROJELER YARARLANICI SORU FORMU

PROJE GÖSTERGELERİ

35. Program öncelikleri ile ilgili alanda aşağıdaki tabloda belirtilen göstergeler için sayılan proje öncesi, bitimi ve 2019 yılı sonu itibarı ile belirtiniz?

35.1 Program öncelikleri ile ilgili merkez/atölye sayısı:

35.1.1 Projenin
öncesinde program
öncelikleri ile ilgili
merkez/atölye sayısı

35.1.2 Proje
bitiminde program
öncelikleri ile ilgili
merkez/atölye sayısı

35.1.3 2019 yılı sonu
itibarı ile program
öncelikleri ile ilgili
merkez/atölye sayısı

35.2 Modernize edilen atölye/laboratuvar sayısı:

35.2.1 Projenin öncesinde
modernize edilen
atölye/laboratuvar sayısı

35.2.2 Projenin bitiminde
modernize edilen
atölye/laboratuvar sayısı

35.2.3 2019 yılı sonu
itibarı ile modernize edilen
atölye/laboratuvar sayısı

35.3 Yeni kurulan atölye/laboratuvar sayısı

35.3.1 Projenin öncesinde
yeni kurulan
atölye/laboratuvar sayısı

35.3.2 Projenin bitiminde
yeni kurulan
atölye/laboratuvar sayısı

35.3.3 2019 yılı sonu itibarı ile
yeni kurulan
atölye/laboratuvar sayısı

35.4 Proje alanı ile ilgili geliştirilen yenilikçi yöntem sayısı

35.4.1 Projenin öncesinde
proje alanı ile ilgili
geliştirilen yenilikçi
yöntem sayısı

35.4.2 Proje hemen
bitiminde proje alanı ile
ilgili geliştirilen yenilikçi
yöntem sayısı

35.4.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje alanı
ile ilgili geliştirilen yenilikçi
yöntem sayısı

35.5 Proje alanı ile ilgili uyarlanan yenilikçi yöntem sayısı

35.5.1 Projenin öncesinde
proje alanı ile ilgili
uyarlanan yenilikçi
yöntem sayısı

35.5.2 Proje bitiminde
proje alanı ile ilgili
uyarlanan yenilikçi
yöntem sayısı

35.5.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje alanı
ile ilgili uyarlanan yenilikçi
yöntem sayısı

35.6 Proje alanı ile ilgili geliştirilen eğitim programı sayısı

35.6.1 Projenin öncesinde
proje alanı ile ilgili
geliştirilen eğitim programı
sayısı

35.6.2 Proje bitiminde
proje alanı ile ilgili
geliştirilen eğitim programı
sayısı

35.6.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje alanı
ile ilgili geliştirilen eğitim
programı sayısı

35.7 Proje alanı ile ilgili uyarlanan eğitim programı sayısı35.7.1 Projenin hemen
öncesinde proje alanı ile
ilgili uyarlanan eğitim
programı sayısı35.7.2 Proje bitiminde
proje alanı ile ilgili
uyarlanan eğitim programı
sayısı35.7.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje alanı
ile ilgili uyarlanan eğitim
programı sayısı**35.8 Proje alanı ile ilgili olarak çevrimiçi ortamda erişime açık eğitim materyali sayısı**35.8.1 Projenin öncesinde
proje alanı ile ilgili olarak
çevrimiçi ortamda erişime
açık eğitim materyali
sayısı35.8.2 Proje bitiminde
proje alanı ile ilgili olarak
çevrimiçi ortamda erişime
açık eğitim materyali
sayısı35.8.3 2019 yılı sonu
itibarı ile proje alanı ile
ilgili olarak çevrimiçi
ortamda erişime açık
eğitim materyali sayısı**35.9 Proje alanı ile ilgili eğitim verilen kurum içi eğitmen sayısı**35.9.1 Projenin
öncesinde proje alanı ile
ilgili eğitim verilen kurum
içi eğitmen sayısı35.9.2 Proje
bitiminde proje alanı ile
ilgili eğitim verilen kurum
içi eğitmen sayısı35.9.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje alanı
ile ilgili eğitim verilen
kurum içi eğitmen sayısı**35.10 Proje ile ilgili alanda verilen sertifikalı eğitim sayısı**35.10.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alandan verilen sertifikalı
eğitim sayısı35.10.2 Proje bitiminde
proje ile ilgili alanda
verilen sertifikalı eğitim
sayısı35.10.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje ile
ilgili alanda verilen
sertifikalı eğitim sayısı**35.11 Proje ile ilgili alanda verilen eğitime katılanlara verilen sertifika sayısı**35.11.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alandan verilen eğitime
katılanlara verilen sertifika
sayısı35.11.2 Proje
bitiminde proje ile ilgili
alandan verilen eğitime
katılanlara verilen sertifika
sayısı35.11.3 2019 yılı
sonu itibarı ile proje ile
ilgili alanda verilen eğitime
katılanlara verilen sertifika
sayısı**34.12 Proje ile ilgili alanda eğitime katılan sayısı**34.12.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alandan eğitime katılan
sayısı34.12.2 Proje bitiminde
proje ile ilgili alanda
eğitime katılan sayısı34.12.3 2019 yılı sonu
itibarı ile proje ile ilgili
alandan eğitime katılan
sayısı

35.13 Proje ile ilgili alanda eğitim verilen ara eleman sayısı

35.13.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda eğitim verilen ara
eleman sayısı

35.13.2 Proje bitiminde

proje ile ilgili alanda eğitim
verilen ara eleman sayısı

35.13.3 2019 yılı

sonu itibarı ile proje ile
ilgili alanda eğitim verilen
ara eleman sayısı

35.14 Proje ile ilgili alanda proje sunan kurum içerisinde geçici istihdam edilen kişi sayısı

35.14.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda proje sunan kurum
içerisinde geçici istihdam
edilen kişi sayısı

35.14.2 Projenin bitiminde

proje ile ilgili alanda proje
sunan kurum içerisinde
geçici istihdam edilen kişi
sayısı

35.14.3 2019 yılı sonu

itibarı ile proje ile ilgili
alanda proje sunan kurum
içerisinde geçici istihdam
edilen kişi sayısı

35.15 Proje ile ilgili alanda proje sunan kurum içerisinde sürekli istihdam edilen kişi sayısı

35.15.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda proje sunan kurum
içerisinde sürekli istihdam
edilen kişi sayısı

35.15.2 Proje

bitiminde proje ile ilgili
alanda proje sunan kurum
içerisinde sürekli istihdam
edilen kişi sayısı

35.15.3 2019 yılı

sonu itibarı ile proje ile
ilgili alanda proje sunan
kurum içerisinde sürekli
istihdam edilen kişi sayısı

35.16 Proje ile ilgili alanda kurum dışı geçici istihdam edilen kişi sayısı

35.16.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda kurum dışı geçici
istihdam edilen kişi sayısı

35.16.2 Projenin bitiminde

proje ile ilgili alanda
kurum dışı geçici istihdam
edilen kişi sayısı

35.16.3 2019 yılı sonu

itibarı ile proje ile ilgili
alanda kurum dışı geçici
istihdam edilen kişi sayısı

35.17 Proje ile ilgili alanda kurum dışı sürekli istihdam edilen kişi sayısı

35.17.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda kurum dışı sürekli
istihdam edilen kişi sayısı

35.17.2 Projenin bitiminde

proje ile ilgili alanda
kurum dışı sürekli
istihdam edilen kişi sayısı

35.17.3 2019 yılı sonu

itibarı ile proje ile ilgili
alanda kurum dışı sürekli
istihdam edilen kişi sayısı

35.18 Proje ile ilgili alanda gerçekleştirilen proje sayısı

35.18.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili
alanda gerçekleştirilen
proje sayısı

35.18.2 Proje bitiminde

proje ile ilgili alanda
gerçekleştirilen proje
sayısı

35.18.3 2019 yılı

sonu itibarı ile proje ile
ilgili alanda
gerçekleştirilen proje
sayısı

35.19 Proje ile ilgili alanda sektörlerle iş birliği sayısı

35.19.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda sektörlerle iş birliği
sayısı35.19.2 Projenin bitiminde
proje ile ilgili alanda
sektörlerle iş birliği sayısı35.19.3 2019 yılı sonu
itibari ile proje ile ilgili
alanda sektörlerle iş birliği
sayısı

35.20 Proje ile ilgili alanda STK'larla iş birliği sayısı

35.20.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda STK'larla iş birliği
sayısı35.20.2 Proje bitiminde
proje ile ilgili alanda
STK'larla iş birliği sayısı35.20.3 2019 yılı sonu
itibari ile proje ile ilgili
alanda STK'larla iş birliği
sayısı

35.21 Proje ile ilgili alanda Üniversitelerle iş birliği sayısı

35.21.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda Üniversitelerle iş
birliği sayısı35.21.2 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda Üniversitelerle iş
birliği sayısı35.21.3 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda Üniversitelerle iş
birliği sayısı

35.22 Proje ile ilgili alanda diğer kamu kurumları ile (Valilik, kaymakamlık, Belediye vb.) iş birliği sayısı

35.22.1 Projenin
öncesinde proje ile ilgili
alanda diğer kamu
kurumları ile (Valilik,
kaymakamlık, Belediye
vb.) iş birliği sayısı35.22.2 Proje
bitiminde proje ile ilgili
alanda diğer kamu
kurumları ile (Valilik,
kaymakamlık, Belediye
vb.) iş birliği sayısı35.22.3 2019 yılı sonu
itibari ile proje ile ilgili
alanda diğer kamu
kurumları ile (Valilik,
kaymakamlık, Belediye
vb.) iş birliği sayısı

35.23 İyileştirilen sosyal hizmet programı sayısı

35.23.1 Projenin
öncesinde iyileştirilen
sosyal hizmet programı
sayısı35.23.2 Proje bitiminde
iyileştirilen sosyal hizmet
programı sayısı35.23.3 2019 yılı
sonu itibari ile iyileştirilen
sosyal hizmet programı
sayısı

35.24 Gerçekleştirilen toplum temelli uygulama sayısı

35.24.1 Projenin
öncesinde gerçekleştirilen
toplum temelli uygulama
sayısı35.24.2 Proje
bitiminde gerçekleştirilen
toplum temelli uygulama
sayısı35.24.3 2019 yılı
sonu itibari ile
gerçekleştirilen toplum
temelli uygulama sayısı

35.25 Yeni açılan eğitim kurumu sayısı

35.25.1 Projenin

öncesinde yeni açılan

eğitim kurumu sayısı

35.25.2 Projenin bitiminde

yeni açılan eğitim kurumu

sayısı

35.25.3 2019 yılı sonu

itibari ile yeni açılan eğitim

kurumu sayısı

35.26 Proje ile ilgili alanda elde edilen yaklaşık gelir (TL)

35.26.1 Projenin

öncesinde proje ile ilgili

alanda elde edilen

yaklaşık gelir (TL)

35.26.2 Proje bitiminde

proje ile ilgili alanda elde

edilen yaklaşık gelir (TL)

35.26.3 2019 yılı sonu

itibari ile proje ile ilgili

alanda elde edilen

yaklaşık gelir (TL)

EK B. 2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programları Kontrol Grubu Kapsamında Uygulanan Anketlerin Soru Formu

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulanan Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

1. Kurum/kuruluş:

2. Kurumsal statünüz nedir?

☐ Eğitim kurumları (üniversite, meslek lisesi, anadolularda, vb.)

☐ Kurum Kurumları (İ. ilçe müdürlükleri, bekarlıklara bağlı enstitüler, vb.)

☐ Yerel yönetimler (Kaymakamlık, Belediye)

☐ Sivil toplum kuruluşları (Dernek, Vakıf, Meslek Odaları vb.)

☐ Diğer (Açıklayınız)

3. Projeniz İZKA tarafından desteklenmemiş olsa yine de gerçekleştirir misiniz?

☐ Evet

☐ Hayır

☐ Bilmiyorum

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulanan Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

4. Projenizi neden gerçekleştirilemedi? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Yeterli finansal kaynak yoktu

☐ Yeterli personel yoktu

☐ Zaman yönetimi sorunları yaşanmadı

☐ Diğer (Belirtiniz)

☐ Uygulama bilgin/metodolojisi eksikti

☐ Motivasyon kaybı oldu

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulanan Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

5. İZKA tarafından desteklenmeyen projenizi hangi kaynakları kullanarak gerçekleştirdiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

☐ Kendi kurumumuz/kuruluşumuzun imkanları ile

☐ Sponsor desteği ile

☐ Diğer ulusal desteklerle (TÜBİTAK, KOSGEB vs.)

☐ Uluslararası kuruluşlardan (AB, Dünya Bankası, Birleşmiş Milletler vb.) alınan desteklerle

☐ Diğer (Açıklayınız)

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

6. Proje gerçekleştirilirken üniversite ile iş birliği yapılmış mıdır?

- ☐ Evet
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

7. Üniversite ile iş birliği ne şekilde yapılmıştır?

- ☐ Akademisyenlerden danışmanlık hizmeti alındı
☐ Üniversitelerin araştırma laboratuvarları kullanıldı
☐ Üniversite test merkezleri kullanıldı
☐ Üniversite ile ortak proje teklifi verildi/proje yazıldı
☐ Diğer (Belirtiniz)

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

8. Aşağıda yer alan yeterliklerden hangileri projede gerçekleştirilen faaliyetler sonucunda kazanılmıştır?
(Lütfen tüm satırlara kazanım olmadı=0, kısmen kazanım oldu=1, yeterli kazanım oldu=2 şeklinde
rakamları giriniz)

	Kazanım olmadı	Kısmen kazanım oldu	Yeterli kazanım oldu
Proje konusuyla ilgili ekipman, laboratuvar, atölye vb. kullanım becerileri	☐	☐	☐
İlgi ve bilgi teknolojilerinin kullanılması	☐	☐	☐
Dezavantajlı gruplara uygun olan yeni yeterlikler kazandırılması	☐	☐	☐
Çalışanlara yeni yeterliklerin kazandırılması	☐	☐	☐
Rekabet edilebilirlik arttı	☐	☐	☐

Diğer (Açıklayınız)

9. Proje tamamlandıktan sonra sürdürülebilirlikte ilgili aşağıdakilerden hangisi/ hangileri gerçekleştirildi? (Çoklu cevap)

- ☐ Proje çıktıları diğer kurum/kuruluşlara tanıtıldı
☐ Proje konusuyla ilgili teknoloji alt yapı geliştirildi/yenilendi (örn: yeni ekipman, bilgisayarlar, sunucular veya yedek parça vs. alındı)
☐ Projesinin ihtiyaçlarına yönelik talepleri karşılandı
☐ Proje konusuyla ilgili kurumsal alt yapı geliştirildi/yenilendi (mekanizatör, yenileme, inşaat vs.)
☐ Proje konusuyla ilgili alanında uygun eğitim yöntem ve tekniklerinin uygulanması sağlandı
☐ Diğer (Açıklayınız)

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

10. Projeniz içinde bulunduğunuz sosyal çevre ve bölge içinde bilinirliğe sahip midir?

- ☐ Evet
☐ Kısmen
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

11. Proje bilinirliği konusunda kamuoyu görüşü ne şekilde oluşmuştur?

- ☐ Web siteniz aracılığıyla
☐ Yazılı, elektronik medya aracılığıyla
☐ STK'lar aracılığıyla
☐ Odalar aracılığıyla
☐ Bağıli olduğumuz kurum aracılığıyla
☐ Sözlü referanslar aracılığıyla
☐ Diğer (lütten belirtiniz.)

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

12. Projenizin hayata geçmesi sonucunda üretkenlik artışı oldu mu?

- ☐ Evet
☐ Hayır
☐ Bilmiyorum

İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)

13. Üretkenlik artışı aşağıdakilerden hangisi şeklinde oldu? (Lütten tüm satırlara kazanım olmadı=0, kısmen kazanım oldu=1, yeterli kazanım oldu=2 şeklinde rakamları giriniz)

	Kazanım olmadı	Kısmen kazanım oldu	Yeterli kazanım oldu
İşlem süreleri kısaltıldı	☐	☐	☐
Üretim süreçleri hızlandı	☐	☐	☐
Birim maliyetler azaldı	☐	☐	☐
Kullanıcı/katılımcı/ziyaretçi sayıları arttı	☐	☐	☐
İş/hizmet/üretim kalitesi arttı	☐	☐	☐
İlgilili verimliliği arttı	☐	☐	☐
Moral/motivasyon arttı	☐	☐	☐
Yatırımcı/müşteri memnuniyeti arttı	☐	☐	☐

Diğer (Açıklayınız)

14. Projenin hayata geçirilmesi ile gerçekleşen üretkenlik artışını yüzdesel bir değerde belirtiniz.

**İZKA Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı Kapsamında Uygulan
Projeler Kontrol Grubu Soru Formu (Öncelik 1)**

15. Aşağıdaki ifadelerde belirtilen göstergeler için 2013, 2016 ve 2019 yılları için kurumunuzun durumunu 1-en kötü durum, 5-en iyi durum olacak şekilde değerlendiriniz ve ilgili kutucuklara (X) işareti koyunuz. İlgili olmayan göstergeleri boş bırakınız.

	2013	2016	2019
Genel fiziksel alt yapı durumu	☐	☐	☐
Merkez/laboratuvar altyapısı	☐	☐	☐
Teknolojik alt yapı durumu	☐	☐	☐
Personel niteliği	☐	☐	☐
Ürün çeşitliliği	☐	☐	☐
Ürün kalitesi	☐	☐	☐
Üretim süreçleri	☐	☐	☐
Kuruluşun satış kanalları	☐	☐	☐
Kuruluşun müşteri sayısı	☐	☐	☐
Kuruluşun hizmet kalitesi	☐	☐	☐
Projeniz ile ilgili alandaki satış hasılatı	☐	☐	☐
Projeniz ile ilgili alandaki yurtdışı satış hasılatı	☐	☐	☐
Birim üretim maliyetleri	☐	☐	☐
Birim hizmet maliyetleri	☐	☐	☐
Üniversiteler ve araştırma enstitüleri ile iş birliği	☐	☐	☐
Kamu kurumları ve işletmeler arasında iş birliği	☐	☐	☐
Proje hazırlama becerisi	☐	☐	☐
Proje uygulama becerisi	☐	☐	☐
Dezavantajlı grupların istihdamı kabiliyeti	☐	☐	☐
Proje ile ilgili alanda bölgesel ihtiyaçların karşılanması	☐	☐	☐
Yeni projelerin geliştirilmesi	☐	☐	☐
Çevre kirliliğinin azaltılması	☐	☐	☐
ARGE- VE ÜRGE faaliyetleri	☐	☐	☐
Kalite belgeleri	☐	☐	☐

EK C. 2016 Mesleki Eğitim Mali Destek Programları Kapsamında Uygulanan Derinlemesine Görüşme Soru Yönergesi

2016 MESLEKİ EĞİTİM MALİ DESTEK PROGRAMLARI KAPSAMINDA UYGULANAN PROJELER NİTEL GÖRÜŞME YÖNERGESİ
Kurum Adı: Görüşülen Kişi Adı: Proje Dönemi: Proje Kodu:
I. PROGRAM KAPSAMI VE İÇERİĞİ ▪ Eğitim programının kapsamı (hedef kitle, sektör, kurumsal olarak vb.) sizce nasıldır? a. Programın kapsamı bana göre çok yoğun/basit/ uygundu? Biraz açıklayabilir misiniz?
II. KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE SORUNLARIN ÇÖZÜMÜ ▪ Projenizi hazırlama aşamasında hangi güçlüklerle karşılaşmıştınız? a. Bu sorunların kaynağı neydi? b. Ortaya çıkan sorunların çözümü için izlenen yollar neydi?
III. EĞİTİM YÖNTEMLERİ ▪ Projeniz sonucunda yeni öğretim yöntemlerinin tasarlanması/ mevcut öğretim yöntemlerinin yenilikçi biçimde uygulanması/alana uygun yöntemlerin uygulanması gerçekleşti mi? Bunlar nelerdi?
IV. KULLANILAN TEKNOLOJİ, LABORATUVAR, ATÖLYELER ▪ Projenin uygulama sürecinde kullanılan teknoloji, laboratuvar, atölyeleri nasıl değerlendirebilirsiniz? a. Öğreticinin teknoloji, laboratuvar, atölyeleri kullanımı becerisi sizce nasıldı? Alınan teknoloji, laboratuvar, atölye vb. donanım eğitime uygunluğu hakkında neler düşünüyorsunuz?

V. PROJELERİN ETKİSİ VE GETİRDİĞİ YENİLİKLER ▪ Yapılan proje kurumsal açıdan, bireysel/katılımcı açısından ve sektörel açıdan ne gibi değişiklikler getirdi? a. Katılımcılar açısından b. İstihdam açısından (nasıl?) c. Üretimi açısından (nasıl?) d. Yeni iş kolları geliştirilmesi açısından (hangi iş kolları?) e. Yeni teknolojilerin kullanımı açısından (nasıl?) f. Sizce başka değişiklikler olduysa bunlar nelerdir?
VI. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK FAALİYETLERİ ▪ Projeniz bitmesi ve yaygınlaştırma yapıldıktan sonra sürdürülebilirlik ile ilgili neler yapıldı?
VII. PROJELERİN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ ▪ Projenizi başından sonuna kadar düşündüğünüzde size göre projenin güçlü ve zayıf yanları nelerdir? a. Hazırlık aşaması b. Uygulama aşaması c. Yaygınlaştırma d. Sürdürülebilirlik aşaması
VIII. BAŞVURU, UYGULAMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK SÜREÇLERİ HAKKINDA DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER ▪ Sizce İZKA'nın proje başvuru, yürütülmesi, sürdürülmesi ile ilgili süreçler nasıl olmalı? Bu süreçlerin güçlendirilmesi ya da daha etkili hale getirilmesi için neler yapılmalı? ▪ Bunların dışında başka belirtmek istediğiniz konular var mı?

İZMİR KALKINMA AJANSI

Megapol Çarşı Kule, Halkapınar Mahallesi,
1203/11. Sk. No: 5-7, Kat: 19, 35170 Konak/İzmir

T. +90 232 489 81 81 F. +90 232 489 85 05

www.izka.org.tr